

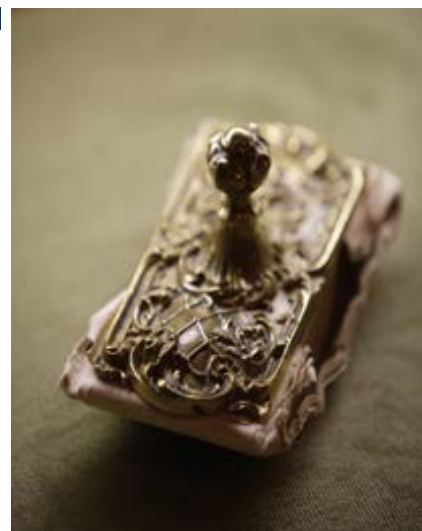
ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tájékoztató

**az Állami Számvevőszék
2014. évi szakmai tevékenységéről
és beszámoló az intézmény
működéséről az Országgyűlés
részére**

2015. május

B/4745
www.asz.hu

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

Tájékoztató

**az Állami Számvevőszék
2014. évi szakmai tevékenységéről
és beszámoló az intézmény
működéséről az Országgyűlés
részére**

2015. május

Domokos László
Domokos László
elnök

A rend értéket teremt.

B/4745
ISSN 2063-546X
www.asz.hu

TARTALOMJEGYZÉK

■ ELNÖKI KÖSZÖNTŐ.....	7
■ AZ ÁSZ ELMÚLT ÉVE.....	11
■ AZ ÁSZ 2014. ÉVI SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE	17
1. A jelentések hasznosulása.....	17
1.1. Az Országgyűlés munkájának támogatása	17
1.2. Jelentések hasznosítása a törvényalkotási folyamatok során.....	18
1.3. ÁSZ javaslatok és intézkedési tervek.....	20
1.4. Szakmai kapcsolatok.....	21
1.5. Ellenőrzéshez kapcsolódó jogkövetkezmények.....	22
1.6. Társadalmi szintű hasznosulás és nyilvánosság.....	24
2. Az ellenőrzési témaválasztás és tervezés	27
2.1. Ellenőrzési témaválasztást támogató kockázatelemzés	27
2.2. Az ÁSZ ellenőrzési terve.....	28
3. Központi alrendszert érintő ellenőrzések	30
3.1. A zárszámadás ellenőrzése	31
3.2. A Gazdasági Versenyhivatal ellenőrzése	32
3.3. Bíróságok ellenőrzése.....	33
3.4. A Wekerle Sándor alapkezelő ellenőrzése	35
3.5. Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat ellenőrzése	36
3.6. Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság ellenőrzése	36
3.7. A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus ellenőrzése	37
3.8. A Vidékfejlesztési Minisztérium egyes agrárkutató intézetei és egyes génmegőrzési intézményei ellenőrzése	39
3.9. A korábbi és a megújult közbeszerzési rendszer működésének ellenőrzése	40
3.10. A Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet ellenőrzése.....	41
3.11. A Magyar Államkincstár ellenőrzése	42
3.12. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal ellenőrzése	43
3.13. A felsőoktatási intézmények ellenőrzése	45
3.14. Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala működésének, gazdálkodásának és feladatellátásának ellenőrzése.....	46
4. Állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás ellenőrzése	48
5. Állami és önkormányzati gazdálkodó és nonprofit szervezetek ellenőrzése	49

5.1.	A Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. ellenőrzése	49
5.2.	Színházak ellenőrzése.....	50
5.3.	Vízi-közmű társaságok ellenőrzése	50
5.4.	Az ESZA Nonprofit Kft. ellenőrzése	52
6.	Önkormányzatok ellenőrzése.....	53
6.1.	A forrásmegosztás ellenőrzése	53
6.2.	Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzetének ellenőrzése.....	54
6.3.	Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzetének, szabályszerűségének 2011. évi ellenőrzésében érintett 62 városi önkormányzat utóellenőrzése.....	57
6.4.	Az önkormányzatok belső kontrollrendszerének ellenőrzése	59
6.5.	Az önkormányzati vagyongazdálkodás ellenőrzése.....	62
6.6.	A kisebbségi/nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzése	63
6.7.	A települési önkormányzatok társulásának és feladatellátásának ellenőrzése	64
7.	Korlátozott ellenőrzési jogkörrel végezhető ellenőrzések.....	65
7.1.	A pártok, pártalapítványok ellenőrzése	65
8.	Gazdasági kamarák ellenőrzése.....	66
9.	Tanácsadói és elemzői tevékenység	68
9.1.	A központi költségvetési javaslat véleményezése	68
9.2.	A Költségvetési Tanács feladatellátásának támogatása.....	70
9.3.	Tanácsadó tevékenység keretében készített elemzések és tanulmányok	71
9.4.	A pénzügyi tudatosság erősítése	72
9.5.	Csalás és korrupció elleni küzdelem	75
■	A SZERVEZET MŰKÖDÉSE, FEJLESZTÉSE	78
1.	A működést támogató szakmai eredmények.....	78
1.1.	Módszertani megújulás	78
1.2.	Az ÁSZ éves feladatterve	81
1.3.	Önértékelés és társintézményi felülvizsgálat	82
1.4.	Nemzetközi aktivitás.....	83
2.	A működést támogató szervezeti eredmények	85
2.1.	Minőségirányított működés	85
2.2.	Belső szabályozási környezet.....	86
2.3.	Belső kontrollrendszer.....	86
2.4.	Létszámmal kapcsolatos információk	88
2.5.	Képzési rendszer, teljesítményértékelés, életpálya.....	90
2.6.	Vezetői utánpótlási rendszer és Gyakornoki Program.....	91
2.7.	A gazdálkodás eredményessége	92
■	AZ ÁSZ 2014. ÉVI GAZDÁLKODÁSA	94

1. Az Állami Számvevőszék költségvetési beszámolója	94
1.1. A költségvetési előirányzatok adatai.....	94
■ MELLÉKLETEK	97
I. sz. melléklet: Témacsoportos ellenőrzések, illetve pártok és pártalapítványok törvényességi ellenőrzése	97
II. sz. melléklet: Könyvvizsgálói jelentés	102

ELNÖKI KÖSZÖNTŐ

Tisztelt Olvasó!

Az Állami Számvevőszék küldetése, hogy szilárd szakmai alapon álló, értékteremtő ellenőrzéseivel előmozdítsa a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét, és járuljon hozzá a „jó kormányzáshoz”. Ennek megfelelően az elmúlt években kiemelt célunk volt, hogy javaslatainkkal minél több helyen indítsuk meg a közpénzügyek rendbetételét. Ezzel összhangban a számvevőszéki jelentések számának folyamatos növekedése mellett teljesítményünk fontos mutatószáma, hogy hány szervezethez jutottunk el ellenőrzéseinkkel. A 2014. esztendőben 966 helyszínen volt jelen az Állami Számvevőszék és 233 jelentést hozott nyilvánosságra, illetve 2642 javaslatot fogalmazott meg az ellenőrzöttek részére.

Ez azt jelenti, hogy az ÁSZ 2010-hez képest megsokszorozta ellenőrzéseinek számát és egyre több szervezetenél segítette elő a közpénzek és a közvagyon szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes felhasználását. Ez egy olyan siker, amelyet az elmúlt években végrehajtott ellenőrzés-szakmai intézkedések és a szervezet kapacitásbővülést jelentő fejlesztései alapoztak meg. Összességében tehát az elmúlt években minőségi és mennyiségi váltás is bekövetkezett az ellenőrzések tekintetében. Az Állami Számvevőszék 2011-ben megkezdett átalakítása a 2014. esztendőre beérett. A mátrixjellegű szervezeti felépítés, a projektszerű munkavégzés, a gördülő tervezési rendszer, illetve a kockázatelemzéssel támogatott témaválasztási rendszer együttesen tették lehetővé, hogy az ÁSZ évről-évre növelje ellenőrzései számát. A számvevőszéki jelentések kibocsájtása tekintetében ezzel az ÁSZ – a mai keretek között – csúcsra jutott, kiteljesedett.

Az Állami Számvevőszék az előző évben is eredményesen és takarékosan használta fel a rendelkezésre álló erőforrásokat és a feladatai ellátására fordított adóforintokat. A teljesítmény e szempontjainak fokozott érvényesítését szolgáló eszközök a gyakorlatban is működtek, amit az ellenőrzési eredmények is visszaigazoltak. Az eredményességet és hatékonyságot növelő eszközök elősegítik a kockázatos területek beazonosítását, az ismétlődően előforduló szabálytalanságokból, hiányosságokból adódó rendszerhibák feltárását, a lehető legnagyobb hasznosulás realizálását, az erőforrások optimális felhasználásának biztosítását.

Az ÁSZ 2014-ben megkezdte az állami és egyházi felsőoktatási intézmények gazdálkodásának és működésének ellenőrzését. Tavaly összesen 9 számvevőszéki jelentést hozott nyilvánosságra az ÁSZ ebben a témában. Szintén kiemelten kockázatos területként azonosította az ÁSZ a többségi önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok gazdálkodását. Ennek keretében az előző évben lezárult a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. ellenőrzése és 17 társasági formában működő színház ellenőrzéséről szóló jelentést hozott nyilvánosságra az ÁSZ. Emellett 2014-ben összesen 36 önkormányzati többségi tulajdonú hulladék- és távhőszolgáltató gazdasági társaságnál kezdte meg ellenőrzését az ÁSZ, amelyek esetében a kapcsolódó számvevőszéki jelentések 2015 januárjától ütemezetten kerülnek nyilvánosságra.

A témacsoportos ellenőrzések célja, hogy az egyes alrendszerek adott szegmenseiben rávilágítsanak a rendszerhibákra és megfelelő számú ellenőrzést követően elemzés vagy tanulmány formájában, a tapasztalatok összegzésével és értékelésével átfogó, holisztikus képet adjanak az adott intézményi körről, illetve az ellenőrzött terület egészéről. A kialakuló kockázatelemzési tevékenységünknek köszönhetően azokon a területeken végeztünk ellenőrzéseket, ahol társadalmi szinten a legnagyobb hozzáadott értéket teremthettük, támogatva a „jó kormányzást”, a jobban működő államot. Az idei esztendőben tovább csökkentettük a fehér foltokat és számos olyan területet ellenőriztünk, ahová ez idáig nem jutott el az Állami Számvevőszék.

Az Állami Számvevőszék kiemelt célja, hogy csökkentse a számvevőszéki ellenőrzéssel még nem érintett területek számát. Fontos azonban, hogy az ÁSZ azokon a területeken folytasson ellenőrzéseket ahol arra a legnagyobb

szükség van. E kritérium teljesítését támogatja a kockázatelemzéssel való kiválasztás. Az ellenőrzési tapasztalatok pedig visszaigazolták, hogy kockázatelemzési rendszerünk jól működött. Ennek megfelelően megkezdődött a központi alrendszer egyes intézményeinek ellenőrzése, illetve folytatódott a gazdasági kamarák ellenőrzése. A kamarai ellenőrzés során 122 gazdálkodó szervezethez is eljutott az ÁSZ, hogy visszacsatolást adjon a kapcsolódó szakpolitikai célok gyakorlati érvényesülése tekintetében. Az elmúlt két évben összesen több mint 150 települési nemzetiségi önkormányzat ellenőrzését zárta le az ÁSZ és megkezdte a területi nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzését. Az ellenőrzések tapasztalatait elemző, összefoglaló tanulmányt is készítettünk a nemzetiségi önkormányzatok tekintetében. Kiemelendő, hogy az ÁSZ közzegdálkodást befolyásoló hatású elemzéseinek súlya és szerepe megnőtt az elmúlt években.

Ellenőrzéseink továbbra is koncentráltak az ország versenyképességére ható, valamint a költségvetési hiány és az államadósság szempontjából kockázatot jelentő területekre, az uniós források felhasználásában és elosztásában kulcsszerepet betöltő intézményekre. Mindemellett a rezsielőfizetéssel érintett gazdálkodó szervezetekhez is eljutottunk. Jól látható, hogy az ország fenntartható, gazdasági növekedésben testet öltő fejlődést elősegítő, valódi értéket teremtő ellenőrzéseket folytattunk le.

A versenyképességet befolyásoló intézkedések ellenőrzési lehetőségeit folyamatosan elemzi az ÁSZ annak érdekében, hogy ellenőrzéseivel elősegítse a GDP növekedését és az államadósság kinövését. A hazai és az európai uniós támogatási források elosztásában és a felhasználás auditálásában résztvevő szervezeteket is ellenőrzött az ÁSZ, amelyekkel szintén a gazdasági versenyképesség javulását kívánta elősegíteni. Ennek megfelelően a 2014. esztendőben az ÁSZ lezárta a Gazdasági Versenyhivatal, az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság, az ESZA Nonprofit Kft. és a Wekerle Sándor Alapkezelő ellenőrzését. Mindez egy koncentrált, nagyon hatékony ellenőrzési megközelítést jelentett a sok tízezernyi támogatott ellenőrzésével szemben. Emellett az adott területek ellenőrzési párhuzamosságát takarékosan kezeli, de kockázattérítésre is lehetőséget teremt.

A 2014-es esztendő új korszakot nyitott meg, hiszen az ÁSZ törvény elfogadását követően első ízben folytattunk le önálló program alapján utóellenőrzéseket, biztosítva ezzel tevékenységünk hasznosulásának visszacsatolását. Az ÁSZ a tavalyi évben lezárta a megújult jogszabályi környezetben lefolytatott első önálló utóellenőrzés-sorozatát. Ezzel teljesen kiépítetté vált a rendszer, amely biztosítja az Országgyűlés azon szándékának teljes körű érvényesülését, hogy felszámolásra kerüljön a következmények nélküli számvevőszéki ellenőrzések korszaka. Az utóellenőrzésekről készített új típusú, holisztikus megközelítésű elemzéssel az önkormányzati alrendszer egészére nézve levonható következtetés, hogy az utóellenőrzéssel érintett városokban az ÁSZ javaslatai alapján megtett intézkedések hozzájárultak a fenntartható pénzügyi stabilitás feltételeinek megalapozásához. A végrehajtott intézkedések hatására az önkormányzatok gazdaságszervező intézkedéseinek tudatossága, tervszerűsége és fegyelmezettsége javult.

Folyamatosan dolgozunk a számvevőszéki jelentések fejlesztésén. Ezek a törekvéseink elsődlegesen azt a célt szolgálják, hogy a tartalmi és formai megújulással az ellenőrzés eredményeit bemutató dokumentum felhasználhatósága javuljon. Ennek eléréséhez egy jól fókuszált, a hasznosulási szemlélet fokozott érvényesítését biztosító, áttekinthető és strukturált megjelenést szeretnénk megalkotni és az idén bevezetni a megújuló nemzetközi ellenőrzési sztenderdekkel együttes.

Tanácsadó tevékenységünk keretében elért eredményeinket az Országgyűlés is elismerte, hiszen 2014-ben határozatban erősítette meg az Állami Számvevőszék társadalmi szerepvállalását a pénzügyi kultúra fejlesztésében. Az ÁSZ célja, hogy szisztematikusan elősegítse a „jó állam” megerősítését, méghozzá nem csupán ellenőrzéseivel, hanem tanácsadó tevékenységén keresztül is. A jó állam gondolata elképzelhetetlen a jólét és a pénzügyi biztonság előmozdítása és megerősítése nélkül. Ennek egyik alapja a széles körű, felelős pénzügyi döntések meghozatala, vagyis az állampolgároknak is „egészséges” pénzügyi kultúrával kell rendelkezniük. Az Állami Számvevőszék társadalmi felelősségvállalása keretében az elmúlt években e cél elérését támogatta és a jövőben, immár országgyűlési határozattal is megerősítve folytatja a pénzügyi kultúra fejlesztésének elősegítését.

A szervezetben meghonosított innovációs szemléletnek köszönhetően számos kezdeményezésünket mutathattuk be a háromévente megrendezett EUROSÁI Kongresszuson, ahol nemzetközi tevékenységünk elismeréseképpen átvehettük az EUROSÁI Kapacitásfejlesztési Munkacsoport vezetését. A munkacsoport célja a legfőbb ellenőrző intézmények kapacitásfejlesztésének, valamint működése erősítésének elősegítése, ami magában foglalja a képességek, a tudás és a munkamódszerek fejlesztését. Az ÁSZ e területen is példát kíván mutatni, így folyamatosan fejleszti kapacitását szakmai körök (jogi, statisztikai, tervezői, informatikai, elemzői, hasznosulási) kialakításán keresztül. A nemzetközi módszertani irányelvek szerint fejlesztjük a Számvevőszéket.

A kapcsolódó Országgyűlési határozatnak megfelelően jártunk el a korrupció közszférában való visszaszorítása érdekében. Az idei Integritás felmérés eredményei visszaigazolták, hogy az ÁSZ e felméréssorozata érzékeny műszerként alkalmas a visszacsatolásra, a tendenciák nyomon követésére, a végrehajtott kormányzati intézkedések hatásának mérésére, a korrupciós kockázatok változásának jelzésére és a továbbfejlesztési területek kijelölésére. Minden eddiginél több, 1584 szervezet – a dolgozói létszámot tekintve a magyar közszféra teljes létszámának több mint fele – vett részt az Állami Számvevőszék 2014-es integritás felmérésében. Az ÁSZ az Integritás Támogatók Köréhez csatlakozott közel 1000 szervezet tekintetében megállapította, hogy korrupciós kockázataik kismértékben csökkentek, a kontrollok szintje pedig ezzel egyidejűleg emelkedett, vagyis a kockázatok és a kontrollok közötti olló szűkült 2013-hoz képest. Az elmúlt évben tapasztalt tendenciák alapján a szemléletváltás megkezdődött és hitelesen mérhető is volt a legutolsó, múlt évi felmérés értékelése alapján. A közpénzügyi rendszer javításának egyik legfontosabb tényezője, a preventív, megelőzésben való gondolkodás. Ilyen volt az integritási felmérés és értékelés nyilvánosságra hozatala. Ezt bővítette az egyházi és önkormányzati öntesztek kidolgozása és megismertetése az érintettekkel, a fenntartó egyházi vezetőkkel és a 2014-ben megválasztott önkormányzati vezetőkkel.

Domokos László

Elnök

Állami Számvevőszék

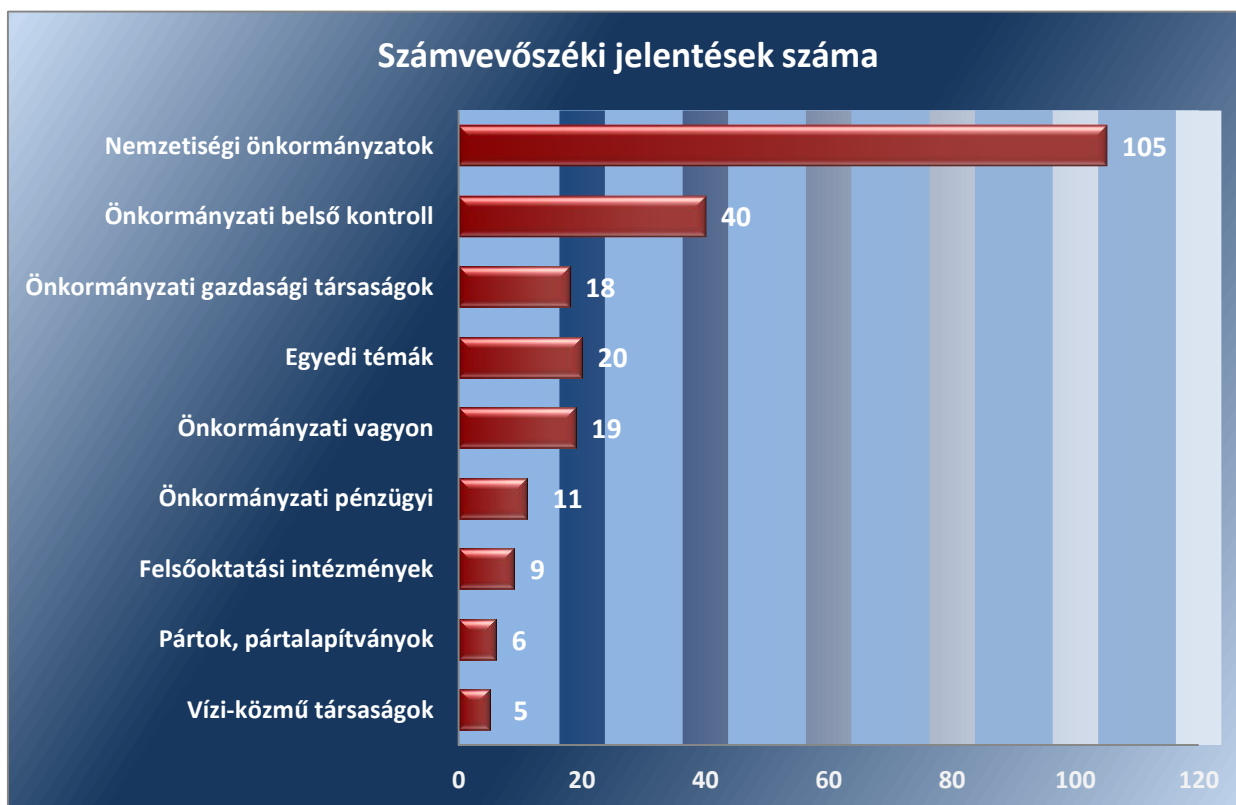
AZ ÁSZ ELMÚLT ÉVE

A Számvevőszék életében 2014 több szempontból is a kiteljesedés éve volt. A 2011-ben megkezdett megújulási folyamat a legtöbb területen lezárult. Az elkövetkezendő években pedig az elért eredményekből kiindulva kell válaszokat adnunk a kihívásokra. Jelen beszámoló bizonyítja, hogy az elmúlt években oly sokszor emlegetett eredményességi és hatékonysági, valamint gazdaságossági kritériumokat a Számvevőszék nem csupán keresi ellenőrzései során, hanem magával szemben is érvényesíti azokat.

A 2014. év a számok tükrében

A tavalyi esztendőben 233 számvevőszéki jelentés kiadmányozása történt meg, ezzel egyre szélesebb körben tudta megindítani a Számvevőszék a közpénzügyek rendbetételét. Az ÁSZ a jelentéseiben foglalt megállapítások alapján 2014-ben 574 címzettnek összesen 2642 intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslatot fogalmazott meg. Az ÁSZ törvényben rögzített felhatalmazásával élve a Számvevőszék a gyakorlatban is fokozottan érvényesíti a jogszabályban tükröződő hasznosulási szemléletet. Az 1. ábra a 2014-ben kiadmányozott számvevőszéki jelentéseket mutatja be témák szerint.

1. ábra

A fenntarthatóság jegyében

Napjainkban egyetlen ország legfőbb ellenőrző szerve sem hagyhatja figyelmen kívül a fenntartható fejlődés követelményeit és értékét. Magyarország Alaptörvényében is hangsúlyosan megjelenik a fenntarthatóság szellemissége, illetve a Nemzeti Fenntartható Fejlődés Keretstratégiáról szóló 18/2013. (III.28.) OGY határozat is

megegyeztetette a Tisztelt Ház ezirányú elköteleződését. Ezzel összhangban az Állami Számvevőszék, mint alkotmányos alapintézmény az elmúlt években – így a tavalyi esztendőben is – kiemelt figyelmet fordított a területre, amely három egymással összefüggő egység együtteseként értelmezhető: a társadalmi, a környezeti és a gazdasági fenntarthatóság. Ez utóbbi biztosításának szerves része a kapcsolódó kockázatok feltárása, kezelése és végső soron egy stabil fejlődési pálya feltételeinek megteremtése a gazdaság egészében. Ezt szolgálja az államadósággal kapcsolatos Alaptörvényben rögzített kötelezettség, hiszen az államadósság csökkentése nélkül nem képzelhető el fenntartható gazdasági növekedés. Hasonló a helyzet a társadalmi szintű eladósodottsággal, amelynek súlyos problémája a gazdasági válság kirobbanását követően került előtérbe. E területen támogatni szükséges a pénzügyi kultúra fejlesztését, amely az állampolgárok tekintetében egészséges és megfontolt pénzügyi döntések meghozatalához vezet, elősegítve a pénzügyi fenntarthatóság érvényesülését az egyének szintjén. A környezeti és a gazdasági fenntarthatóság szempontjából pedig fontos, hogy a közszolgáltatások mögött reális árképzés, és azt megalapozó megfelelő önköltségszámítás álljon. Hasonlóképpen fontos aspektus az öntanulási és önfejlesztési képesség alapjainak lefektetése. Ezek mind olyan területek, amelyeket az Állami Számvevőszék valamilyen formában, valamely tevékenységén keresztül szolgál. A teljesség igénye nélkül ide sorolható az ellenőrzési témaválasztást támogató kockázatelemzési rendszer, az államadósságra és a versenyképességre ható területek ellenőrzése, a Költségvetési Tanács feladatellátásának támogatása, a pénzügyi kultúra fejlesztésében felvállalt katalizátor szerep, az egyházi intézmények és az önkormányzatok számára készített öntesztek, a közzsféra integritásának erősítése. Az ÁSZ tevékenységei a 2. számú ábrában szemléltetett főbb területeken támogatják a fenntartható fejlődést.

2. ábra

A FENNTARTHATÓSÁG TÁMOGATÁSÁNAK FŐBB TERÜLETEI

A társadalom javára

A fenntartható fejlődés nem képzelhető el társadalmi fenntarthatóság nélkül, illetve nem hagyhatóak figyelmen kívül a társadalom és a gazdaság kölcsönhatásai sem. Tipikus példa e kapcsolatrendszerre a pénzügyi kultúra fejlesztése, amely mindamellett, hogy alapvető társadalmi érdek, hatással van az ország gazdaságának egészére. Ugyanakkor léteznek további olyan területek, amelyek a fenntartható fejlődés egyes pilléreire hatva képesek a környezeti, a társadalmi és a gazdasági erőforrások megőrzésére, gyarapítására. Az ÁSZ holisztikus megközelítés alkalmazásával törekszik azon rendszerek – és az azokat alkotó intézmények – ellenőrzésére, amelyek

meghatározzák ezen erőforrások fenntarthatóságát. Ezzel kapcsolatban kiemelendő, hogy a Nemzeti Fenntartható Fejlesztési Keretstratégiával összhangban az ÁSZ alapvető értéként tekint az emberi erőforrásokra. A jövő fenntarthatósága szempontjából pedig gyermekeink tekinthetők a legfontosabb emberi erőforrásoknak, így egyáltalán nem mindegy hogy a szellemi tőkéjük gyarapodását szolgáló intézményrendszer hogyan működik. Ennek megfelelően az ÁSZ 2014-ben megkezdte az állami és egyházi felsőoktatási intézmények ellenőrzését. E terület számvevőszéki ellenőrzése két szempontból is indokolt volt. Egyrészt fontos, hogy ezen intézmények a működésükre fordított közpénzekkel és vagyonnal szabályosan és fenntarthatóan gazdálkodjanak. Másrészt bizalmi kérdés, hogy a felsőoktatási intézmények hiteles, példamutató szervezetekként oktassák gyermekeinket. Nyilvánvaló, hogy a jövő generációinak értékalapú oktatása, a szabálykövető magatartás átadása nem várható el olyan intézményektől, amelyek működésük során nem gazdálkodnak felelősen a rájuk bízott közvagyonnal és közpénzekkel. A fenntartható gazdálkodás elősegítése mellett az is célunk volt, hogy a hibák és szabálytalanságok feltárásán és a kijavításukra vonatkozó javaslatokon keresztül helyreállítsuk és erősítsük a felsőoktatási intézményekben vetett társadalmi bizalmat. Ellenőrzéseinkkel mindemellett rá kívánunk világítani arra, hogy a felsőoktatási intézmények esetében is fontos egy fenntartható modell kialakítása, mivel e szervezetek hatással vannak a gazdasági környezetre és az állampolgárok életminőségére. Egy ilyen modell kialakítása során több szempontot is mérlegelni szükséges: a társadalmi felzárkóztatástól kezdve, a vidékfejlesztési szempontokon át egészen a demográfiai folyamatokig. Hasonló megfontolásból ellenőrizte az ÁSZ a kulturális értékek megőrzéséért, gyarapításáért felelős szervezeteket, így a színházakat, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatalt, illetve a Magyar Művelődési Intézetet.

Értékteremtés és szemléletváltás

Az ÁSZ küldetése, hogy szilárd szakmai alapon álló, értékteremtő ellenőrzéseivel előmozdítsa a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét, és járuljon hozzá a „jó kormányzáshoz”. Az ÁSZ értelmezésében a hozzáadott érték az elvégzett ellenőrzés azon hozadéka, amely a közpénz felhasználásban kimutatható megtakarítást, a felelős gazdálkodás javítását, a felelősség erősítését, a jó gyakorlat feltárását, közkinccsé tételét eredményezi. Az elmúlt években rendszer szinten épült be a szervezet életébe ez a szemléletmód, amely tudatosan tervezett belső folyamatokon keresztül a gyakorlatban is érvényesült. Ugyanakkor az ellenőrzési tevékenység mellett a tanácsadó tevékenység esetében is értelmezhető a hozzáadott érték. Ennek egyik oka, hogy a keletkezett hozzáadott értékkel elért eredmény csak akkor lehet hosszútávon fenntartható, ha szemléletváltással is párosul. Ennek elősegítésére az ÁSZ-nak elsősorban a tanácsadó tevékenysége keretében van lehetősége. Jó példa az Integritás felmérés, amelyet 2014-ben már negyedik alkalommal folytatott le az ÁSZ. Ezzel kapcsolatban a szemléletváltás egyik aspektusa, hogy az integritás kultúra meghonosításával a korrupció elleni küzdelemben az ellenőrző szervek és a hatóságok mellett megjelenik egy nagyszámú elkötelezett, közpénzt felhasználó vezetői réteg, ami a siker kulcsa lehet. Hasonló paradigmaváltást célozott meg az ÁSZ, amikor kidolgozta az önkéntes önteszt rendszert a helyi és nemzeti önkormányzatok, valamint az egyházi intézmények számára. Az ÁSZ meghatározott keretek közötti kapacitással rendelkezik, így ellenőrzéseivel nem tud eljutni az ellenőrizhető több ezres szervezeti kör valamennyi tagjához. Éppen ezért fontos, hogy a szabályos és szabályszerű működés és közpénzfelhasználás megteremtése elsősorban ne az ellenőrző szervezetektől függjön, hiszen annak biztosítása alapvetően az egyes szervezetek vezetőinek feladata és felelőssége. Az ÁSZ a kapcsolódó ellenőrzésekből kiindulva egy olyan sorvezetőként szolgáló önteszt rendszert dolgozott ki, amely segítségével az érintett szervezetek és intézmények vezetői önellenőrzést végezhetnek, és önként megkezdhetik a hibák és hiányosságok kijavítását. Tehát hasonlóan az Integritás felméréshez ebben az esetben is az a cél, hogy az ellenőrző és a törvényességi felügyeletet ellátó szervezetek mellett megjelenjen egy több ezres vezetői réteg, akik felelősséget vállalva önként kezdik meg a szabályszerű működés helyreállítását.

Versenyképesség és fenntartható gazdasági növekedés

Az ÁSZ kiemelt figyelmet fordít, arra, hogy tevékenységével támogassa az Alaptörvényben és a Stabilitási törvényben rögzített államadósság-szabályok betartását. Ennek megfelelően elemzőmunka keretében kezdtük meg azon területek beazonosítását, amelyek ellenőrzésével elősegíthetjük az államadósság-mutatóval kapcsolatos alkotmányos kötelezettségek teljesítését. Ez az elemzés kiterjedt mind az államadósság-mutató számlálójára, mind annak nevezőjére. E tekintetben fontos, hogy az államadósság-mutató a nevezőjében szereplő, az ország gazdasági teljesítményét kifejező GDP emelkedésével is csökkenhet. Ekkor gyakorlatilag az államadósság kinövéséről beszélhetünk. Valljuk, hogy egy ország legfőbb ellenőrző intézményének igenis van lehetősége arra, hogy ellenőrzéseivel elősegítse a GDP növekedését. A GDP alakulását hosszabb távon leginkább az ország gazdasági versenyképessége határozza meg, vagyis meghatározó szerepe van a fenntartható gazdasági növekedésben. A gazdasági élet szabályozásán és a hazai GDP közel felének újraelosztásán keresztül az állam nagymértékben befolyásolja a gazdasági versenyképességet. Az ÁSZ pedig alapvetően az állami intézkedések ellenőrzésén keresztül tud hozzájárulni a hazai gazdasági versenyképesség javításához. A meghatározott keretek közötti számvevőszéki kapacitás miatt azonban érvényesíteni kellett a hatékonyság és eredményesség kritériumait, vagyis a gazdasági versenyképességre ható területek között is prioritásokat kellett felállítani. E prioritások figyelembevételével olyan területek ellenőrzésére fordíthatjuk a rendelkezésre álló erőforrásainkat, amelyek a legnagyobb hozzáadott értéket teremtve segítik elő az ország versenyképességének javítását. 2014-ben e területhez tartozó ellenőrzés volt a Gazdasági Versenyhivatal vagy a gyakorlati szakképzésben résztvevő szervezetek ellenőrzése.

Közzolgáltatók ellenőrzése

A Számvevőszék az állampolgárok oldalán áll és ellenőrzéseivel támogatja a „jó kormányzást”. E két alapvetés szorosan kapcsolódik a közzolgáltatók ellenőrzéséhez, hiszen a társadalom és az Országgyűlés számára is fontos e gazdálkodó szervezetek árképzésének megalapozottsága. Eddigi tapasztalataink azonban azt mutatták, hogy az árképzés alapját képező önköltségszámítás belső szabályozása nem minden esetben felelt meg a jogszabályi előírásoknak. Mindezekből kiindulva az állami és önkormányzati többségi tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek ellenőrzésének egyik fókuszterületévé tettük az önköltségszámítás szabályozottságának értékelését. Ezzel egyrészt az ÁSZ hozzájárulhat a rezsicsökkentés megalapozásához, másrészt előmozdíthatja a közzolgáltatások árát meghatározó elő- és utókalkuláció megbízhatóságának, átláthatóságának javítását. Az önköltségszámítás fontosságát mindemellett a fenntartható fejlődés szempontjából is értékelni szükséges. A nem megfelelő önköltségszámításnak nem csupán az a veszélye, hogy egy adott közzolgáltatást túlárassza. Éppen olyan veszélyes lehet, ha az önköltségszámítás hiányosságai miatt egy közzolgáltatás alulárassza. Ez utóbbi esetben a következő probléma merülhet fel: ha egy közzolgáltatás ellenértéke például túl alacsony, akkor az előbb-utóbb olyan szintű működési veszteségekhez vezethet, amelyeket aztán a tőkeegyensúly felborulása esetén a tulajdonosnak (az államnak vagy az önkormányzatnak) kell pótolnia. Mindemellett hangsúlyozandó, hogy a közzolgáltatás típusától függően kell a problémakört kezelni, de mindenképpen fontos, hogy egy közzolgáltatást nyújtó gazdálkodó szervezet törekedjen a fenntartható gazdálkodásra. Ennek alapja a megfelelő árképzés, amelyhez a gazdasági társaságoknak tisztában kell lenniük azzal, hogy az általuk folytatott tevékenység mennyibe kerül. Az ehhez szükséges információkat pedig az önköltségszámítás hívatott biztosítani. Szintén korábbi ellenőrzési tapasztalataink hívták fel a figyelmet olyan problémákra, mint a rejtett eladósodottság, amelynek egyik fő oka az amortizációt meghaladó mértékű beruházások elmaradása. Ezzel összhangban 2014-ben is jelentős kapacitást fordítottunk az állami és önkormányzati többségi tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek vagyonérték-megőrző és gyarapító tevékenységének ellenőrzésére.

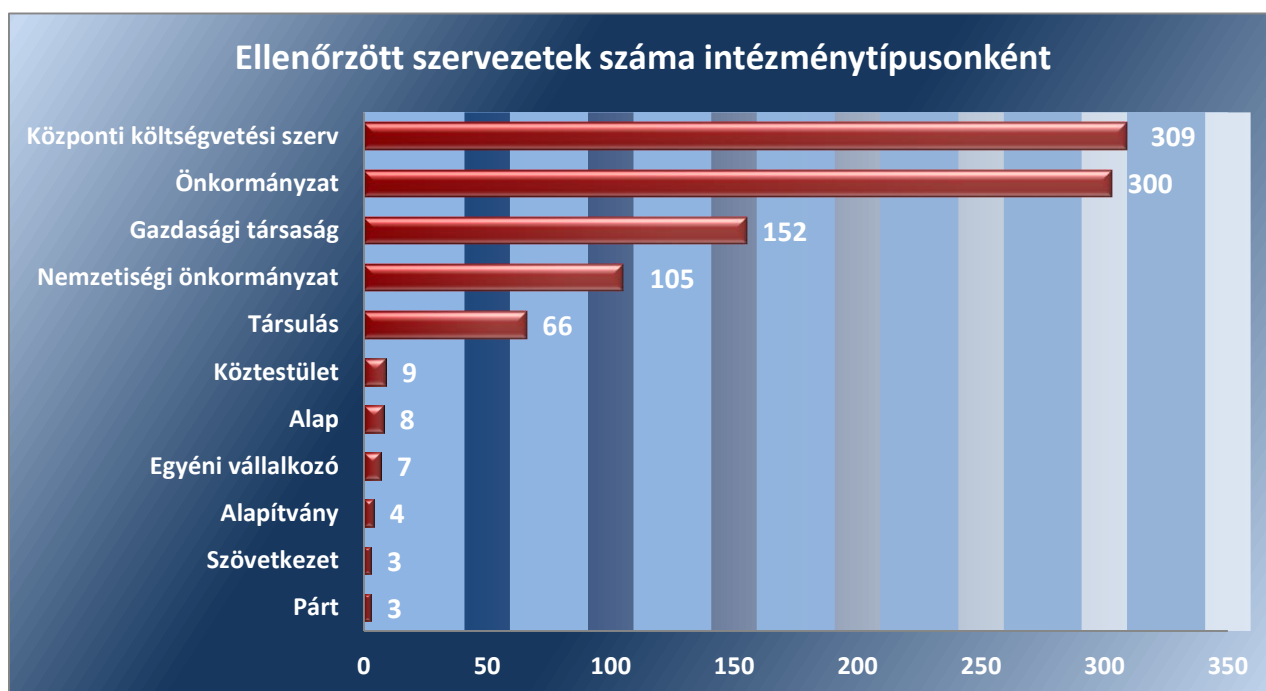
Az ellenőrök ellenőrzése

Az ÁSZ stratégiai kihívásként tekint az ellenőrzések hatékonyságát és eredményességét növelő eszközök beazonosítására. Tipikusan ilyen eszköz az ellenőrök ellenőrzése, hiszen számos területen az ellenőrizhető szervezetek magas száma és a számvevőszék meghatározott keretek közötti kapacitása miatt korlátozottak a számvevőszéki lehetőségek. Ekkor a kapcsolódó ellenőrzési védőháló egyes elemeit vesszük górcső alá és az adott terület ellenőrzéséért felelős szervezet működésének javítását támogatjuk, így ellenőrzéseink hatványozottan érvényesülnek. Mindemellett a más ellenőrző szervezetek működésben rejlő hibák, hiányosságok feltárásával és azok kijavítását célzó javaslatok megtételével elősegíthetjük az ellenőrzési tevékenységek hatékonyságának, eredményességének növelését. Az ellenőrök ellenőrzését olyan területeken és intézményeknél kezdte meg az ÁSZ, amelyek az ország gazdasági fejlődése és teljesítménye szempontjából meghatározóak, illetve a nemzeti versenyképesség tekintetében is kulcsszereplők. Ennek megfelelően ezen ellenőrzések kiterjedtek a hazai és uniós források felhasználásának auditálásában, a versenyfelügyeletben, a normatív állami támogatások ellenőrzésében résztvevő szervezetekre.

Ellenőrzött szervezetek

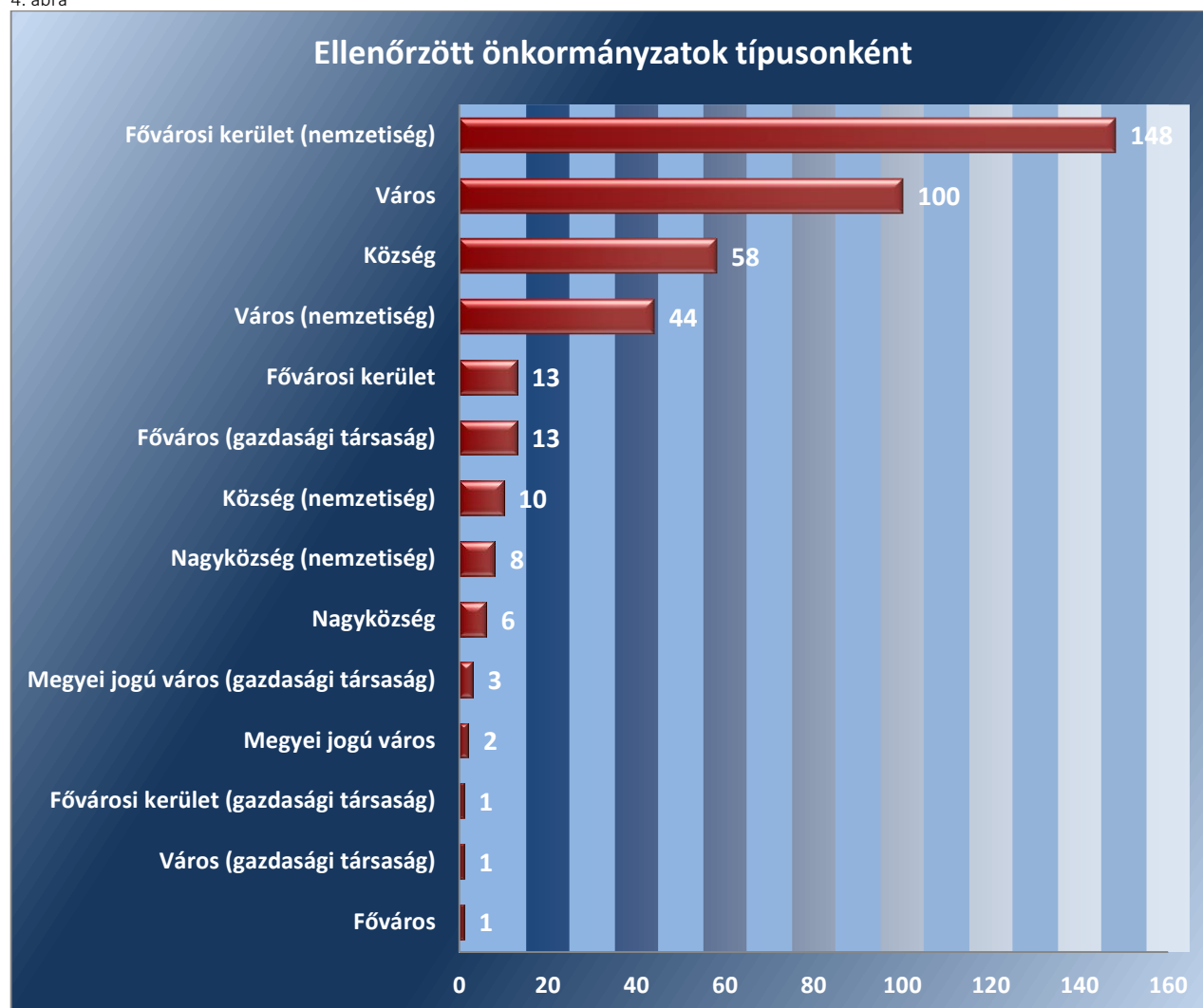
Az ÁSZ a 2014-ben kiadmányozott számvevőszéki jelentésekhez kapcsolódó ellenőrzések során összesen 966 szervezethez jutott el szemben a 2013. évi 569 ellenőrzöttel. Az ellenőrzöttek száma több mint 70%-kal nőtt. A növekedés többek között az önkormányzati témájú ellenőrzések számának megugrásával van összefüggésben, mivel a 2013. évi 249 önkormányzattal szemben a tavalyi esztendőben 408 önkormányzathoz jutott el az ÁSZ. Ez a növekedés elsősorban a nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzéséhez köthető. Mindemellett 2014-ben jóval több – szám szerint 21 – önkormányzati többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságot ellenőrzött az ÁSZ. Ez a szám 2013-ban 3 volt. Szintén releváns emelkedés tapasztalható a versenyszférában tevékenykedő gazdasági társaságok ellenőrzése tekintetében. Ez a megugrás a gazdasági kamarákat érintő ellenőrzések folytatásának köszönhető, amelynek keretében a 2013. évi 72-vel szemben a tavalyi évben 113 gyakorlati képzést szervező gazdasági társaságnál folytatott ellenőrzést az ÁSZ. 2013-hoz képest a központi költségvetési szervek esetében is szignifikáns emelkedés tapasztalható. Ez a zárszámadási ellenőrzés keretében ellenőrzött szervezetek növekedése mellett a bíróságok, a felsőoktatási intézmények és a központi alrendszer egyes intézményeinek ellenőrzésének köszönhető. A 2014-es esztendő tekintetében az ellenőrzöttek intézménytípusonkénti megbontását a 3. számú ábra szemlélteti.

3. ábra

Az ellenőrzöttek több mint 60 %-a központi költségvetési szerv, illetve helyi önkormányzat volt. A legtöbb központi költségvetési szervet a zárszámadási ellenőrzés érintette, szám szerint 226-ot, amely az ellenőrzöttek e típusának több mint 70%-át teszi ki. Az ellenőrzött gazdasági társaságok 95%-át a gyakorlati képzést szervező gazdasági társaságok, illetve az önkormányzati többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságok tették ki. A 2014-ben ellenőrzött 408 önkormányzatot típusonkénti megbontásban a 4. számú ábra szemlélteti (külön megjelenítve a nemzetiségi önkormányzatokat és a gazdasági társaságokat érintő ellenőrzéseket). Az ellenőrzött önkormányzatok több mint fele a nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzéséhez kapcsolódik. Mindemellett 62 önkormányzatot érintett az ÁSZ első önálló ellenőrzési program alapján lefolytatott utóellenőrzése. Az önkormányzati társulások feladatellátásának ellenőrzése 66 társulás mellett 44 önkormányzatra is kiterjedt. A 408 ellenőrzött önkormányzataból 301-hez témacsoportos ellenőrzés keretében jutott el az ÁSZ. A következő években az ellenőrzöttek számának további növekedése nem várható, mivel a témacsoportos ellenőrzések közül több is kiteljesedett. Ez azt jelenti, hogy az ÁSZ olyan számosságot ért el, amely alapján lehetővé vált az adott témához kapcsolódó ellenőrzési tapasztalatok összegzése és elemzése. Tehát a közvetlen hasznosulást jelentő intézkedést igénylő megállapításokon alapuló javaslatok mellett előtérbe kerültek a másodlagos hasznosulás keretében elkészült elemzések (nemzetiségi önkormányzatok, illetve az önkormányzati belső kontrollrendszert érintő ellenőrzésekhez kapcsolódóan). Természetesen a kiteljesedés nem csupán az elemzésekben ölt testet, hanem az elmúlt években folyamatosan megosztott jó gyakorlatokban és az öntanulás, önfejlesztés alapjainak megteremtésében. Ezek szintén olyan eszközök, amelyek lehetővé teszik, hogy a helyi és nemzetiségi önkormányzatok az ÁSZ ellenőrzéseitől függetlenül is képesek legyenek a szabályozási hiányosságok kijavítására. Az ÁSZ által kialakított önkéntes önteszt rendszer egy olyan eszközt ad az önkormányzati vezetők kezébe, amely egyfajta biztonsági övként funkcionálva segíti elő az integritás egyik alapját jelentő belső kontrollrendszer megfelelő kialakítását, a felelős gazdálkodás megteremtését.

4. ábra

AZ ÁSZ 2014. ÉVI SZAKMAI TEVÉKENYSÉGE

A 2011-ben megkezdett átalakítás eredményeképpen mára jól elkülöníthető, egységes, szabályozott, kontrollált, tudatosan végrehajtott folyamatok alapján látja el a Számvevőszék ellenőrzési, tanácsadói és elemzési feladatait.

1. A jelentések hasznosulása

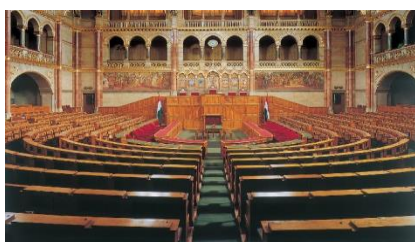
A számvevőszéki jelentések hasznosulása több szinten és a felhasználók széles körében tetten érhető az Országgyűléstől kezdve az ellenőrzött szervezeteken át egészen az állampolgárokig. Mindezek azonban csak tudatos tervezéssel, a nemzetközi standardok figyelembevételével, a hasznosulási szemlélet szervezeten belüli meghonosításával voltak elérhetőek.

1.1. Az Országgyűlés munkájának támogatása

Az ÁSZ legfőbb törekvése, hogy ellenőrzéseivel és tanácsaival támogassa az Országgyűlést és járuljon hozzá a „jó kormányzáshoz”, a jól irányított államhoz. Ennek eredményeképpen több számvevőszéki jelentést és dokumentumot tárgyaltak meg az Országgyűlési bizottságok.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN AZ ORSZÁGGYŰLÉSI MUNKA TÁMOGATÁSA TEKINTETÉBEN

158	Számvevőszéki dokumentumot tárgyaltak meg az Országgyűlési bizottságok
31	Bizottsági ülésen tárgyaltak számvevőszéki anyagokról
20	Ülésnapon hivatkoztak a képviselők az Állami Számvevőszékre

Együttműködés az Országgyűléssel

Az ÁSZ a 2014. évben tovább mélyítette az Országgyűléssel való együttműködést. Mind a törvényalkotás, mind az Országgyűlési bizottságok munkája során fokozottan támaszkodtak a képviselők a számvevőszéki jelentésekben foglalt megállapításokra és javaslatokra. A képviselők 20 ülésnapon hivatkoztak az ÁSZ jelentéseire, megállapításaira, tevékenységére. Mindemellett három országgyűlési irományszámmal ellátott ÁSZ anyagot vitatott meg plenáris ülésein a Tisztelt Ház. Mindezek jól jelzik, hogy tevékenységünk fokozottan hasznosul az országgyűlési munkában. Jelen tájékoztató a „jó kormányzás” támogatásának jegyében a tavalyi évhez képest új elemmel bővült. Az ellenőrzési tevékenység bemutatásának keretében az ÁSZ ajánlásokat fogalmazott meg az Országgyűlés és a képviselők számára, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az egyes ellenőrzési területekkel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

Számvevőszéki dokumentumok az Országgyűlés bizottságai előtt

Az ÁSZ 2013. évi tevékenységéről szóló tájékoztatóját a Gazdasági bizottság tárgyalta meg mielőtt a Tisztelt Ház plenáris ülésén megvitatta. Összesen 158 számvevőszéki dokumentum került az Országgyűlési bizottságok elé, amelyeket összesen 31 bizottsági ülésen tárgyaltak meg a képviselők. Az Országgyűlési bizottságok elé került a 2013. évi központi költségvetés, illetve a végrehajtásának ellenőrzéséről szóló számvevőszéki jelentés, illetve a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslatról készített ÁSZ vélemény, amelyeket összesen 29 országgyűlési bizottsági ülésen tárgyaltak meg.

Az ÁSZ a helyi nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzéseivel is támogatta a bizottsági munkát, hiszen az Országgyűlés Magyarországi nemzetiségek bizottsága 2014 decemberében napirendre vette és megtárgyalta a helyi nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzéséről szóló összefoglaló tanulmányt. A bizottsági ülésen – igazodva a témacsoportos ellenőrzések jellegéhez – 155 lezárt ellenőrzés összesített tapasztalatait ismertette az ÁSZ alelnöke.

Parlamenti felszólalások

A számvevőszéki jelentések hasznosulása érdekében az ÁSZ elnöke több törvény parlamenti vitájában is felszólalt ismertette a kapcsolódó számvevőszéki megállapításokat, tapasztalatokat. Mindemellett a szoros együttműködés jegyében Domokos László részt vett az Országgyűlési bizottságok elnökeinek találkozásán is, ahol ismertette az ÁSZ korrupcióellenes tevékenységét, az utóellenőrzési tapasztalatokat és célkitűzéseket, illetve a tanácsadó tevékenység keretében készülő tanulmányokat, elemzéseket, a kapcsolódó jövőbeli irányokat. Az Állami Számvevőszék elnöke expozé keretében szólt a zárszámadási törvényjavaslatról, a hozzá kapcsolódó számvevőszéki jelentésről és a 2013. évi költségvetési folyamatok makrogazdasági összefüggéseinek elemzéséről. 2014-ben is elnöki expozéval került ismertetésre a Magyarország 2015. évi költségvetéséről szóló törvényjavaslathoz kapcsolódó számvevőszéki vélemény. A tavalyi esztendőben a tudományos kutatásról, fejlesztésről és innovációról szóló törvényjavaslat parlamenti vitájában is felszólalt az ÁSZ elnöke.

1.2. Jelentések hasznosítása a törvényalkotási folyamatok során

Az Állami Számvevőszék Stratégiája is rögzíti, hogy a jelentések hasznosításában az Országgyűlés szerepe kiemelt és elsődleges. Ennek megfelelően az ÁSZ a tavalyi esztendőben tájékoztató anyagokkal is támogatta az Országgyűlést, illetve két jelentés közvetlenül hasznosult a törvényalkotásban. Mindemellett a tanácsadó tevékenységen keresztül is közreműködünk a széles értelemben vett törvényalkotási folyamatban, hiszen több jogszabálytervezet véleményezésével is támogattuk a jogalkotót. Folyamatosan figyelemmel kísérjük a jogalkotó módosítási szándékait annak érdekében, hogy javaslatainkkal, tanácsainkkal, az ellenőrzések során tapasztalt esetleges joghézagok és szabályozási hiányosságok jelzésével támogassuk a törvényhozást, valamint hogy szervezetünk kellő időben reagálhasson a jogi környezet változásakor felmerülő kihívásokra.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A TÖRVÉNYALKOTÁSI FOLYAMATOK TÁMOGATÁSA TEKINTETÉBEN

2	Számvevőszéki jelentés hasznosult közvetlenül törvényben
9	Véleményezett jogszabály

Környezetvédelemhez kapcsolódó jelentések hasznosulása

A tavalyi esztendőben két számvevőszéki jelentés hasznosult a törvényalkotásban. Az Országgyűlés 2014 novemberében fogadta el az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer továbbfejlesztésével összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló 2014. évi LXXXVII. törvényt. Az elmúlt években az ÁSZ két, a környezetvédelem szempontjából fontos területen is végzett ellenőrzést és fogalmazott meg javaslatot az információs rendszer fejlesztésével kapcsolatban. „A vizek védelmének és a vízgazdálkodási feladatok ellátásának ellenőrzéséről” szóló 1049. számú jelentésében az ÁSZ javaslatot tett a nemzetközi és a hazai követelményekhez igazodó adatkezelés és lekérdezés biztosítása érdekében a felszín alatti és felszíni vizek állapotát

értékelő és rögzítő nyilvántartási rendszerek fejlesztésére. „Az EU hulladékszállításról szóló jogi szabályozása érvényesítésének ellenőrzéséről” szóló 1283. számú jelentésében pedig olyan nyilvántartási rendszer kialakítására tett javaslatot az ÁSZ, amely biztosítja a pontos adatszolgáltatást, a hulladékszállítási adatok különböző szempontok szerinti lekérdezését a nemzetközi és hazai szintű adatszolgáltatásokhoz. Az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) továbbfejlesztésével összefüggésben egyes törvények módosításáról szóló törvényjavaslatban foglaltak az ÁSZ javaslataival összhangban fogalmaz meg előírásokat.

Tájékoztató anyagok az Országgyűlés részére

Az ÁSZ Országgyűléssel való kapcsolatát a rugalmasság, a tapasztalatok megosztása jellemezte. Az *„Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer továbbfejlesztésével összefüggésben egyes törvények módosításáról”* szóló törvényjavaslat, valamint az egyes pénzügyi tárgyú törvényeknek a betétbiztosítást, valamint a pénzügyi közvetítőrendszert érintő módosításáról szóló előterjesztés általános vitájában az ÁSZ tájékoztató anyaggal segítette az Országgyűlés munkáját. Az ÁSZ elnöke ezzel egyidejűleg az uniós pénzek felhasználásának ellenőrzésével kapcsolatban az ukrán számvevőszéknek nyújtandó szakmai támogatásról is tájékoztatta a Tisztelt Házat. Az ÁSZ a számvevőszéki jelentések, az abban foglalt megállapítások, összefüggések és javaslatok ismertetésén keresztül is támogatta a törvényalkotók munkáját

Jogszabályok véleményezése

Az ÁSZ nem csupán az Országgyűlést és bizottságait támogatja a törvényalkotásban, hanem tanácsadó tevékenységének keretében egyes jogszabálytervezeteket is véleményez. A 2014. évben négy minisztériumtól összesen 9 jogszabálytervezetet kapott az Állami Számvevőszék, melyek mindegyikét véleményezte. Az ÁSZ ezen túl figyelemmel kíséri a tárgysorozatba vett jogszabály módosítási javaslatokat, melynek során – az előzőeken túl – további 24, parlamenti szakaszban lévő tervezetet tekintett át. Az ÁSZ által a tavalyi esztendőben véleményezett jogszabály módosítások között törvények, kormányrendeletek, valamint egy jogszabály módosításba foglalt azonban több törvényt vagy rendeletet érintő joganyagok szerepeltek. Az ÁSZ több nagy horderejű jogszabálytervezetet véleményezett a legkülönbözőbb témákban. Többek között véleményezte a Magyarország 2015. évi központi költségvetésének megalapozásával összefüggő módosításáról szóló törvénytervezetet, az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányrendeletet, az államháztartás számviteléről szóló kormányrendelet módosításáról szóló előterjesztést.

1.3. ÁSZ javaslatok és intézkedési tervek

A számvevőszéki jelentések ellenőrzött szervezeteknél történő hasznosulásának alapját az intézkedési kötelelemmel járó megállapításokon alapuló javaslatok és az ellenőrzött szervezet vezetője által elkészített intézkedési terv képezi. Az ellenőrzött szervezet vezetőjét törvényben rögzített közreműködési kötelezettség terheli, melynek megszegését az ÁSZ jogszabályi felhatalmazás alapján szankcionálhatja.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A JAVASLATOK ÉS AZ INTÉZKEDÉSI TERVEK TEKINTETÉBEN

2642	Intézkedési kötelelemmel járó megállapításokon alapuló javaslat
574	Címzett
495	Véleményezett intézkedési terv

Intézkedési kötelelemmel járó megállapításokon alapuló javaslatok és intézkedési tervek

Az elmúlt éveket a kiemelt megállapításokra alapozott javaslatok és az intézkedési tervek számának folyamatos növekedése jellemezte, amelynek kezelése megkövetelte a hatékony, minőségközpontú, egységesített belső eljárásokat. Az ÁSZ kialakította a jognak érvényt szerző szervezeti garanciákat, amelyek képesek voltak kezelni a közreműködési és intézkedési kötelezettségekhez kötődő növekvő számú feladatokat. A 2014. évben kiadmányozott 233 számvevőszéki jelentésben 2642 intézkedési kötelelemmel járó megállapításokon alapuló javaslatot fogalmazott meg az ÁSZ az ellenőrzöttek részére. Mindezekből 2376 önkormányzati és önkormányzati vállalati, míg 266 nem önkormányzati témájú számvevőszéki jelentésben rögzített intézkedési kötelelemmel járó megállapításokon alapuló javaslat.

5. ábra

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN AZ ÖNKORMÁNYZATOKNAK TETT JAVASLATOK TEKINTETÉBEN

2376	Javaslat
104	Javaslat összesen az önkormányzati gazdasági társaságoknak
15	Javaslat az belső kontrollrendszer ellenőrzések során átlagosan

Az 5. ábra 2013 és 2014 tekintetében szemlélteti az intézkedési kötelelemmel járó megállapításokon alapuló javaslatok és azok címzettjeinek számát. A 2014. évben tehát csak az önkormányzati ellenőrzések során több javaslatot fogalmazott meg az ÁSZ, mint a 2013. évben összesen. Ez elsősorban a nemzetiségi önkormányzatokhoz és az önkormányzati többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságokhoz kapcsolódó ellenőrzések számossága növekedésének köszönhető. A nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzéséhez kapcsolódó számvevőszéki jelentésekben átlagosan 14 javaslatot fogalmazott meg az ÁSZ. Az ÁSZ a 2014. évben összesen két esetben kezdeményezett az ÁSZ törvény 33. § (3) bekezdés a) pontjában foglalt intézkedést. Egy esetben intézkedési kötelezettség, egy esetben pedig adatszolgáltatással kapcsolatos közreműködési kötelezettség megszegése miatt vált szükségessé és indokoltá az illetékes ügyészséghez fordulni. Az ÁSZ a tavalyi évben

összesen 495 intézkedési terv, meghatározott szempontok szerinti értékelését végezte el.

1.4. Szakmai kapcsolatok

Az ÁSZ folyamatosan ápolja és fejleszti a szakmai szervezetekkel fenntartott kapcsolatokat. Ennek keretében az ÁSZ vezetői több szakmai fórumon is előadóként mutatták be az ellenőrzési tapasztalatokat elősegítve a jelentések gyors hasznosulását. A 2014-es esztendőben is rendszeresen érkeztek a tapasztalatok megosztására irányuló felkérések az ellenőrzötteket képviselő szakmai szervezetektől, belső ellenőröktől, illetve más ellenőrző szervezetektől.

Ellenőrzési tapasztalatok megosztása

Az ÁSZ vezetői 2014-ben több fórumon is megosztották a számvevőszéki ellenőrzések eredményeit, az alkalmazható jó gyakorlatokat. Ennek köszönhetően a különböző munkaértekezletek és konferenciák keretében az Emberi Erőforrások Minisztériuma fejezetéhez tartozó költségvetési szervek, a bíróságok belső ellenőrei, valamint az Országos Nyugdíjfolyósítási Főigazgatóság munkatársai is megismerhették a kapcsolódó ellenőrzési tapasztalatokat. Az ÁSZ a közpénzfelhasználásban résztvevő új szereplők esetében is törekszik a feladatkörüket érintő ellenőrzési megállapítások áttekintő jellegű megosztására. Ennek megfelelően az ÁSZ illetékes felügyeleti vezetője az Emberi Erőforrások Minisztériuma által – az állami felsőoktatási intézmények frissen kinevezett kancellárjai számára – szervezett konferencián tartott előadást 2014 novemberében. Ennek keretében bemutatásra kerültek azok a területek, amelyeken az ellenőrzési tapasztalatok alapján az ÁSZ kiemelten fontosnak tartja a kancellári szerepvállalást.

Együttműködési kapcsolatrendszer

Az ÁSZ 2014-ben 24 együttműködési megállapodással rendelkezett, ebből 12 felsőoktatási intézménnyel, 12 pedig szakmai szervezettel állt fenn. Az együttműködési kapcsolatrendszer bővült 2014-ben, mivel három új megállapodás jött létre az együttműködő partnerekkel. Az ÁSZ a tavalyi esztendőben egy-egy együttműködési megállapodást írt alá a Magyar Tudományos Akadémiával és az Informatikai Ellenőrök Nemzetközi Szervezetének (ISACA) magyarországi tagszervezetével is. Utóbbi megállapodás célja volt, hogy hozzájáruljon a legújabb informatikai-ellenőrzési és információbiztonsági módszertanok meghonosításához, valamint az ÁSZ informatikai ellenőrzéseinek fejlesztésén keresztül támogassa a közintézmények pénzügyi-gazdasági rendszereinek átlátható és biztonságos működését. A kiemelt aktivitású és legtöbb partnert magában foglaló együttműködés a Pénzügyi Kultúra fejlesztésére irányuló megállapodások, szándéknyilatkozatok (két szándéknyilatkozatra és egy megállapodási szerződés) voltak. A kialakult kapcsolati rendszer szorosan összefügg a számvevőszéki munka hasznosulásával, amihez elengedhetetlen a folyamatos tudásmegosztás, illetve azon közös területek beazonosítása, amelyeken együttműködve még nagyobb eredmények érhetők el. A szándéknyilatkozatok pedig a társadalmi szintű hasznosulást segítik elő, mivel olyan hozzáadott értéket teremtő kezdeményezések megvalósításához szolgálnak keretnek, mint

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A SZAKMAI KAPCSOLATOK TEKINTETÉBEN

24	Együttműködési megállapodás
18	Előadás külső szakmai rendezvényeken
3	Új megállapodás

a korrupció elleni küzdelem vagy a széleskörű pénzügyi kultúra fejlesztése.

1.5. Ellenőrzéshez kapcsolódó jogkövetkezmények

A Számvevőszéknek, mint hivatali típusú ellenőrző szervezet jelzéssel él a nyomozóhatóságok, illetve az egyéb illetékes szervek felé. Az együttműködés e formájának jogi feltételeit nagyrészt az ÁSZ törvény teremti meg, de más jogszabály alapján is jogosult a Számvevőszék jogorvoslati eljárás kezdeményezésére.

Mi az a jelzés?

Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény 5. § (2) bekezdése szerint az ügyész elbírálja a hatósági határozat, intézkedés, jogszabálysértő mulasztás ellen hozzá intézett kérelmeket, közérdekű bejelentéseket, jogsértésre utaló jelzéseket (a továbbiakban együtt: kérelem). Amennyiben a hozzá intézett kérelem vizsgálatára nincs hatásköre, gondoskodik annak áttételéről a hatáskörrel rendelkező szervhez.

Személyes felelősség felvetése

Az ÁSZ törvény 1. § (5) bekezdése és a 30. § (1) bekezdése teremti meg annak jogi feltételeit, hogy a Számvevőszék jelzéssel éljen a nyomozóhatóság felé, amennyiben személyes felelősség felvetésére irányuló tényállást tárt fel az ellenőrzései során. Az ÁSZ a 2014. évben összesen 50 alkalommal élt jelzéssel a nyomozóhatóságok felé. Az ÁSZ jelzését követően már az illetékes nyomozóhatóságok folytatják le az ügyben a nyomozást. Adott esetben – amennyiben a nyomozás során szükséges – az ÁSZ további adatokat szolgáltat a nyomozást végző szerv megkeresésére. A megküldött jelzések 50 %-a felsőoktatási intézmény, 28 %-a önkormányzat, 10 %-a központi költségvetési szerv, 8 %-a önkormányzatok tulajdonában lévő gazdasági társaság, 4 %-a egyéb szervezetek ellenőrzése során merült fel. A 6. számú ábra a 2013 és 2014 tekintetében szemlélteti az ügyészi jelzések alakulását, míg a 7. számú ábra e jelzések intézménycsoportonkénti megoszlását mutatja be.

6. számú ábra

7. számú ábra

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A HATÓSÁGOKKAL FENNÁLLÓ KAPCSOLATOK

50	Ügyészi jelzés
40	Hatósági megkeresésre adott válasz
21	Jogorvoslati eljárás kezdeményezése

Közbeszerzési jogorvoslati eljárás kezdeményezése

Az ÁSZ 2014-ben 21 esetben élt a törvényben biztosított közbeszerzési jogorvoslati jogával. Ezen túlmenően 19 olyan közbeszerzési szabálytalanságot állapítottunk meg ellenőrzéseink során, melyben már nem volt lehetőség a jogorvoslatra, tekintettel a Kbt-ben meghatározott elévülési határidőre. 2015. január 1-jétől a Kbt. 140. § (2) bekezdése úgy változott, hogy 30 nappal meghosszabbította a jogorvoslat benyújtására nyitva álló szubjektív határidőt, ami így 60 napra növekedett. A jogorvoslattal érintett közbeszerzési ügyekben összesen több, mint nyolcmilliárd Ft értékben tártunk fel a Kbt. rendelkezéseibe ütköző szabálytalanságokat. A 21 jogorvoslati kezdeményezés közül 16 esetben

Mi az a nyomozóhatósági megkeresés?

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 71. § (1) bekezdése szerint a bíróság, az ügyész és a nyomozó hatóság állami és helyi önkormányzati szervet, hatóságot, köztisztviselőt, gazdálkodó szervezetet, alapítványt, közalapítványt és egyesületet kereshet meg tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása, illetőleg iratok rendelkezésre bocsátása végett.

Mi az adóhatósági megkeresés?

Az adóhatóság (Nemzeti Adó- és Vámhivatal) nyomozóhatósági tevékenységének ellátása során jogszabályi rendelkezés alapján megkereséssel élhet az ÁSZ felé, tájékoztatás adása, adatok közlése, átadása, illetőleg iratok rendelkezésre bocsátása érdekében. Tehát az adóhatósági (Nemzeti Adó- és Vámhivaltól érkező) megkeresés a nyomozóhatósági megkeresés egyik fajtája.

Mi a törvényességi felügyelet?

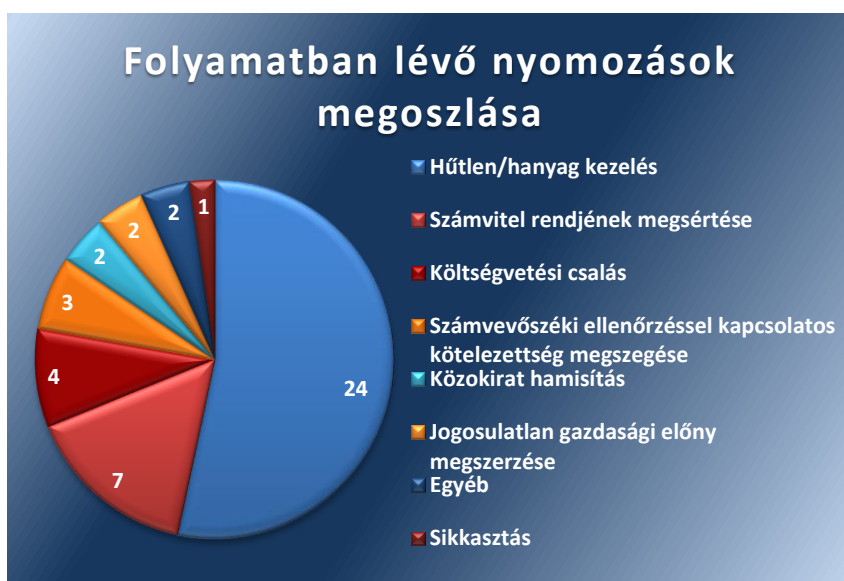
Az Alaptörvény 34. cikk (4) bekezdése szerint „A Kormány a fővárosi és megyei kormányhivatal útján biztosítja a helyi önkormányzatok törvényességi felügyeletét.” Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 132. § (2) és (3) bekezdései alapján a kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásának célja a helyi önkormányzat működése jogszerűségének biztosítása. A kormányhivatal törvényességi felügyeleti eljárásában vizsgálja az önkormányzat működésének, döntéshozatali eljárásának jogszerűségét, döntéseinek jogszerűségét, jogalkotási, továbbá jogszabályon alapuló döntési és feladatellátási kötelezettségének teljesítését.

közbeszerzési eljárás(ok) jogtalan mellőzését tártuk fel, mely 76,2 %-ot képvisel az összes kezdeményezésből. Egyéb esetekben a közbeszerzési eljárást lezáró szerződés módosítása és a módosításról szóló hirdetmény közzétételének elmulasztása (négy esetben), valamint a szerződéses összegnek az ajánlattól eltérő módosítása (egy esetben) miatt kezdeményeztünk jogorvoslatot.

Hasznosulás: folyamatban lévő nyomozások

Az ÁSZ által a nyomozóhatóságoknak – a korábbi évekre is kiterjedően – tett jelzések alapján jelenleg 45 cselekmény miatt van folyamatban nyomozás. Az ügyek állását a nyomozóhatósági visszajelzések alapján folyamatosan aktualizáljuk. A nyomozások elrendelésére a 8. számú ábrán megjelenített diagramban szereplő bűncselekmények gyanúja miatt került sor.

8. számú ábra

Együttműködés a nyomozóhatóságokkal

Az ÁSZ a 2014. évben 40 nyomozóhatósági megkeresésre (ebből 9 adóhatósági megkeresés) adott választ, mellyel érdemben támogattuk a folyamatban lévő nyomozásokat.

Törvényességi felügyeleti megkeresések

Az ÁSZ 2014-ben ellenőrzéseivel összefüggésben, 29 ügyben – kizárólag önkormányzatok ellenőrzése kapcsán – értesítette az ellenőrzött szervezet területén illetékes – az önkormányzat törvényességi felügyeletét ellátó – fővárosi és megyei kormányhivatalt. A fővárosi és megyei kormányhivatalok értesítését az indokolta, hogy a számvevők olyan ténymegállapításokat tettek, melyek orvoslására az önkormányzat működése feletti törvényességi felügyeletet gyakorló fővárosi és megyei kormányhivatal – a felügyeleti jogkörből eredően – közvetlenebb és ezáltal hatékonyabb eszközökkel rendelkezik, mint az ÁSZ. A megyei és fővárosi kormányhivatalok értesítésének 62 %-a nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzéséhez kapcsolódott.

1.6. Társadalmi szintű hasznosulás és nyilvánosság

A társadalmi szintű hasznosulás a számvevőszékek nemzetközi világában is sarkalatos kérdéskör, amellyel a Legfőbb Ellenőrző Intézmények Nemzetközi Szervezetének (INTOSAI) több kongresszusa is foglalkozott. Ennek eredményeként az INTOSAI pekingi kongresszusa 2013 októberében elfogadta az ISSAI 12 „A számvevőszékek tevékenységének értéke és haszna - minőségi javulás az állampolgárok életében” című nemzetközi standardot. Jól tükrözi az ÁSZ hasznosulási szemlélet mellett elköteleződését, hogy alig két hónappal később a kapcsolódó nemzetközi standard figyelembevételével az ÁSZ ellenőrzéseinek hivatalos szakmai szabályai közé emelte „A számvevőszéki munka hasznosulására vonatkozó alapelvek” című módszertani dokumentumot. A Számvevőszék valamennyi tevékenysége és belső folyamata során irányadónak tekinti az alapelveket nagy hangsúlyt helyezve a megvalósulás nyomon követésére. A társadalmi szintű hasznosulás másik két fontos aspektusa a nyilvánosság és az értékteremtő kezdeményezések fokozott támogatása.

Mi a hozzáadott érték az ÁSZ értelmezésében?

Az ÁSZ által elvégzett ellenőrzés hozadéka, amely a közpénz felhasználásban kimutatható megtakarítást, a felelős gazdálkodás javítását, a felelősség erősítését, a jó gyakorlat feltárását, közkinccsé tételét eredményezi.

A számvevőszéki munka hasznosulása

A Számvevőszék kapcsolódó alapelvei három csoportba rendeződve egy irányba mutatnak: társadalmi hasznosulás, társadalmi szintű hozzáadott érték teremtése. Az alapelvek ennek megfelelően több területet felölelnek. Az ÁSZ az ellenőrzésekhez kapcsolódó kommunikációs tevékenységén keresztül tájékoztatja az embereket a közpénzek felhasználásáról, növelve a közbizalmat, elősegítve az állampolgári érdekek védelmét. Mindemellett a tervezés során kiemelt szempont, hogy a kijelölt ellenőrzési irányokat követve az ÁSZ hozzáadott értéket teremtsen, és olyan változásokat indítson el, amelyeket az állampolgárok mindennapi életük során is érzékelnek. Elvárásként jelenik meg az alapelvekben, hogy a Számvevőszék működésével példát mutasson a közintézmények számára. Az ellenőrzések hasznosulási modelljét a 9. számú ábra szemlélteti.

9. számú ábra

Mi a hasznosulás?

A jelentések hasznosulása történhet úgy, hogy az ellenőrzötték intézkedéseket hoznak és gazdálkodásuk és működésük megváltozik a számvevőszéki megállapítások alapján. Kiemelt hasznosulási szint, ha egy jelentés tapasztalatai beépülnek a jogszabályokba az Országgyűlés törvényalkotó munkáján keresztül. A hasznosulás történhet úgy is, hogy az ÁSZ hatósági eljárást kezdeményez a megállapításai alapján. A hasznosulás fontos eleme a társadalmi szint, a jelentések segítségével az állampolgárok tájékoztatást kapnak az általuk befizetett adóforintok felhasználásáról.

Hasznosulás szemléletű kommunikáció

Az ÁSZ kommunikációs tevékenységének középpontjában a szervezet munkájának hasznosulása, az aktív információáramlás és a közérthetőség növelése állt 2014-ben. Az ÁSZ Hírportálján a tavalyi

Mi az elektronikus sajtótájékoztató?

Az ellenőrzéseink egy része a helyi, lokális szinthez kötődik (Pl. egy helyi önkormányzat, vagy helyi iskola, vagy kórház ellenőrzése). Ezen jelentések nyilvánosságra hozatala előtt néhány nappal célzottan értesítjük az ellenőrzésben földrajzilag érintett megyei médiumokat, majd e-mailben illetve telefonon biztosítjuk a kérdés lehetőségét. Az ellenőrzést felügyelő kollégák a megadott időszakban (általában egy óra időtartamban) folyamatosan rendelkezésre állnak. Emellett az adott ellenőrzésről szóló sajtó-összefoglalókat célzottan küldjük ki megyei, területi sajtólistáinkra, helyi szintre visszük az információt.

esztendőben összesen 980 új hír, illetve cikk jelent meg, mely munkanapi szinten átlagosan napi 4 hírt jelent. A cikkek jelentős része ellenőrzésekhez kapcsolódott, illetve közvetlen hasznosulásról szóltak, ugyanakkor számos hír engedett betekintést az intézmény belső eseményeibe, a szervezet működésébe. A sajtóban több alkalommal közvetlenül hivatkoztak az ÁSZ Hírportálján megjelent cikkekre. Az elmúlt években mindemellett fokozatosan új elemek épültek be az ÁSZ Hírportál szerkezetébe a számvevőszéki munka hasznosulásának hatékonyabb támogatása érdekében. Tipikusan ilyen a hasznosulási interjúk rovat, illetve a kiemelt helyen megjelenő hasznosulási hírek. Az elmúlt év kiemelkedő eredménye, hogy az ÁSZ megújította a jelentésekhez kapcsolódó sajtó-összefoglalók formáját, amelynek köszönhetően a korábbinál tömörebb és közérthetőbb, a média számára használhatóbb sajtóanyagok készülnek.

Sajtótájékoztatók

Az ÁSZ 2014-ben összesen 13 sajtótájékoztatót tartott a kiemelt közérdeklődésre számot tartó ellenőrzésekről. Mindemellett azonban fontosnak tartjuk, hogy az állampolgárok és a helyi sajtóorgánumok első kézből kapjanak hírt az őket érintő lokális területeket felölelő számvevőszéki ellenőrzések megállapításairól, a kapcsolódó javaslatokról. Ennek érdekében 2014-ben is folytattuk a témacsoportos ellenőrzésekhez kapcsolódó elektronikus sajtótájékoztatókat. Az ÁSZ az ellenőrzések széles körű hasznosulása, a nyilvánossághoz való eljuttatása érdekében az elmúlt évben 49 esetben elektronikus sajtótájékoztatót szervezett. A 10. számú ábra 2013 és 2014 tekintetében szemlélteti a hagyományos és elektronikus sajtótájékoztatók számszaki alakulását.

10. számú ábra

Sajtóelemzések

Megújult a kommunikációs tevékenység eredményességének méréséhez, tervezéséhez támogatást nyújtó sajtóelemzés formája is. Az elemzések adatai szerint az elmúlt évben összesen 4395 hír jelent meg a szemlézett magyar nyelvű sajtóban az Állami Számvevőszékről, amely számadatot havi megbontásban a 11. számú ábra szemlélteti. A

**TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A
KOMMUNIKÁCIÓ TEKINTETÉBEN**

4395	Hír a szemlézett magyar sajtóban
980	Hír az ÁSZ Hírportálon
49	Elektronikus sajtótájékoztató
13	Hagyományos sajtótájékoztató

megjelenések eloszlását tekintve kiemelkedő időszak volt a januári – ekkor a 2014-es ÁSZ-ról szóló hírek mintegy 20 %-a –, valamint novemberben a hírek 16 %-a jelent meg. A hírek jelentős része a választásokhoz (országgyűlési, európai parlamenti, önkormányzati), illetve a kampánypénzek ellenőrzéséhez, a felsőoktatási intézmények ellenőrzéséhez, valamint a költségvetés véleményezéséhez, illetve annak végrehajtásához, a zárszámadási ellenőrzéshez kötődött. Kiemelkedően sok hír szólt az ÁSZ korrupcióellenes tevékenységéről, az Integritás-felmérésről, ami a decemberi hónap kiemelt témája volt. Az ÁSZ 2014-ben 44 sajtóközleményt jelentetett meg honlapján, illetve a jelentések nyilvánosságra hozatalához kapcsolódóan ennél is több közleményt juttatott el a sajtó részére.

11. számú ábra

Mi a közérdekű bejelentés?

A közérdekű bejelentés a vonatkozó törvény értelmében minden olyan az ÁSZ-hoz érkezett bejelentés, amely olyan körülményre hívja fel a figyelmet, amelynek orvoslása vagy megszüntetése a közösség vagy az egész társadalom érdekét szolgálja. A közérdekű bejelentés javaslatot is tartalmazhat.

Kapcsolatban az állampolgárokkal: közérdekű bejelentések

A Számvevőszékhez 2014-ben 341 közérdekű bejelentés érkezett, melyek több mint a fele az állami és önkormányzati vagyongazdálkodással volt kapcsolatos. Az ÁSZ nem hatóság, így nem járhat el a bejelentések alapján, ugyanakkor a tervezési folyamatokat támogató kockázatelemzés során figyelembe veheti a közérdekű bejelentések során nyert információkat. Ennek gyakorlati megvalósítását jól tükrözi, hogy az állami és önkormányzati vagyongazdálkodás a számvevőszéki ellenőrzések egyik fókuszterületévé vált. A 12. számú ábra 2013 és 2014 tekintetében szemlélteti a közérdekű bejelentések és ezen belül az önkormányzati témájú bejelentések alakulását.

12. számú ábra

2. Az ellenőrzési témaválasztás és tervezés

Az ÁSZ ellenőrzéseinek célja, hogy hazánk aktuális gazdasági és társadalmi problémáira adjanak megalapozott, szakmai és objektív válaszokat. Mindezt olyan módon, hogy ellenőrzéseink a megfelelő időben a megfelelő kérdésekre fókuszálva támogassák a közpénzügyek átláthatóságának, rendezettségének előmozdítását, a társadalom fenntartható jólétének biztosítását. E cél érdekében az ÁSZ a 2011. évtől megújította tervezési rendszerét.

2.1. Ellenőrzési témaválasztást támogató kockázatelemzés

A féléves gördülő tervezéshez szükséges – törvény által előírt ellenőrzési kötelezettségeken felüli – témajavaslatok célzott adatbekérésen és adatfeldolgozáson alapuló kockázatelemző rendszerre támaszkodva kerülnek kidolgozásra, ami az ellenőrzések minőségének és hatékonyságának javítását támogatja.

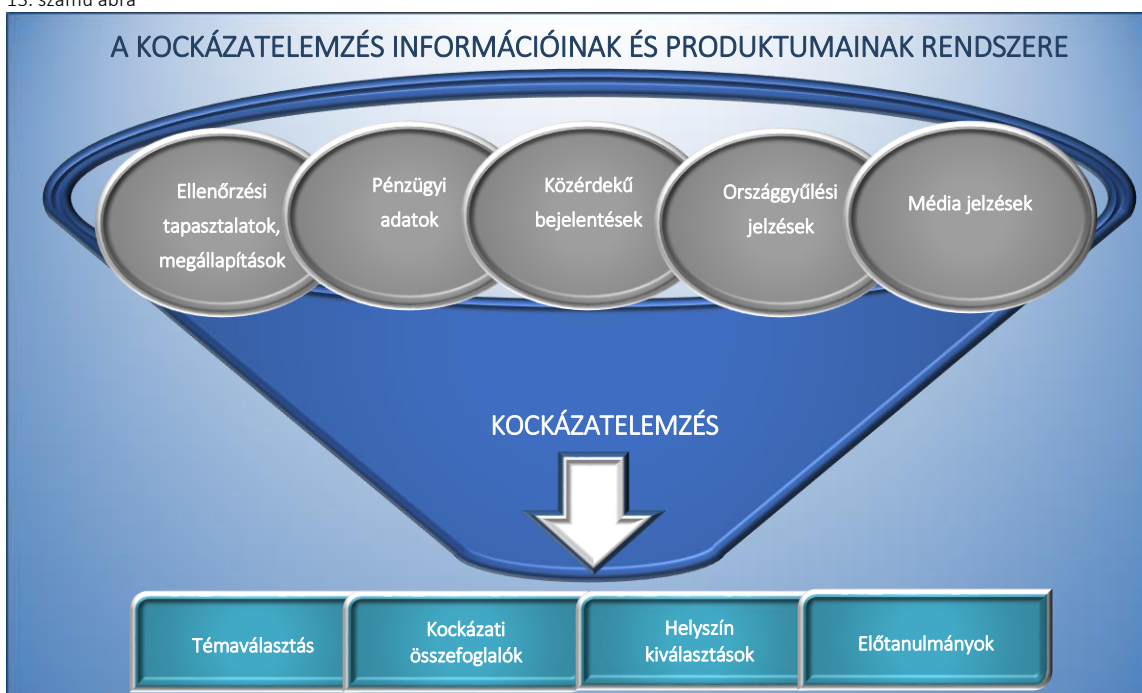
Mi a gördülő tervezés?

A gördülő tervezés egy olyan rugalmas tervezési technológia, mely a kockázatok felmérését és értékelését folyamatossá téve, egy évnél rövidebb tervidőszak kijelölése mellett alkalmas a tervezés és a megvalósítás időbeli közelítésére. Ez a módszer ellenőrzési szempontból gyorsabb hasznosulást, illetve hatékonyabb, eredményesebb és társadalmilag hasznosabb ellenőrzések lefolytatását teszi lehetővé.

Kockázatelemzés

Az ellenőrzési tevékenységhez kapcsolódó kockázatelemzési folyamatok során az ÁSZ egyaránt támaszkodik belső és külső adatforrásokra. A belső információs bázist a korábbi és a folyamatban lévő ellenőrzések tapasztalatai, illetve a szervezeten belüli jelzések képezik. Ez kiegészül külső forrásból származó adatokkal, illetve jelzésekkel elsősorban az Országgyűléstől és a médiából. Mindemellett az ÁSZ fontos külső jelzéseként tekint a közérdekű bejelentésekre, panaszokra is. Az ÁSZ kockázatelemzésért felelős szervezeti egysége tehát számos forrásból táplálkozó adatok elemzésével, a kockázatok értékelésével támogatja az ellenőrzési témaválasztást, az ellenőrzést előzetesen elemző előtanulmány készítést, valamint a témacsoportos ellenőrzések helyszíneinek kiválasztását és azok kockázatainak feltárását is. A rendszert a 13. számú ábra szemlélteti.

13. számú ábra

Mit jelent a holisztikus ellenőrzési megközelítés?

A holisztikus ellenőrzési megközelítés esetén egy rendszer vagy a rendszer egy vetületének egészére kiterjedő ellenőrzésről beszélünk, amely a rendszerhibák feltárásával és a kapcsolódó intézkedést igénylő megállapításokon keresztül képes hozzájárulni annak hatékony, eredményes és gazdaságos működéséhez.

A kialakított rendszerbe olyan kevésbé számszerűsíthető területek is beépítésre kerülnek, mint az integritás, amely évek óta az ÁSZ tanácsadó tevékenységének hangsúlyos területe. Az ÁSZ a 2014. évben 14 ellenőrzési programjába építette be a korrupciós veszélyeztetettség és a kapcsolódó kontrollok kiépítettségi szintjének meghatározására szolgáló ellenőrzési eszközöket. Már a kockázatelemzés során is érvényesíti az ÁSZ a holisztikus ellenőrzési megközelítést.

Előtanulmányok

Az ellenőrzési folyamat első szakaszában készülő előtanulmány az ellenőrzési programok elkészítését megalapozó dokumentum, amely bemutatja a témára vonatkozó lényeges információkat, feltárja kockázatait, meghatározza egy lehetséges ellenőrzés hipotézisét és célját, az ellenőrzés típusát, az ellenőrzött időszakot, az érintett szervezeteket és az ellenőrzés várható hasznosulását és várható ráfordítás igényét. A kockázatelemzésért felelős szervezeti egység az ellenőrzések célra tartottságának is az „őre”, vagyis a készülő ellenőrzési program, illetve jelentéstervezet kapcsán véleményezi az ellenőrzés célra tartottságának teljesülését.

2.2. Az ÁSZ ellenőrzési terve

Az ÁSZ tevékenységét ellenőrzési terv alapján végzi. Az ellenőrzési terv összeállítását alapvetően meghatározzák a törvény által az ÁSZ részére előírt, meghatározott gyakorisággal elvégzendő ellenőrzések. Stratégiai célkitűzés, hogy ezen ellenőrzési kötelezettségek teljesítése mellett az államháztartás komplex folyamatainak átláthatósága érdekében rendszerszemléletű, holisztikus megközelítésű ellenőrzéseket is végezzünk.

Féléves gyakorisággal közzétett ellenőrzési terv

Az ÁSZ 2014. évi első féléves ellenőrzési terve összesen 35 ellenőrzési címet tartalmazott, amelyből 4 volt a törvény szerint elvégzendő ellenőrzés, a többi ellenőrzés (31 db) témacsoportos, vagy egyedi ellenőrzés volt. Az ÁSZ 2014. évi második féléves ellenőrzési terve újabb 4 törvény szerinti ellenőrzési témát-, valamint újabb 5 egyedi és témacsoportos ellenőrzési témát tartalmazott. Az ÁSZ 2014. évre szóló ellenőrzési tervei összesen 44 ellenőrzési témát tartalmaztak, melyeket a 14. számú ábra szemléltet.

14. számú ábra

Mit jelent a témacsoportos ellenőrzés?

A témacsoportos ellenőrzések adott terület - például az önkormányzatok, az önkormányzati és az állami többségi tulajdonú gazdasági társaságok működésének legfontosabb területeit lefedő - összehasonlítható értékelésére lehetőséget adó, egységes program alapján elvégzett ellenőrzések, ellenőrzés-szervezési módszerként pedig nagy mértékben elősegíti a szervezés hatékonyságát.

Mit jelent az egyablakos ellenőrzés?

Az egyablakos ellenőrzés egy ellenőrzött szervezetnél, különböző ellenőrzési projektek (programok) alapján, tervezett és ütemezett adatbekéréssel, egymást követő ellenőrzéssel, többnyire azonos számvevővel végrehajtott, magas fokú szervezettséget, összehangoltságot és garanciákat megkövetelő ellenőrzés végrehajtási és szervezési módszer, amely az ellenőrzött adatszolgáltatási feladatait is átláthatóbbá és takarékosabbá teszi. Az ellenőrzés hatékonyságának növelése mellett tehát az ellenőrzötttek számára is kímélő szervezési módszer.

A témacsoportos ellenőrzések

Az ÁSZ szintén stratégiai célkitűzése a közpénzfelhasználás korábban ellenőrzéssel le nem fedett, nagyszámú potenciális ellenőrzöttet magába foglaló területeinek ellenőrzése. Az ún. „fehér foltok” ellenőrzésében hangsúlyos szerephez jutott a 2012. évtől bevezetett ellenőrzési eljárás, az úgynevezett témacsoportos ellenőrzés. A témacsoportos ellenőrzések adott terület - például az önkormányzatok, a központi intézmények, a felsőoktatási intézmények, az önkormányzati és az állami többségi tulajdonú gazdasági társaságok működésének legfontosabb területeit lefedő - összehasonlítható értékelésére lehetőséget adó, egységes program alapján elvégzett ellenőrzések. A témacsoportos ellenőrzés rendszerének bevezetése eszköz az ellenőrzési tevékenység hatékonyságának emelésére. Ennek keretében azonos ellenőrzési program alapján lehetőség van nagyobb számú szervezet ellenőrzésére.

Egyablakos ellenőrzések

Amennyiben egy szervezetet különböző programok alapján is ellenőriz az ÁSZ, akkor azok ún. egyablakos ellenőrzés keretében zajlanak. A szintén új ellenőrzési eljárás értelmében több különböző ellenőrzési program alapján az adatok bekérése tervezetten, az ellenőrzések egymást követően, többnyire azonos számvevővel, magas fokú szervezettséggel, összehangoltsággal és garanciákat megkövetelő végrehajtási és szervezési módszer alkalmazásával zajlanak. Ez egyben átláthatóbbá és takarékosabbá teszi az érintett szervezetek adatszolgáltatási feladatait is. Az egyablakos ellenőrzési eljárással az ÁSZ hatékonyabban és eredményesebben használja fel erőforrásait és ebből kifolyólag az adófizetők pénzével is takarékosabban gazdálkodik.

Egyszerűsített ellenőrzési modell

Az ÁSZ próbajelleggel már a 2013. évtől működtetett egyszerűsített ellenőrzési modellt. Ilyen volt a 2013. év végén az önkormányzatok pénzügyi szabályszerűségi ellenőrzésének utóellenőrzése, amelyet egyszerűsített eljárásban, kizárólag elektronikus adatbekéréssel folytatott le az ÁSZ. A tapasztalatok feldolgozása folyamatos az egyszerűsített ellenőrzési eljárások tökéletesítése és új területeken való alkalmazhatósága érdekében. Az egyszerűsített ellenőrzési eljárást a 2014. évben is folyamatosan alkalmaztuk, amely lehetőséget adott arra, hogy az ÁSZ a hagyományos ellenőrzéseknél több helyszínre eljusson, és átfogó képet alkosson egy adott terület kontrollrendszerének kockázatos elemeiről. Az egyszerűsített ellenőrzések megállapításait emellett az ÁSZ felhasználja egy-egy kockázatos terület beazonosításában, mivel pl. a belső kontrollrendszerben mutatkozó hiányosságok előre jelzik az ellenőrzött szervezet működésében és a feladatellátásban rejlő problémákat.

3. Központi alrendszer érintő ellenőrzések

Az ÁSZ ellenőrzési tervének elkészítése során érvényesítjük a Stratégiában rögzített azon célkitűzést miszerint erősítjük az egymásra épülő, kapcsolódó ellenőrzéseket. Mindemellett az ellenőrzéseinkkel szemben támasztott hatékonysági, eredményességi, valamint gazdaságossági követelmények is szükségessé teszik az ellenőrzések összehangolását. Mindezek megvalósítása tetten érhető a központi költségvetési szervek ellenőrzése tekintetében is. A zárszámadásra ráépülő ellenőrzésekkel a számvevőszéki ellenőrzések minőségének és hatékonyságának további növelését kívánja elérni az ÁSZ. Mindemellett ezzel a szervezési megoldással az ellenőrzött számára optimális együttműködési körülmények kialakítására, az ellenőrzött szervezet ÁSZ ellenőrzésekhez kapcsolódó munkaterheltségének csökkentésére törekszünk. Az ÁSZ 2013-tól megkezdte a központi alrendszer egyes intézményeinek témacsoportos ellenőrzését is. Ennek célja, hogy tovább növeljük az ellenőrzési lefedettséget a „fehér foltok” csökkentésével, értékelve az ellenőrzött szervezetek pénzügyi gazdálkodási helyzetét és vagyongazdálkodását. A 15. ábra a zárszámadásra ráépülő ellenőrzéseket szemlélteti.

15. számú ábra

3.1. A zárszámadás ellenőrzése

A megelőző év központi költségvetése végrehajtásának ellenőrzése az Állami Számvevőszék legfontosabb feladata. Nemcsak azért, mert ez – a minden évben elvégzendő – feladat messze a legnagyobb számvevői kapacitást köti le az összes egyedi ellenőrzés között, hanem azért is, mert a központi költségvetés végrehajtásáról szóló beszámolás (a továbbiakban: zárszámadás) hitelessége a jogállami működés egyik záloga. A zárszámadás során számol be a végrehajtó hatalom a törvényhozó hatalomnak arról, hogy a központi költségvetésről szóló törvényben előírt bevételeket beszedte-e, és az így befolyó közpénzt az Országgyűlés által meghatározott célokra szabályosan költötte-e el. Az Állami Számvevőszék a végrehajtó hatalomtól való függetlensége és szakértelme révén válik alkalmassá arra, hogy a beszámolás megbízhatóságát ellenőrizze. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (1)-(2), valamint (7) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A ZÁRSZÁMADÁSI ELLENŐRZÉS LEFEDETTSÉGE TEKINTETÉBEN (%)

97,4

Központi költségvetés bevételi főösszege esetében

90,7

Központi költségvetés kiadási főösszege esetében

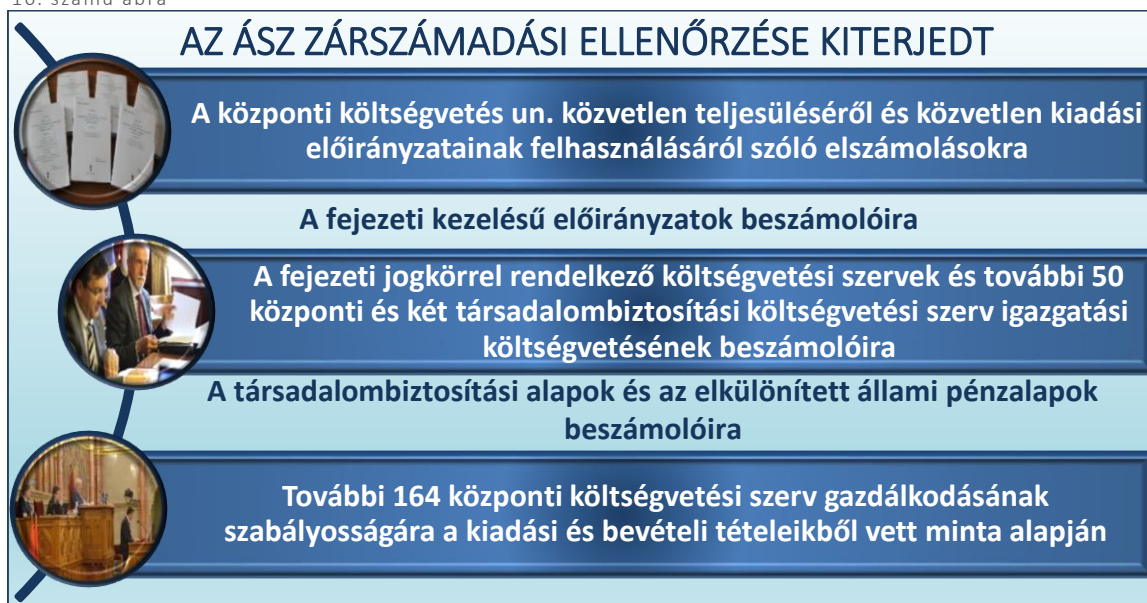
A zárszámadási ellenőrzéshez kapcsolódó makrogazdasági elemzés

Az ÁSZ a 2013. évi költségvetési folyamatok utólagos értékeléséhez is készített elemzést a KT számára, amelyet a zárszámadás ellenőrzéséről szóló jelentésével egyidejűleg hozott nyilvánosságra. Az elemzés a költségvetési folyamatok makrogazdasági környezete mellett kitért a költségvetési folyamatok elemzésére, illetve a GDP-arányos államadósság alakulására is. Az ÁSZ ezzel eleget tett azon felmerülő igényeknek miszerint a zárszámadáshoz kapcsolódóan szükséges értékelni a mögöttes makrogazdasági és költségvetési folyamatokat.

A zárszámadási ellenőrzés

A zárszámadás elszámolások és egyedi (a szaknyelvben elemi) beszámolók sokaságából épül fel. Következésképpen az ÁSZ-nak ezek jelentős részét is ellenőriznie kell ahhoz, hogy a zárszámadás egészének megbízhatóságáról véleményt tudjon mondani. Ezért az ÁSZ a 2013. évi zárszámadás ellenőrzése során a 16. számú ábrán szemléltetett területeket ellenőrizte.

16. számú ábra

A beszámolók megbízhatóságának tényezői

A beszámolók megbízhatósága két tényezőtől függ. Az egyik, hogy a költségvetésből gazdálkodó intézmények megfelelő belső kontroll rendszert alakítottak-e ki, a másik pedig az, hogy tényleges működésük, gazdálkodásuk és az erről való beszámolásuk is a kialakított szabályoknak megfelelően történt-e. Ezért az ÁSZ zárszámadás ellenőrzése során nagy hangsúlyt fektetett a beszámolót készítő költségvetési szervek belső kontrollrendszerének ellenőrzésére. Fontos kiemelni, hogy az elszámolások színvonala az elmúlt években folyamatosan javult.

Lefedettség a zárszámadási ellenőrzésben

A fentiek figyelembevételével az ellenőrzés lefedte a 2013. évi központi költségvetés bevételi főösszegének 97,4%-át, kiadási főösszegének 90,7%-át.

Közzétételi sor-
szám és link

14207

Sajtóösszefoglaló

14207-O

Megállapítások

A zárszámadási ellenőrzés megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

3.2. A Gazdasági Versenyhivatal ellenőrzése

Az ÁSZ nagy hangsúlyt fektet a piaci szabályozási mechanizmusok, a vonatkozó jogszabályok betartását felügyelő szervezetek ellenőrzésére, illetve új, kiemelt stratégiai terület az „ellenőrzők ellenőrzése”. Ennek keretében került sor a Gazdasági Versenyhivatal (GVH) 2008-2012 közötti időszakra kiterjedő szabályszerűségi ellenőrzésére is. Az ÁSZ azt értékelte, hogy a GVH működése, gazdálkodása és feladatellátása szabályozott volt-e és betartották-e a jogszabályban, illetve belső szabályzatokban foglalt előírásokat. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3) bekezdésében foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link

14001

Sajtóösszefoglaló

14001-O

Megállapítások

A Gazdasági Versenyhivatal ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

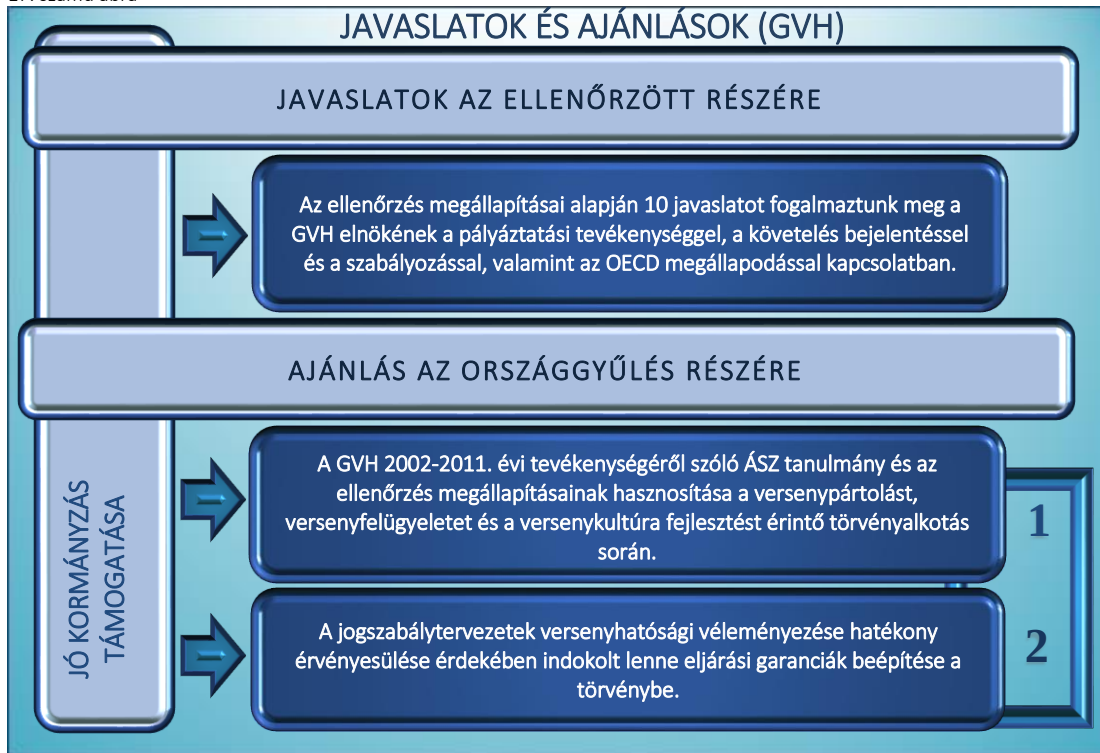
Következtetések

A GVH-nál 2010 után végrehajtott átszervezések megalapozottak voltak, megvalósításukkal elérték a kitűzött célokat, a működés alapvetően szervezettebbé és hatékonyabbá vált. A versenyfelügyeleti eljárással összefüggésben tapasztalt eltérő bírósági joggyakorlat és a bírósági eljárások elhúzódása miatt az ügyfeleknek fizetett, de a másodfokú döntés szerint őket terhelő bírság átlagosan két év elteltével került vissza a nemzetgazdasági számlára. A GVH határidőn túli követelés bejelentése következtében a részleges behajtás lehetősége is elvesztet a közhatalmi tevékenységhez kapcsolódó követelések esetében.

Javaslatok és ajánlások

A 17. számú ábra szemlélteti a számvevőszéki jelentésben rögzített javaslatokkal érintett területeket és az Országgyűlés részére megfogalmazott ajánlásokat.

17. számú ábra

3.3. Bíróságok ellenőrzése

A Bíróságok gazdálkodásának 2008-2011. évekre vonatkozó ellenőrzésével a 2012-ben megújult bírósági intézményrendszerhez nyújtottunk mélyebb és szélesebb körű áttekintést a jogelőd szervezetek gazdálkodási folyamatairól, az alkalmazott kontrollok megfelelőségéről, azok gyenge pontjairól. Ellenőrzésünk kiterjedt az Országos Igazságszolgáltatási Tanács Hivatalára, a Legfelsőbb Bíróságra, az 5 ítéletáblára, valamint a fővárosi és a 19 megyei bíróságra. Az ellenőrzött négy év alatt a 27 bíróság működése és fejlesztése 300,4 Mrd Ft kiadással járt, melynek mintegy 90 %-át állami támogatás fedezte. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3)-(4) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sorszám és link

14032

Megállapítások

A Bíróságok ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtóösszefoglaló

14032-O

Következtetések

A Bíróságok kiegyensúlyozottabb gazdálkodásához számos területen szükséges intézkedéseket tenni, különös tekintettel a megalapozottabb tervezésre, valamint a költségvetési folyamatok átláthatóságának javítására. Ennek keretében rendezésre szorul a bírói döntésekből eredő

**TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN
A BÍRÓSÁGI ELLENŐRZÉSEK**

5 Ellenőrzött
ítélőtábla

19 Ellenőrzött megyei
bíróóság

fizetési kötelezettségek kezelése, továbbá a belső szabályzataikban a gazdálkodási jogkörök módosítása, továbbá olyan kockázatértékelő eljárási rend kidolgozására, amely lehetővé teszi az évközi zárolások egyenletesebb feloldását. Fontos szempont a bírósági szervezetek igazságügyi követeléseinek valós, reális mértékének meghatározása, ennek érdekében a behajthatatlannak minősülő követelések törlésére egységes gyakorlat kialakítása. A bírósági intézményeken túlmutató, társadalmi érdek a meglévő épületvagyon értékének megőrzése, egyúttal az ítélkezési tevékenységhez méltó elhelyezési körülmények és megfelelő eszközrendszer biztosítása. Az ellenőrzéshez kapcsolódó főbb számadatokat a 18. számú ábra mutatja be.

18. számú ábra

BÍRÓSÁGOK ELLENŐRZÉSE: A SZÁMOK TÜKRÉBEN

27 bíróság	157 épület
300,4 Mrd Ft kiadás	370.000 nm ² alapterület
7,3 Mrd Ft zárolt elő- irányzat négy év alatt	7037,3 Milliárd Ft behajthatatlan követelés a 20 megyei bíróság 2011. évi vagyonmérlegében

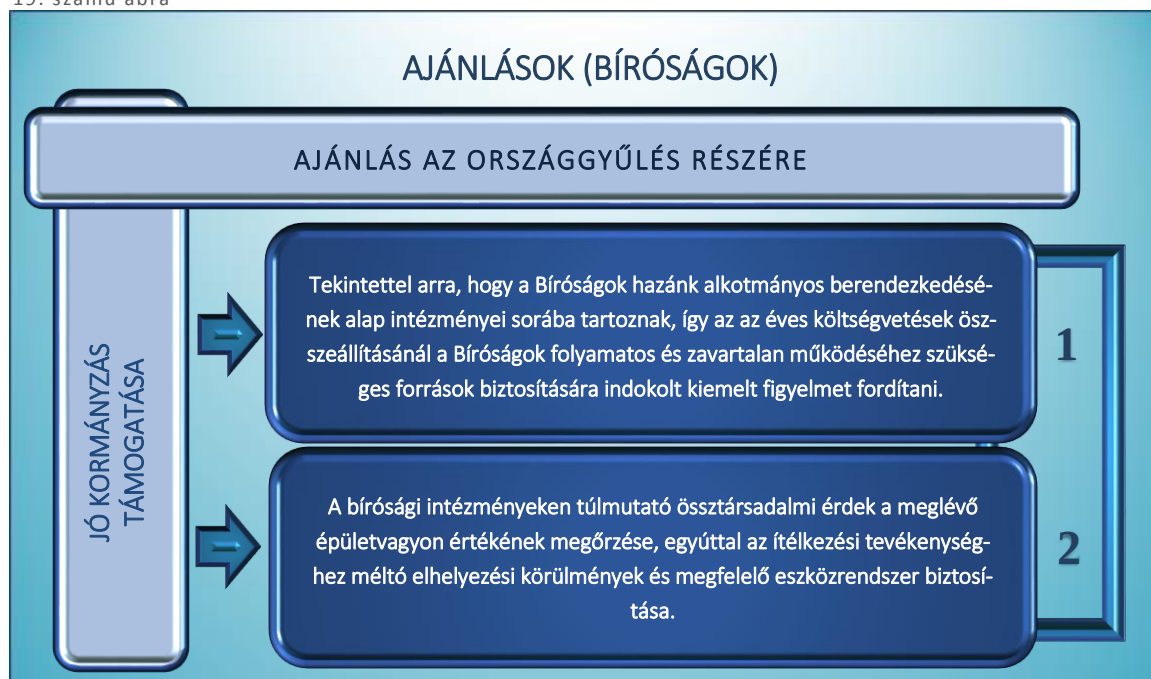
Javaslatok

E területek fejlesztésére összesen 6 intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslatot tartalmaz a kapcsolódó számvevőszéki jelentés.

Ajánlások

A 19. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

19. számú ábra

3.4. A Wekerle Sándor alapkezelő ellenőrzése

Az ÁSZ ellenőrzéseivel támogatja, hogy a különböző, közpénzből finanszírozott programok esetében biztosítottak legyenek az átláthatóság és elszámoltathatóság kritériumai. E területre ugyanakkor jellemző a kedvezményezettek magas száma, ami megnehezíti a nyújtott állami támogatások széles körű ellenőrzését. Ennek megfelelően 2014-ben az ÁSZ, olyan szervezetet ellenőrzött, amely a 2008-2012. közötti időszakban több tízezres nagyságrendű pályázatot bonyolított le és több területen közreműködött hazai támogatások kedvezményezettek részére történő eljuttatásában. Az ellenőrzött időszakban a Wekerle Sándor alapkezelő (WSA) több jelentős átszervezésen esett át. A WSA négy év alatt közel 30 Mrd Ft hazai forrást kezelt. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3)-(4) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link ➡

Sajtóösszefoglaló ➡

14017

14017-O

Megállapítások

A WSA ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

A WSA jogelődje és jogutódja a vizsgált időszakban végig kedvező pénzügyi helyzetben volt, a vagyonállománya négy év alatt háromszorosára, a mérlegfőösszege négyszeresére nőtt, a likviditási mutató kedvezően alakult, az egyensúlyjavító kormányzati intézkedések sem rendítették meg a stabil pénzügyi helyzetet.

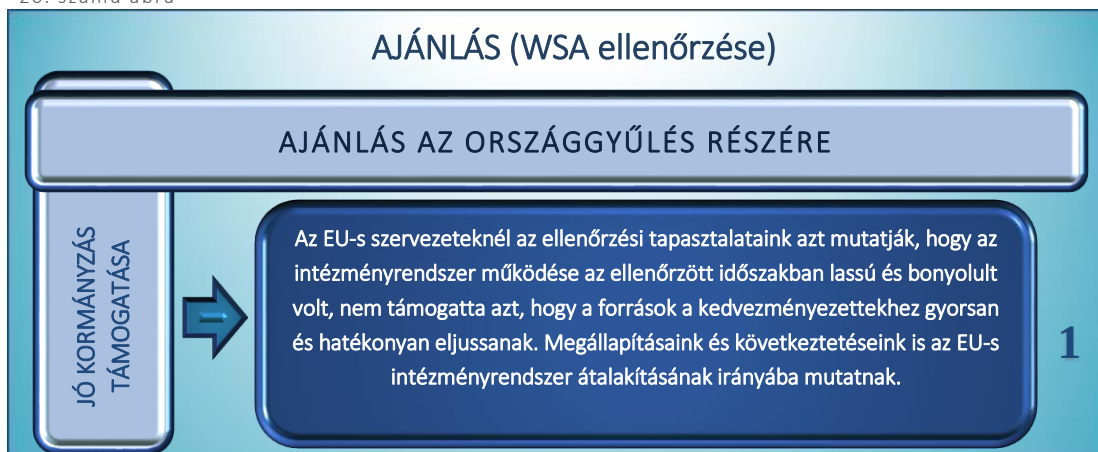
Javaslatok

Az ellenőrzés során feltárt hiányosságok kapcsán összesen négy intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslatot fogalmaztunk meg. Hármát a Közigazgatási és Igazságügyi Hivatal elnökének, egyet pedig az Emberi Erőforrások Minisztériuma Emberi Erőforrás Támogatáskezelő elnökének.

Ajánlások

A 20. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

20. számú ábra

3.5. Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat ellenőrzése

A Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálat (KNBSZ) ellenőrzésének keretében a 2010-2012. évekre vonatkozóan értékeltük a 2012. január 1-jén megalakult KNBSZ, valamint jogelődei pénzügyi és vagyongazdálkodását, a belső kontrollrendszerek kiépítettségét és működését, valamint a Honvédelmi Minisztérium (HM) irányító szervei tevékenységét. A vizsgált három év teljesített összes kiadása 35,3 Mrd Ft volt. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (11) bekezdésében foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link **14018**

Sajtóösszefoglaló **14018-O**

Megállapítások

A KNBSZ ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

Jó példát mutatott a HM, mint irányító szerv és a KNBSZ a többi központi intézménynek azzal, hogy a KNBSZ megalakítása közpénz-megtakarítást eredményezett. Az intézkedések takarékosabb gazdálkodást elősegítő hatásai az átalakulás előtti, illetve az átalakulás utáni intézményi teljesítési kiadások és a létszámadatok alapján egyértelműen kimutathatóak. A KNBSZ a változatlan volumenű feladatot kevesebb létszámmal, kisebb teljesített kiadással valósította meg, mint jogelődjei.

Javaslatok

A KNBSZ ellenőrzése során feltárt hiányosságokhoz kapcsolódóan két intézkedést igénylő megállapításon alapuló javaslatot fogalmaztunk meg a főigazgatónak.

3.6. Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság ellenőrzése

Az uniós források felhasználásának nemzeti ellenőrzési hatósági feladatait ellátó szervezet ellenőrzése szintén ráépült a zárszámadási ellenőrzésre. Az uniós források eredményes és hatékony felhasználása alapvető fontosságú az ország versenyképessége szempontjából, így indokolt volt ellenőrzés alá vonni az uniós források tekintetében a felhasználás ellenőrzésében résztvevő szervezeteket. Ezzel a megközelítéssel a számvevőszéki ellenőrzések is hatványozottan hasznosulnak. A kapcsolódó ellenőrzési védőháló egyes elemeit górcső alá véve nem csupán az ellenőrzött szervezetre gyakorolhat hatást az ÁSZ, hanem a közvetlen kontrollt gyakorló szervezeteken keresztül valamennyi kedvezményezettre. A 2010-2012 közötti ellenőrzött időszak alatt az EUTAF rendszer- és projektellenőrzéseivel 2500 Mrd Ft uniós forrás felhasználása tekintetében auditálta a programok végrehajtásának folyamatát. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3), illetve (6) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link **14019**

Sajtóösszefoglaló **14019-O**

Megállapítások

Az EUTAF ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a

főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

Az auditor szervezetnél a szabálytalansági eljárások és a szabálytalanul kifizetett összegek visszafizettetésének elhúzódása, illetve elmaradása esetén a költségvetést a Phare és Átmeneti Támogatások 2010. évi ellenőrzött projektjeire kifizetett támogatás tekintetében kár érheti. Az EUTAF a kiadásainak 30%-át EU-s (technikai) forrásból fedezte. A szervezetnél többször merültek fel likviditási problémák.

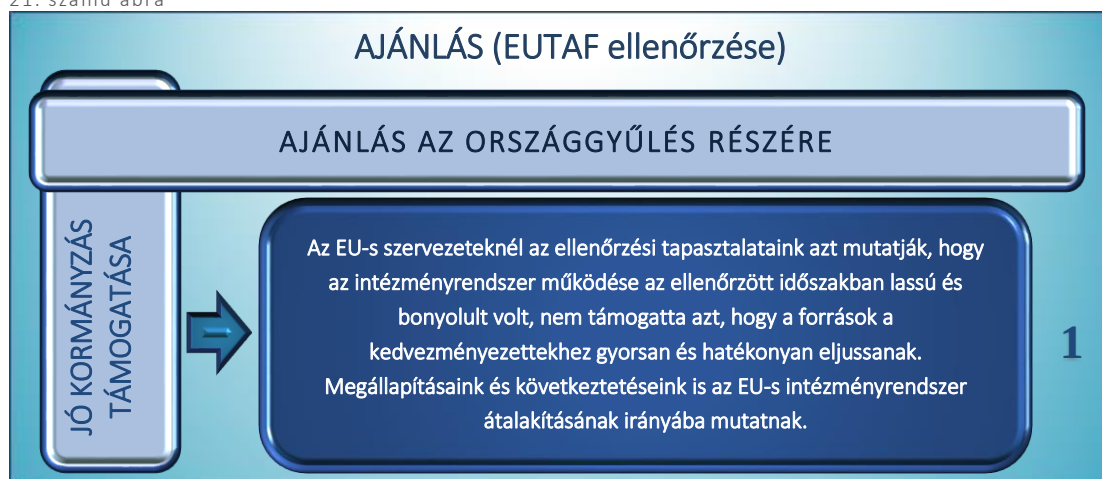
Javaslatok

A feltárt hiányosságok alapján összesen öt intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslatot fogalmaztunk meg az EUTAF főigazgatója és a Nemzetgazdasági Miniszter részére.

Ajánlások

A 21. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

21. számú ábra

3.7. A Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus ellenőrzése

Az ÁSZ stratégiai célja, hogy eddig számvevőszéki ellenőrzéssel nem érintett területeket is górcső alá vegyen. Ennek megfelelően a központi alrendszer egyes intézményei tekintetében kezdte meg a Számvevőszék a pénzügyi gazdálkodási helyzet és a vagyongazdálkodás ellenőrzését. E témacsoportos ellenőrzések közül az egyik első volt a Magyar Művelődési Intézet és Képzőművészeti Lektorátus (MMIKL) 2008-2012 első félév közötti időszakot felölelő ellenőrzése. Az ellenőrzés az irányítószerv intézményre vonatkozó szabályozásának értékelésére is kiterjedt. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3)-(4) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sorszám és link	14025	Megállapítások	Az MMIKL ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki
Sajtóösszefoglaló	14025-O		jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a

főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

A kontrollkörnyezet kialakítása az ellenőrzött időszakban csak részben felelt meg a jogszabályi előírásoknak. Az intézmény vagyongazdálkodásra vonatkozó szabályzatai az ellenőrzött időszakban nem szolgálták az állami vagyon hatékony és gazdaságos működtetését, állagának védelmét, értékének megőrzését, illetve gyarapítását.

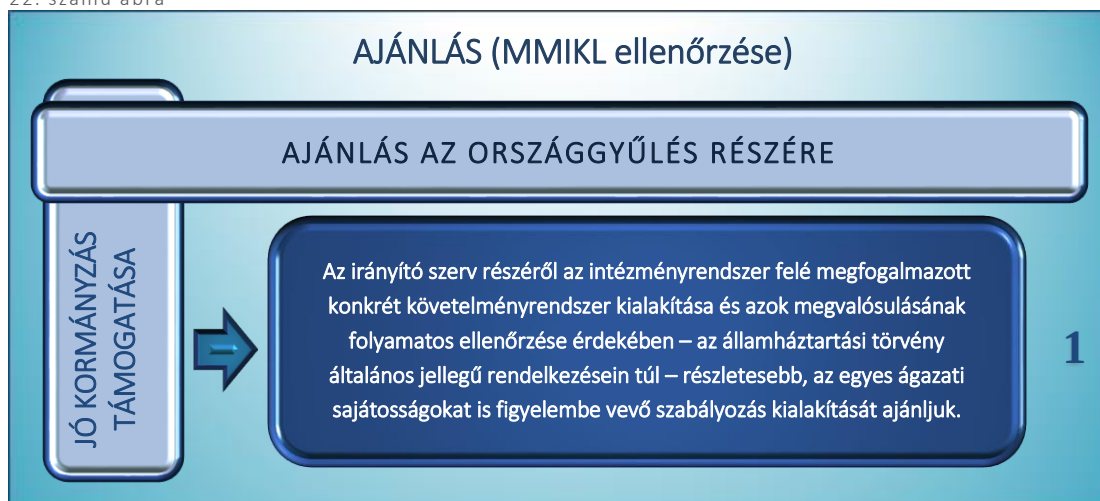
Javaslatok

Az ÁSZ javasolta az emberi erőforrások miniszterének, hogy intézkedjen az intézményi közfeladat ellátására és az intézményi erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodásra vonatkozó követelmények kialakításáról, valamint azok érvényesítéséről, számonkéréséről és ellenőrzéséről. Az ÁSZ az NMI főigazgatójának a többi közt javasolta, hogy készítse el a hatályos alapító okiratnak megfelelő SZMSZ-ét, alakítsa ki a szervezet tevékenységének és a célok megvalósításának nyomon követését biztosító rendszert. Az ÁSZ az NMI gazdasági igazgatójának a gazdasági szervezet ügyrendjének kiegészítésére, a költségvetési kifizetések során a kiadások teljesítésének ellenőrzésére és (szakmai) igazolására, valamint a követelések jogszabályi előírásoknak megfelelő átsorolására fogalmazott meg javaslatot.

Ajánlás

A közfeladat-ellátás során az eredményesség és hatékonyság javításának, a hatékony közpénzfelhasználás megvalósulásának alapvető feltétele az intézményrendszer felé megfogalmazott konkrét követelményrendszer kialakítása és azok megvalósulásának folyamatos ellenőrzése az irányító szerv részéről. A 22. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

22. számú ábra

3.8. A Vidékfejlesztési Minisztérium egyes agrárkutató intézetei és egyes génmegőrzési intézményei ellenőrzése

A Számvevőszék az ellenőrzés keretében összesen öt agrárkutató és génmegőrző intézetet ellenőrzött, melyek közül korábban egyiket se érintette számvevőszéki ellenőrzés. Az ÁSZ stratégiai céljaival összhangban tehát ezúttal is egy ellenőrizetlen területet fedett le és a számvevőszéki jelentésben rögzített megállapítások visszaigazolták az ellenőrzések indokoltságát. 2014-ben az ellenőrzött területek egy része jelentős átalakításon esett át, így a számvevőszéki jelentésben foglaltakat az új intézmény is hasznosítani tudja. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3)-(4) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link

14039

Megállapítások

A Vidékfejlesztési Minisztérium egyes agrárkutató intézetei és egyes génmegőrzési intézményei ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtóösszefoglaló

14039-O

Következtetések

Az intézetek belső kontrollrendszere az ellenőrzött időszakban – alapvetően a szabályozás hiányosságai miatt – nem biztosította az intézetek pénzügyi és vagyongazdálkodásának szabályszerű ellátását, a gazdálkodás és a vagyonkezelés átláthatóságát, nem járult hozzá a szabálytalanságok és a hibák megelőzéséhez. Az ellenőrzés során feltárt hiányosságok rámutattak azokra a pénzügyi és vagyongazdálkodási területekre, amelyek a jogszabályi előírások szerinti működés biztosítása érdekében beavatkozást igényeltek, azonban az intézetek működését alapvetően nem veszélyeztették.

Javaslatok

Az Állami Számvevőszék javasolta a vidékfejlesztési miniszternek, hogy intézkedjen az intézményi közfeladat ellátására, az intézményi erőforrásokkal való szabályszerű és hatékony gazdálkodásra vonatkozó követelmények kialakítása, valamint az ellenőrzött intézetek esetében a végzett szolgáltatás közvetlen önköltségének az önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzat szerinti megállapítása érdekében. Az ellenőrzött intézetek főigazgatóinak többek közt a jogszabályi előírásoknak megfelelő szabályzatok és kontrollrendszer kialakítására, a végzett szolgáltatás közvetlen önköltségének az önköltségszámítási szabályzat szerinti megállapítására fogalmaztunk meg javaslatot.

Ajánlás

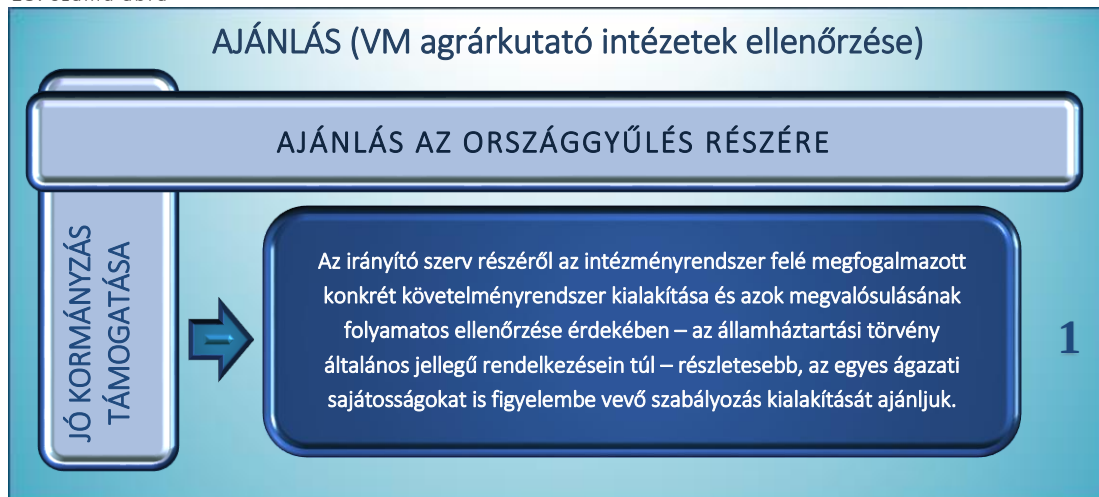
A közfeladat-ellátás során az eredményesség és hatékonyság javításának, a hatékony közpénzfelhasználás megvalósulásának alapvető feltétele az intézményrendszer felé megfogalmazott konkrét követelményrendszer kialakítása és azok megvalósulásának folyamatos ellenőrzése az irányító szerv részéről. A 23. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN AZ EGYES AGRÁRKUTATÓ INTÉZETEI ÉS EGYES GÉNMEGŐRZÉSI INTÉZMÉNYEI ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

4 Ellenőrzött intézet

15 Intézkedési
kötelemmel járó
megállapításon
alapuló javaslat

23. számú ábra

3.9. A korábbi és a megújult közbeszerzési rendszer működésének ellenőrzése

Az ÁSZ Stratégiában rögzített célja, hogy ellenőrzéseivel támogassa a „jó kormányzást”. Meglátásunk szerint nem elég csupán a jogszabályok betartását ellenőrizni. Szükséges és indokolt, hogy az átláthatóság és a közpénzek ésszerű felhasználása szempontjából meghatározó jogszabályok tekintetében a Számvevőszék ellenőrzéseivel visszajelzést adjon a törvényi célkitűzések érvényesüléséről. Ennek megfelelően az ÁSZ ellenőrizte a korábbi és a megújult közbeszerzési rendszer működését. Az ellenőrzés célja annak megállapítása volt, hogy 2008-2012 között a közbeszerzési törvény módosításai és az új közbeszerzési törvény hozzájárultak-e a jogalkotás célkitűzéseinek megvalósulásához és mindezt a központi intézményrendszer szabályszerű működésével elősegítette-e. Az ellenőrzöttek mindegyikének meghatározó szerep van a közbeszerzési rendszer működtetésében. Magyarországon az ellenőrzött időszakban a közbeszerzések éves összértéke a GDP 5-7%-át, az államháztartás kiadásainak 8-9%-át tette ki. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (2)-(3) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link

14074

Megállapítások

A korábbi és a megújult közbeszerzési rendszer működése ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtóösszefoglaló

14074-O

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A KÖZBESZERZÉSI RENDSZER ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

4

Ellenőrzött
szervezet

3

Intézkedési
kötelemmel járó
megállapításon
alapuló javaslat

Következtetések

A közbeszerzések jogi szabályozása és intézményi rendszere kiemelt jelentőségű a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatósága szempontjából. A közbeszerzések jogszabályi előírásai, folyamatos módosításai alapvetően befolyásolják a gazdaságfejlesztési folyamatokat. A 2008-2012. évi törvényi változások egyszerűsítették a közbeszerzési rendszert, ugyanakkor továbbra is maradtak szabályozásbeli hiányosságok.

Javaslatok

A feltárt hiányosságokra az ÁSZ a nemzeti fejlesztési miniszternek, a Közbiztosítási Hatóság elnökének és a KEF főigazgatójának fogalmazott meg javaslatot a jogszabály módosítás kezdeményezésével, a jogszabályban előírt adatok közzétételével, továbbá a Közbiztosítási és Ellátási Főigazgatóság főigazgatójának az ügyfélkapun keresztül történő bejelentkezéssel kapcsolatban.

Ajánlás

A közbiztosítások terén tervezett új szabályozások kialakítása során javasoljuk a jelentésben foglalt megállapítások hasznosítását, amelyek hozzájárulhatnak a közpénzek felhasználásának még átláthatóbbá tételéhez. Az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokkal célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

3.10. A Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézet ellenőrzése

A részben 2008-2012, részben a 2010-2012 közötti időszakot felölelő ellenőrzés a központi alrendszer egyes intézményeinek pénzügyi gazdálkodási helyzetének és vagyongazdálkodásának ellenőrzései közé tartozik. Az ÁSZ a Nemzeti Család és Szociálpolitikai Intézetet (NCSSZI) korábban még nem ellenőrizte. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3)-(4) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link

14097

Sajtóösszefoglaló

14097-O

Megállapítások

Az NCSSZI ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

A belső kontrollrendszer a feltárt hiányosságok miatt nem biztosította minden tekintetben a szabályszerű feladatellátást, közpénzfelhasználást és vagyongazdálkodást. A közfeladatok ellátásához, az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodáshoz az intézménytől számon kérhető követelmények, elvárások meghatározásának hiánya korlátozta az irányító szervet a követelmények érvényesítésére, számon kérésére vonatkozó - államháztartási törvényben rögzített – hatáskörük gyakorlásában. Az irányító szerv részéről az NCSSZI feladatellátásának fedezetét biztosító támogatási szerződés megkötésének elhúzódása bizonytalanságot okozott a feladatellátásban és nem jogszabálykövető gyakorlat kialakulását eredményezte.

Javaslatok

Az emberi erőforrások miniszterének javasoltuk az intézmény közfeladat-ellátásához, valamint az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodáshoz szükséges jogszabályokból levezethető követelmények meghatározását, érvényesítését és számon kérését. Javasoltuk továbbá a támogatási szerződések határidejének a felhasználás céljához, ütemezéséhez történő igazítását. Az intézmény vezetőjének az

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN AZ NCSSZI ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

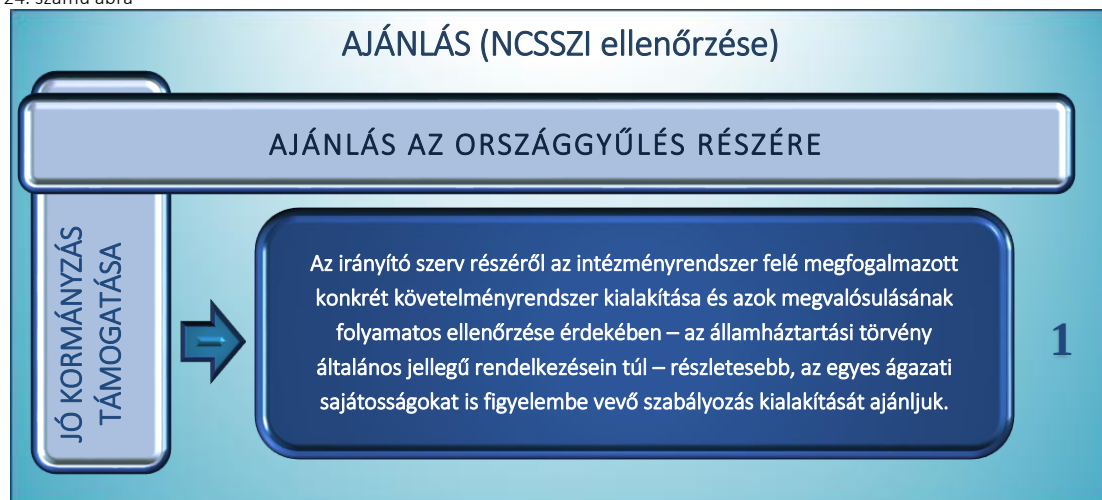
9	Intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslat
2	Címzett

ellenőrzés által feltárt belső kontrollrendszer hiányosságok, továbbá a feladatellátást, gazdálkodást érintő szabálytalanságok megszüntetésére tettünk javaslatot.

Ajánlás

A közfeladat-ellátás során az eredményesség és hatékonyság javításának, a hatékony közpénzfelhasználás megvalósulásának alapvető feltétele az intézményrendszer felé megfogalmazott konkrét követelményrendszer kialakítása és azok megvalósulásának folyamatos ellenőrzése az irányító szerv részéről. A 24. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

24. számú ábra

3.11. A Magyar Államkincstár ellenőrzése

A Magyar Államkincstár működésének, gazdálkodásának, feladatellátásának szabályszerűségi ellenőrzése a számvevőszéki ellenőrzések hatékonyságát és eredményességét növelő módszerek tekintetében az ellenőrök ellenőrzése területhez sorolható. Az ellenőrzés a 2008-2012 közötti időszakot ölelte fel. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3)-(4) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link

14098

Megállapítások

A Magyar Államkincstár (Kincstár) ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtóösszefoglaló

14098-O

Következtetések

A Kincstár pénzügyi gazdálkodása a 2008-2010. években – a belső kontrollok működése során feltárt hibák, hiányosságok miatt – részben volt szabályszerű, a 2011-2012. években szabályszerű volt. Az ellenőrzött területek alapvetően megfeleltek a jogszabályi előírásoknak, hiányosságokat elsősorban a belső szabályozó rendszer aktualizálásával,

**TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN
A KINCSTÁR ELLENŐRZÉSE
TEKINTETÉBEN**

10	Szakmai terület feladatellátásának szabályszerűségére kiterjedő ellenőrzés
27	Intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslat

a törzskönyvi nyilvántartás közhitelességével összefüggésben, illetve az informatikai feladatellátás, valamint a belső kontrollok működése területén tárt fel az ellenőrzés.

Javaslatok

Az ÁSZ a nemzetgazdasági miniszternek a Kincstár alapító okiratának felülvizsgálatára és kiegészítésére, a Kincstár elnökének a belső szabályozás aktualizálására, a honlapján közzétett adatok ellenőrzésére, az informatikai biztonsági felelős személyével, valamint a közbeszerzési eljárás lefolytatásával kapcsolatban fogalmazott meg javaslatot.

3.12. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal ellenőrzése

A felelős állami vagyongazdálkodás fontos területe a közgyűjtemények megőrzése, gyarapítása és használata is, így a kapcsolódó intézményi kör ellenőrzésére is hangsúlyt helyez az ÁSZ. A 2009-2012 közötti időszakot felölelő ellenőrzés a központi alrendszer egyes intézményeinek pénzügyi gazdálkodási helyzetének és vagyongazdálkodásának témacsoportos ellenőrzései közé tartozik. Az ÁSZ az intézményt korábban még nem ellenőrizte. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3)-(4) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link

140130

Megállapítások

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtóösszefoglaló

14130-O

Következtetések

A belső kontrollrendszer a feltárt hiányosságok miatt nem biztosította minden tekintetben a szabályszerű feladatellátást, közpénzfelhasználást és vagyongazdálkodást. A közfeladatok ellátásához, az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodáshoz az intézménytől számon kérhető követelmények, elvárások meghatározásának hiánya korlátozta az irányító szervet az követelmények érvényesítésére, számon kérésére vonatkozó - államháztartási törvényben rögzített – hatáskörük gyakorlásában.

**TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN
A KÖH ELLENŐRZÉSE
TEKINTETÉBEN**

10 Intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslat

2 Címzett

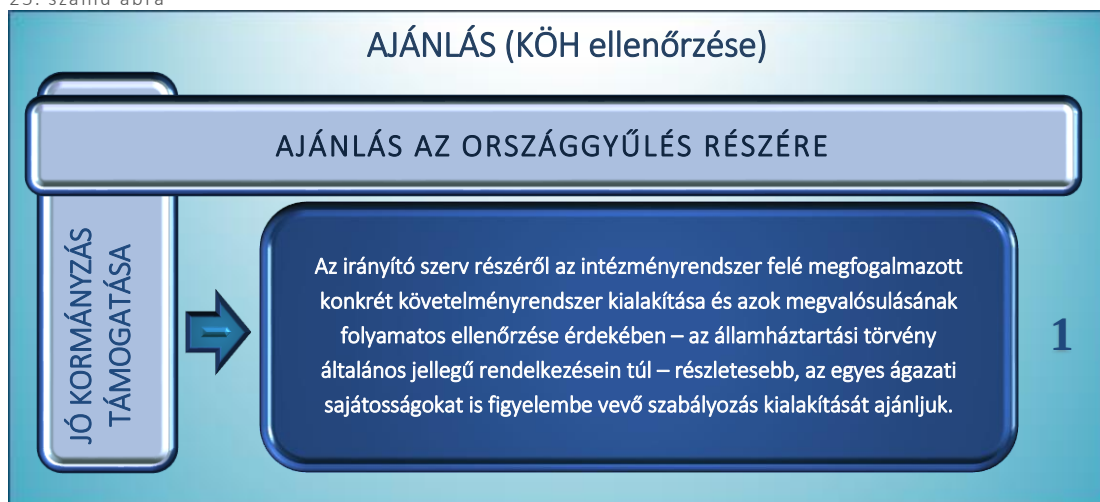
Javaslatok

Az emberi erőforrások miniszterének javasoltuk az intézmény közfeladat ellátásához, valamint az erőforrásokkal való hatékony gazdálkodáshoz szükséges jogszabályokból levezethető követelmények meghatározását, érvényesítését és számon kérését. Javasoltuk továbbá a támogatási szerződések határidejének a felhasználás céljához, ütemezéséhez történő igazítását. Az intézmények vezetőinek a belső kontrollrendszer ellenőrzés által feltárt hiányosságainak, továbbá a feladatellátást, gazdálkodást érintő szabálytalanságok megszüntetésére tettünk javaslatot.

Ajánlás

A közfeladat-ellátás során az eredményesség és hatékonyság javításának, a hatékony közpénzfelhasználás megvalósulásának alapvető feltétele az intézményrendszer felé megfogalmazott konkrét követelményrendszer kialakítása és azok megvalósulásának folyamatos ellenőrzése az irányító szerv részéről. A 25. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

25. számú ábra

3.13. A felsőoktatási intézmények ellenőrzése

A felsőoktatás társadalmi, gazdasági szerepe, a jelentős közpénzfelhasználás, illetve a több intézménynél felmerülő gazdálkodási nehézségek, továbbá az ellenőrzött időszakban bekövetkezett társadalmi-gazdasági, jogszabályi változások ráirányították az ÁSZ figyelmét a felsőoktatási rendszer gazdálkodására és működésére. Az állami felsőoktatási intézmények teljes körére kiterjedő szabályszerűségi ellenőrzést indokolta továbbá, hogy az ÁSZ közszférát érintő korrupciós kockázatok felmérésében a felsőoktatási terület magas kockázattal szerepel. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3)-(4), illetve (6) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A FELSOROLTATÁSI INTÉZMÉNYEK ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

9	Ellenőrzött felsőoktatási intézmény
12	Kezdeményezett közbeszerzési jogorvoslati eljárás
71	Intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslat

Megállapítások

A 9 felsőoktatási intézmény ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 7. pontjában az intézmény nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

Az ellenőrzés által feltárt szabálytalanságok kedvezőtlen hatást gyakoroltak az érintett intézmények működésére, gazdálkodására.

Javaslatok

Mivel a pénzügyi és vagyongazdálkodás eredményességét a működés szabályszerűségének javítása jelentősen elősegítheti, javaslatokat fogalmaztunk meg a felsőoktatásért felelős miniszter, továbbá az érintett intézmények vezetői részére. Az emberi erőforrások miniszterének tett javaslatok a szabálytalanságokhoz kapcsolódó munkajogi felelősség körülményeinek kivizsgálására és a szükséges intézkedések megtételére irányultak. Az intézmények vezetői részére tett javaslatok a belső kontrollrendszer, továbbá a pénzügyi és vagyongazdálkodás, vagyonkimutatás ellenőrzés által feltárt szabálytalanságainak, hiányosságainak megszüntetését, kijavítását célozták.

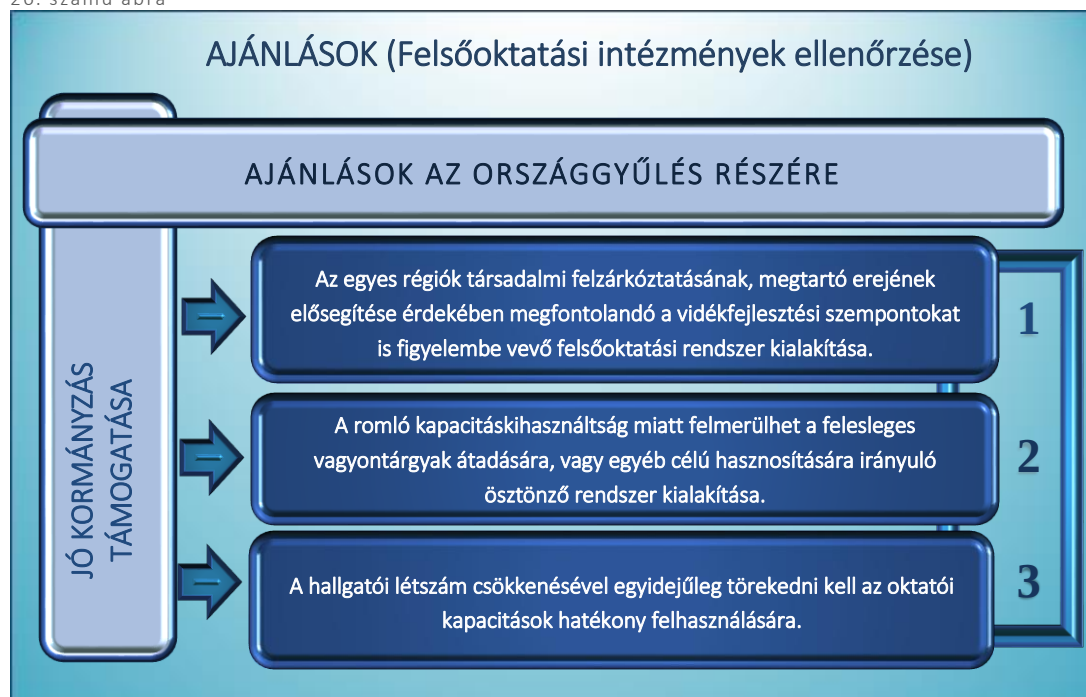
Ajánlások

A vidéki főiskolák és egyetemek az adott régiók meghatározó intézményei. Képzési szolgáltatásaik, tudományos és közéleti szerepük hatással van a gazdasági környezetre, az ott élő emberek életminőségére. A hallgatói létszám és ehhez kapcsolódóan a bevételek csökkenése ezeket az intézményeket érintette a legérzékenyebben. Az egyes régiók társadalmi felzárkóztatásának, megtartó erejének elősegítése érdekében megfontolandó a vidékfejlesztési szempontokat is figyelembe vevő felsőoktatási rendszer kialakítása.

A demográfiai folyamatokat figyelmen kívül hagyó infrastruktúra-fejlesztések következtében romlott a felsőoktatási intézmények kapacitáskihasználtsága. Az ebből adódó többletkiadások elkerülése, a meglévő infrastruktúra hatékony kihasználása érdekében felmerülhet a felesleges vagyontárgyak átadására, vagy egyéb célú hasznosítására irányuló ösztönző rendszer kialakítása. A hallgatói létszám csökkenésével egyidejűleg törekedni kell az oktatói kapacitások hatékony felhasználására. Az informatika fejlődéséhez, az elektronikus tananyagok elterjedéséhez kapcsolódóan a képzések egy részénél megvalósítható a kontaktórák csökkenését eredményező oktatástechnológiai váltás. Ez lehetőséget nyújthat a személyi kiadások csökkentésére, vagy a felszabaduló kapacitások szerepet játszhatnak a képzés illetve kutatás színvonalának növelésében. Az ajánlásokat a 26. számú ábra szemlélteti.

26. számú ábra

3.14. Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala működésének, gazdálkodásának és feladatellátásának ellenőrzése

Az ombudsmani intézményrendszer átalakításával a négy önálló ombudsman helyett egységes intézmény jött létre. Az Alapvető Jogok Biztosának Hivatala (továbbiakban: AJBH) 2012. január 1-jén kezdte meg működését új biztosi struktúrával, az adatvédelmi feladatokat pedig a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság látta el. A 2012. évben a feladatellátás alapját képező új jogi környezet kialakítására és új szervezet létrehozására került sor, mely a működés minden területét érintette. Ennek megfelelően indokolt volt a 2011-2013 éveket felölelő ellenőrzés lefolytatása.

Közzétételi sor-
szám és link

14222

■ Megállapítások

Sajtóösszefoglaló

14222-O

Az AJBH ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

A belső kontrollrendszer kialakítása és működtetése a gazdálkodási folyamatok tekintetében részben felelt meg a jogszabályi előírásoknak, mely az új intézmény belső szabályozási környezetének hiányos kialakításával függött össze. A kiadási előirányzatok felhasználása során a gazdálkodási jogkörökhöz kapcsolódó belső kontrollokat az intézmény a 2011. és 2013. évben nem megfelelően működtette és azok 2012-ben sem feleltek meg teljes körűen a jogszabályi előírásoknak, mely magas kockázatot jelent az ellenőrzött terület egészének szabályszerű működése szempontjából. Az intézmény gazdálkodása kiegyensúlyozott volt, kiemelt előirányzatait nem lépte túl.

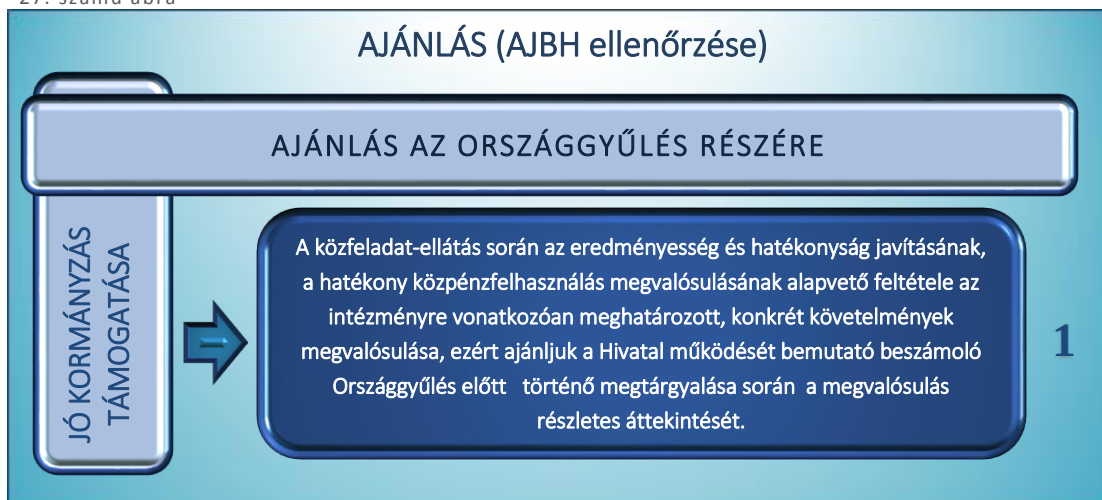
Javaslatok

Az Alapvető Jogok Biztosa részére három, míg az Alapvető Jogok Biztosa Hivatalának Főtitkára részére négy javaslatot fogalmazott meg az ÁSZ.

Ajánlás

A 27. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlást szemlélteti, amellyel célunk a látókörré szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

27. számú ábra

4. Állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás ellenőrzése

Az ÁSZ a törvényi előírásnak megfelelően évente ellenőrzi az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlást. Az ÁSZ a 2013. évre vonatkozóan ellenőrizte a tulajdonosi joggyakorláshoz szükséges kontroll környezet kialakítását, a szervezeteknél a jogszabályokban előírt vagyonátadással és átvétellel összefüggő intézkedések szabályszerűségét, az állami tulajdonú ingatlanokkal való gazdálkodás során a belső kontrollrendszer (kontrollkörnyezet és nyomon követési rendszer) kialakítását és működését ellenőrizte. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (2), (4), illetve (6) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link

14236

Megállapítások

Az állami vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtóösszefoglaló

14236-O

Következtetések

A 2013-tól alkalmazott új megközelítésű ellenőrzés hozzájárult a kontrollrendszer erősítéséhez, azonban a tulajdonosi tevékenységek ellátását a kialakított és működtetett kontrollrendszer még mindig nem teljes körűen támogatja.

Javaslatok

Az ÁSZ javaslatot fogalmazott meg az EMMI miniszternek a TB alapok ellátási vagyona tekintetében a tulajdonosi joggyakorlás kontrollrendszerének kialakítására, az MNV Zrt. vezérigazgatójának az SZMSZ módosítására. Továbbá az NFA elnökének a még hiányzó belső eljárásrendek elkészítésére, valamint a GYEMSZI főigazgatójának a rábízott vagyon könyvelésével, elkülönített nyilvántartásával és a vagyonátvételhez kapcsolódó szabálytalanságokkal összefüggésbe a szükséges intézkedések megtételére.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN AZ ÁLLAMI VAGYON FELETTI TULAJDONOSI JOGGYAKORLÁS ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

4 Címzett

5 Intézkedési
kötelemmel járó
megállapításon
alapuló javaslat

5. Állami és önkormányzati gazdálkodó és nonprofit szervezetek ellenőrzése

Az Állami Számvevőszékről szóló törvény 2011. január elsejétől hatályos módosításával nyílt meg a lehetőség az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok teljes körű ellenőrzésére. Ezt követően az ÁSZ még 2011-ben a BKV Zrt. ellenőrzésével nyitotta meg e terület ellenőrzését, majd 2013-ban három vidéki közlekedési társaság ellenőrzésével folytatta. A 2011-ben lefolytatott ellenőrzés olyan súlyos problémákra hívta fel a figyelmet, mint a túlzott vagy a rejtett eladósodottság, mely a közfeladat ellátásra szolgáló eszközök elöregedésében és az amortizációt meghaladó mértékű beruházások elmaradásában ölt testet. Ezek mind súlyos terhet róhatnak az önkormányzatokra és végső soron az államadósság növekedéséhez is vezethetnek, ami veszélyeztetheti az Alaptörvényben és a Stabilitási törvényben rögzített kötelezettségek teljesítését. Mindemellett olyan kérdésköröket is érint e terület ellenőrzése, mint az megalapozott önköltségszámítás, melynek kulcsszerepe van közszolgáltatások árképzésében.

5.1. A Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék 2014-ben is folytatta a többségi önkormányzati tulajdonban lévő gazdasági társaságok ellenőrzését. Ennek keretében hozta nyilvánosságra az ÁSZ a Fővárosi Közterület-fenntartó Zrt. (FKF Zrt.) 2008-2012 közötti időszakot felölelő ellenőrzéséről szóló számvevőszéki jelentését. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (4) bekezdésében foglalt feladatainak.

Közzétételi sorszám és link **14002**

Sajtóösszefoglaló **14002-O**

Megállapítások

Az FKF Zrt. ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

Fontos, hogy a közszolgáltatásban átlátható árviszonyok legyenek, amelyek alapját a helyes önköltség-meghatározás jelenti. Ennek nem voltak meg az FKF esetében a feltételei az ellenőrzött időszakban.

Javaslatok

Az ellenőrzések megállapításai alapján a feltárt szabályozási hiányosságok, illetve a szabályszerűtlen gyakorlat megszüntetésére fogalmaztunk meg javaslatokat, amelyek között meghatározó volt az önköltségszámítás megfelelő szabályozása.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN AZ FKF ELLENŐRZÉSE SORÁN TETT JAVASLATOK TEKINTETÉBEN

2 Címzett

10 Intézkedési
kötelemmel járó
megállapításon
alapuló javaslat

5.2. Színházak ellenőrzése

A színházak ellenőrzésének aktualitását többek között az is megteremtette, hogy 2011-ben jogállásuk tekintetében jelentős változás következett be. A 2011. július 31-ig költségvetési intézményként működő színházak ezt követően nonprofit Kft. formában, gazdasági társaságként működve látták el közfeladataikat. Az ÁSZ az ellenőrzések megtervezése során tekintettel van többek között arra is, hogy a közigazgatás, mely szegmensében történt olyan változás, mely indokoltá teszi az adott terület ellenőrzését. Az ÁSZ a színházak esetében is előremutató és értékteremtő ellenőrzéseket kívánt lefolytatni, hogy javaslataival támogassa az igazgatókat, hiszen egy gazdasági társaságot nem lehet ugyanúgy vezetni, mint egy költségvetési intézményt. Az ÁSZ ellenőrzésein keresztül a feltárt hibák megszüntetését és a jobb feladatellátás támogatását segíti elő. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (4) bekezdésében foglalt feladatainak.

Megállapítások

A 17 fővárosi és vidéki színház ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 4. pontjában a gazdasági társaság nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

Az átlátható és felelős gazdálkodáshoz elengedhetetlen a megfelelő önköltség-számítás, ami a színházak esetében hiányos volt.

Javaslatok

Az ellenőrzések megállapításai alapján a feltárt szabályozási hiányosságok, illetve a szabályszerűtlen gyakorlat megszüntetésére foglalmaztunk meg javaslatokat, amelyek között meghatározó volt az önköltség-számítás megfelelő szabályozása. A kapcsolódó számvevőszéki jelentésekben összesen 94 intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslatot fogalmazott meg az ÁSZ az ellenőrzöttek részére.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A SZÍNHÁZAK ELLENŐRZÉSE

17 Ellenőrzött fővárosi és vidéki színház

94 Intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslat

5.3. Víz-közmű társaságok ellenőrzése

Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek tekintetében az ÁSZ törvényi felhatalmazás alapján fókuszterületté tette azok vagyongörző és vagyongyarapító tevékenységét. Ellenőrzési tapasztalataink is rávilágítottak, hogy az állami vagyon védelme és nyilvántartásának átláthatósága szempontjából fontos, hogy az ÁSZ az állami tulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek esetében is górcső alá vegye a vagyon kezelői és a tulajdonosi joggyakorlók közötti elszámolásokat, valamint a vagyont érintő döntéseket. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (4) bekezdésében foglalt feladatainak.

Megállapítások

Az 5 vízi-közmű társaság ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 5. pontjában a gazdasági társaság nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

**TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN
A VÍZI-KÖZMŰ TÁRSASÁGOK
ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN**

5 Ellenőrzött vízi-
közmű társaság

42 Intézkedési
kötelemmel járó
megállapításon
alapuló javaslat

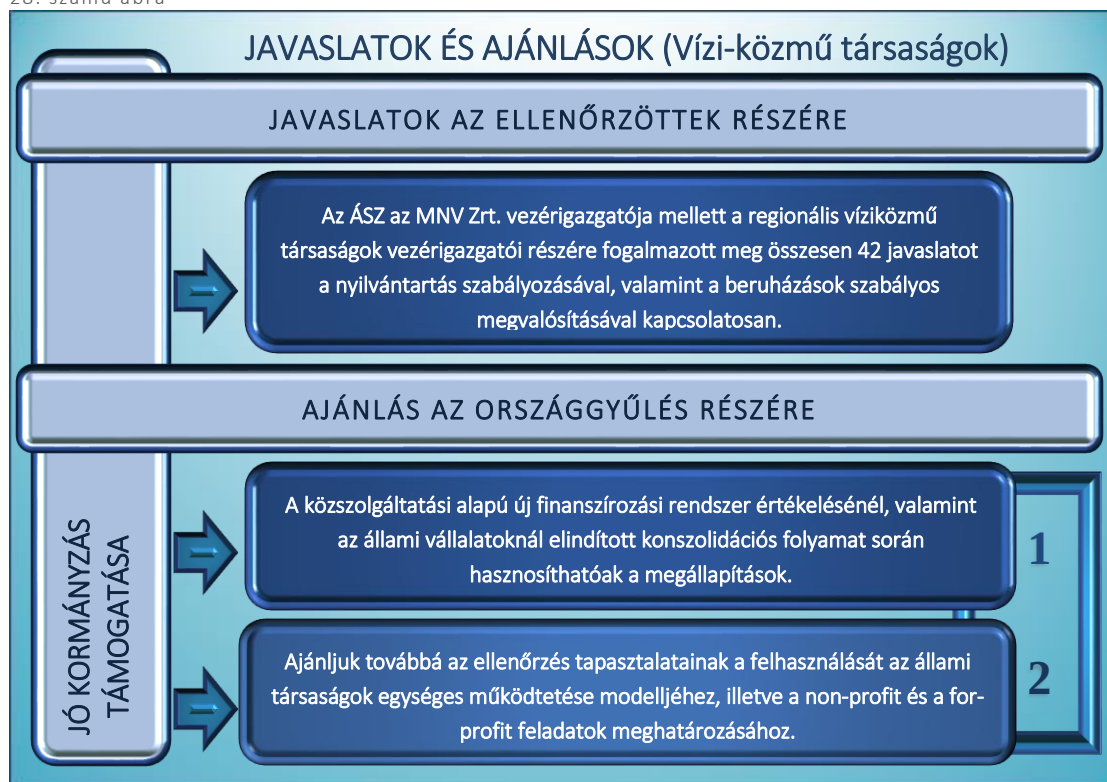
Következtetések

Az 1998-ban megkötött vagyonkezelési szerződések nem biztosították a szabályszerű gazdálkodási környezetet. Nem érvényesült a költségmegtérülés elve, mivel a társaságok vagyongazdálkodásába nem épült be a tartalékok tudatos, folyamatos feltárása. A vagyongazdálkodás alapjaiban határozza meg a közszolgáltatások fenntarthatóságát, ezért kulcsfontosságú az állami vagyon megfelelő nyilvántartása és a tulajdonosi ellenőrzések érdemi gyakorlása.

Javaslatok és ajánlások

Az ellenőrzötteknek címzett intézkedést igénylő megállapításokon alapuló javaslatokat, illetve az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása a 28. számú ábra szemlélteti.

28. számú ábra

5.4. Az ESZA Nonprofit Kft. ellenőrzése

Az ÁSZ kiemelt figyelmet fordít a hazai és uniós forrásokból finanszírozott pályázati programokhoz kapcsolódó szervezetek ellenőrzésére. E terület ellenőrzésével támogatjuk a hazai és uniós források eredményes és hatékony felhasználását. 2014-ben többek között az ESZA Nonprofit Kft. (ESZA) gazdálkodását ellenőrizte az ÁSZ a 2008-2012. évekre vonatkozóan. Az ellenőrzés szintén a zárszámadási ellenőrzésre épült, hasznosította annak tapasztalatait. Az ellenőrzés kiterjedt a szervezet belső kontrollrendszerére és a tulajdonosi joggyakorlók kontrollrendszerére is. Az ESZA öt év alatt közel 1800 Mrd Ft EU OP keretét kezelte és közel 54 Mrd Ft hazai forrást osztott el. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (2)-(4) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sorszám és link

Sajtóösszefoglaló

14016

14016-O

Megállapítások

Az ESZA Nonprofit Kft. ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Következtetések

Az ESZA-nál a bevételi struktúra átrendeződött, a működési támogatást és a kezelőszervi bevételeket az SLA támogatások váltották ki, likviditási problémái nem voltak.

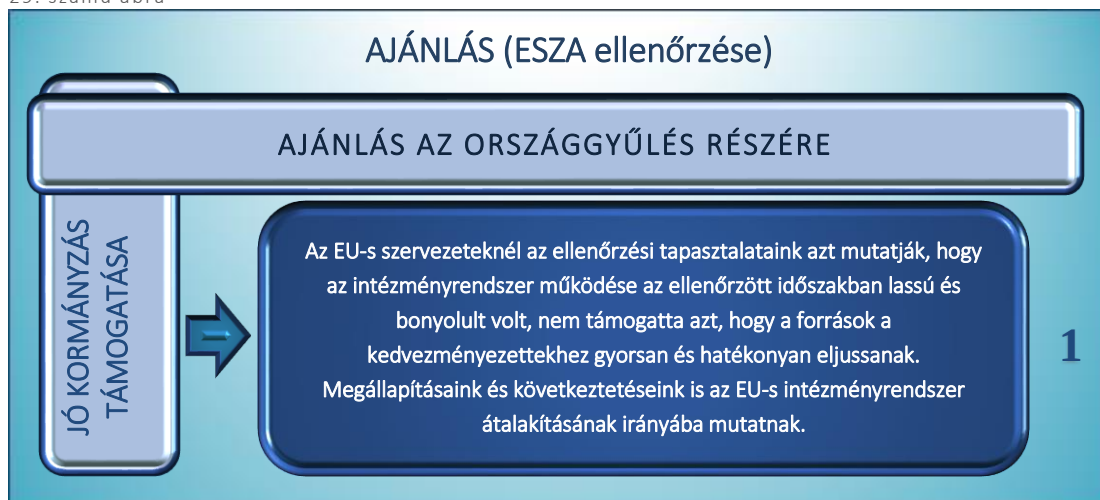
Javaslatok

Az ellenőrzés által feltárt hiányosságok kijavítása érdekében egy intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslatot fogalmaztunk meg az ESZA NKft. felett tulajdonosi jogokat gyakorló részére, illetve a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség elnökének és az ESZA Nonprofit Kft. közreműködő Szervezet vezetőjének

Ajánlások

A 29. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

29. számú ábra

6. Önkormányzatok ellenőrzése

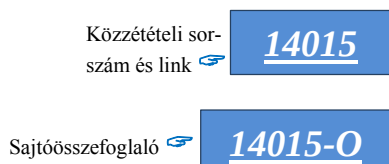
A Számvevőszék 2014-ben is folytatta az önkormányzatokat érintő témacsoportos ellenőrzéseket és összesen 196 számvevőszéki jelentést – ebből 18 önkormányzati gazdasági társaság – hozott nyilvánosságra a négy önkormányzati területet (pénzügyi helyzet, vagyongazdálkodás, belső kontrollrendszer, nemzetiségi önkormányzatok, önkormányzati többségi tulajdonban lévő gazdasági társaságok) felölő ellenőrzések tekintetében. Az önkormányzati alrendszert érintő számvevőszéki jelentések számának folyamatos növekedését a projektalapú munkavégzésre történő áttérés tette lehetővé.

Mit jelent a projektalapú munkavégzés?

Szervezési – vezetési elvrendszer és egyben szervezeti működési forma, melyben a szervezet igazodik a feladatokhoz, nem a feladat a szervezethez. A szervezet fókuszában az elvégzendő feladatok – projektfeladatok – állnak, melyeknek jól definiált kezdetük és végük van, meghatározott kiindulási ponttal, elérendő végső állapottal, illetve végcélal rendelkeznek. A projektcél eléréséért, időleges feladatvégző team, mint együttes munkavégző rendszer dolgozik, amely képes integrálni magában a szükséges erőforrást, a kellő kapacitást és szakértelmet. A projektfeladatok folyamatos teljesülése, a soron következő projektfeladatok belépése ciklikus jelleggel új feladatkörnyezetet teremt, amelyhez a szervezet folyamatosan alkalmazkodik.

6.1. A forrásmegosztás ellenőrzése

Az ÁSZ a Fővárosi Önkormányzatot és a kerületi önkormányzatokat osztottan megillető bevételek megosztásáról szóló önkormányzati rendeletet jogszabályi kötelezettség alapján évenként felülvizsgálja. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (2)-(3) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Megállapítások

A forrásmegosztás ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Javaslatok

Az ellenőrzés megállapításai alapján néhány pontosításra hívta fel az ÁSZ a Fővárosi Önkormányzat figyelmét. Többek között arra, hogy a forrásmegosztási rendeletnek az idegenforgalmi adó 2013. évre vonatkozó tervezett összegére és a kerületek részére történő utalás időpontjára vonatkozó végrehajtási szabályozása során biztosítsák a forrásmegosztási és a költségvetési törvény, valamint az államháztartásról szóló törvénynek a nettó finanszírozásra vonatkozó előírásaival való összhangját. Továbbá arra, hogy az idegenforgalmi adóbevételei tervszám közgazdasági alátámasztására részletes számításokat, elemzéseket nem készítettek. Az elmúlt években rendszeresen hasznosultak a kapcsolódó számvevőszéki jelentésben rögzített megállapítások.

Mit jelent a forrásmegosztás ellenőrzése?

A forrásmegosztási törvény szerint a Fővárosi Önkormányzat tárgyévvel vonatkozó forrásmegosztási rendeletét az ÁSZ felülvizsgálja, és ha a megállapítja, hogy a forrásmegosztás során a Fővárosi Önkormányzat vagy valamely kerületi önkormányzat jogosulatlanul forráshoz jutott, vagy az öt jogszerűen megillető forrásnál alacsonyabb összegben részesült, ennek mértékével a forrásmegosztási törvény alapján meghatározott, a felülvizsgálat lezárását követő évi forrásmegosztást a Fővárosi Önkormányzat a rendeletében módosítja.

6.2. Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzetének ellenőrzése

Az ÁSZ ellenőrzésének célja az önkormányzatok pénzügyi helyzetének, szabályosságának értékelése volt. Feltártuk a pénzügyi egyensúlyra kiható folyamatokat, beazonosítottuk a pénzügyi egyensúly alakulására ható, az adóssághoz kapcsolódó ellenére is fennálló kockázatokat. A folyamatosan változó gazdasági és jogszabályi környezet, az önkormányzati alrendszer működési alapjainak újraszabályozása ellenére megállapításaink időszerűek, pontos helyzetképet adnak az ellenőrzött önkormányzatok működéséről, pénzügyi kockázatairól. A 2014. évben az önkormányzati pénzügyi ellenőrzések témacsoportos ellenőrzésében 11 önkormányzat jelentését kiadmányoztuk. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (2)-(4), illetve (8) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

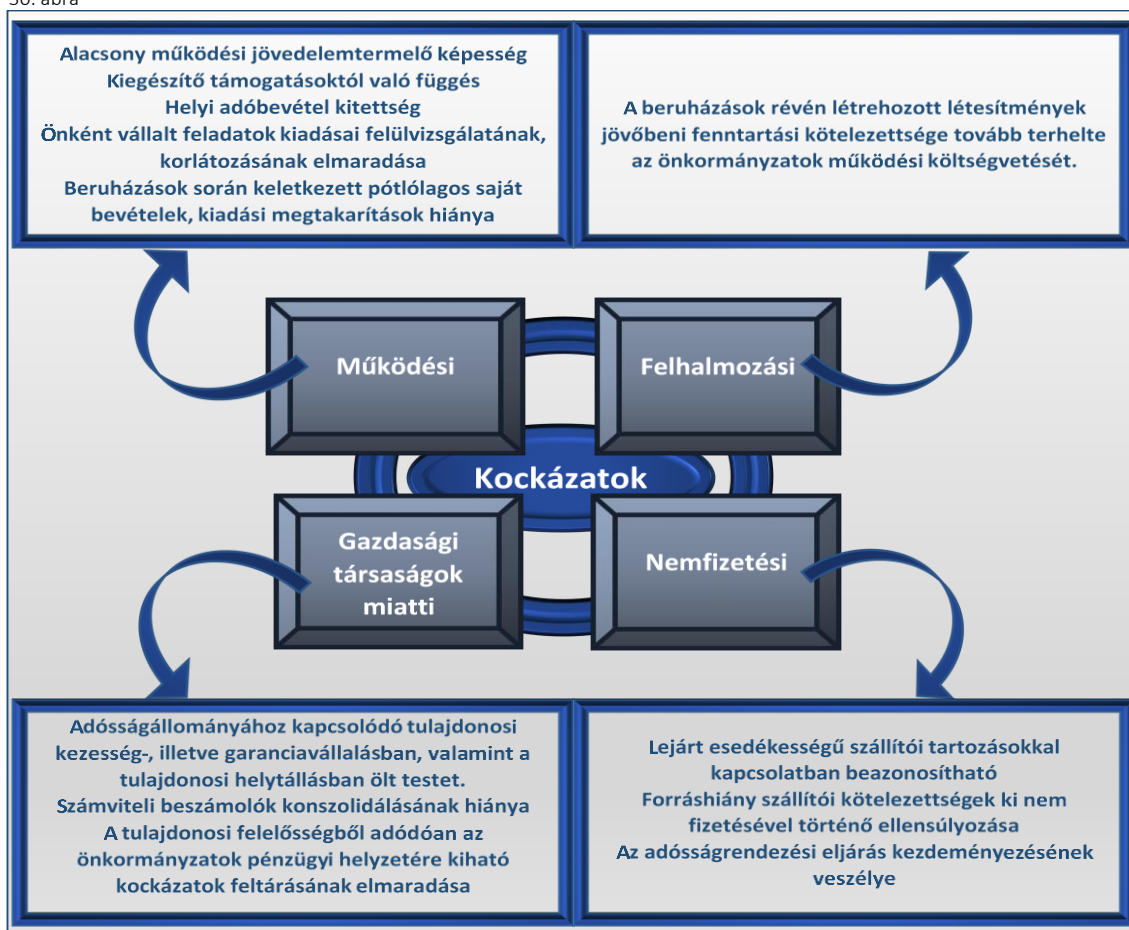

Megállapítások

A 11 önkormányzat ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 3. pontjában a település nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek. Mindemellett a megállapítások alapján fennálló kockázatok tartalmát a 30. számú ábra szemlélteti.

MEGÁLLAPÍTÁSOK ALAPJÁN FENNÁLÓ KOCKÁZATOK

30. ábra

**TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN
AZ ÖNKORMÁNYZATOK
PÉNZÜGYI GAZDÁLKODÁSI
HELYZETÉNEK ELLENŐRZÉSE
TEKINTETÉBEN**

11 Számvevőszéki
jelentés

100 Intézkedést igénylő
megállapításon
alapuló javaslat

Következtetések

A 2011–2013. években az önkormányzatok mindennapi működését rendező törvényi előírások, a végrehajtásra vonatkozó részletszabályok alapjaikban változtak meg. A megszigorított gazdálkodási szabályok betarthatósága és a közszolgáltatások megfelelő színvonalú ellátása érdekében szükségessé vált az önkormányzati alrendszer pénzügyi-gazdasági alapjainak megszilárdítása, az adóssághkonszolidáció. Az adóssághkonszolidáció az önkormányzatok pénzügyi egyensúlyi helyzetére egyértelműen kedvező hatást gyakorolt. Azonban az adósságátvállalás csak egy tüneti kezelése volt a problémáknak, nem szüntette meg a kiváltó okokat, melyek kezelése nélkül az adósságállomány újratermelődik. A pénzügyi egyensúly hosszú távú fenntartása, a likviditás folyamatos biztosítása, és mindezek által a megfelelő színvonalú, gazdaságos, hatékony és eredményes feladatellátás továbbra sem megoldott kérdés az önkormányzati alrendszer egészében. Az adóssághkonszolidációval az önkormányzatok kivételes esélyt kaptak, azonban ez nem garancia a pénzügyi egyensúly megteremtésére, hosszú távú fenntartására, az adósságállomány újratermelődésének elkerülésére.

Javaslatok

A pénzügyi egyensúly megteremtése és megőrzése érdekében továbbra is fontos az önkormányzatok aktív közreműködése, a saját hatáskörben tett intézkedések meghozatala. Jelentéseinkben megfogalmazott javaslatainknál azt tartottuk szem előtt, hogy az ennek alapján meghozott intézkedések járuljanak hozzá az önkormányzatok pénzügyi helyzetének javulásához és tartós fenntartásához. A javaslatok tartalmi elemeit a 31. számú ábra szemlélteti.

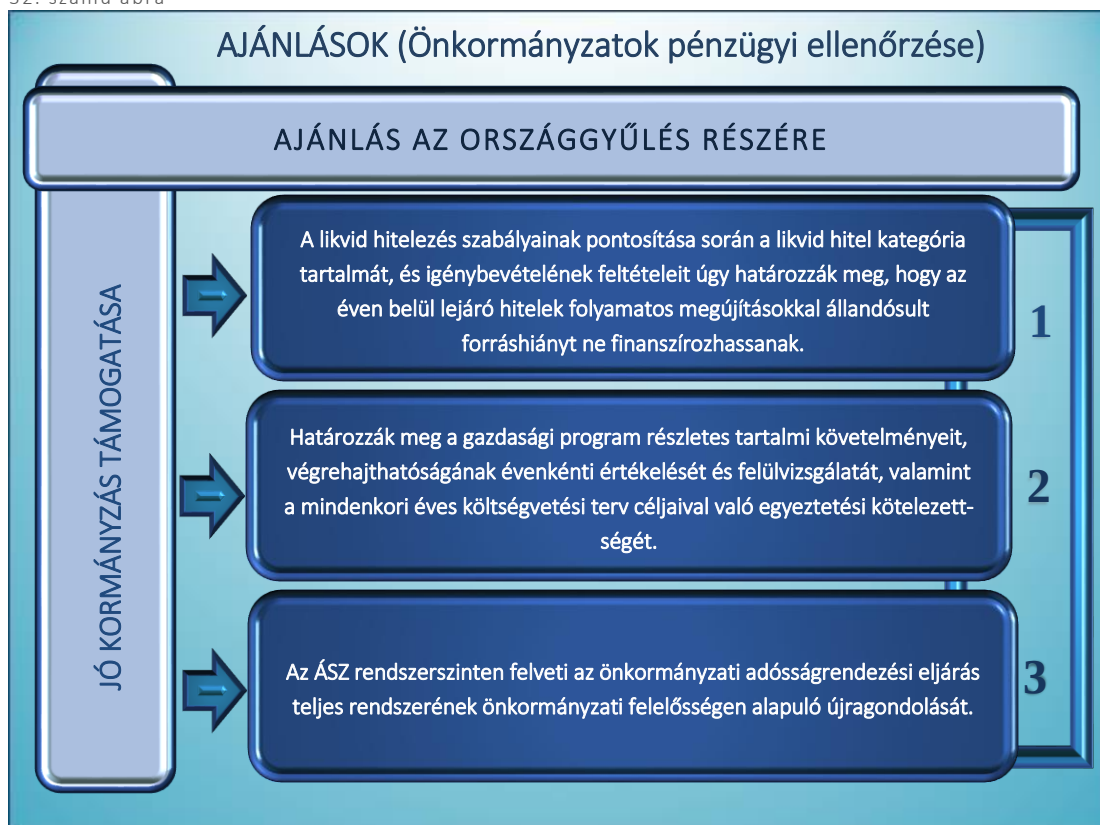
31. ábra

Ajánlások

A pénzügyi egyensúlyi helyzetre kiható kockázatok az adóssághkonszolidáció ellenére továbbra is fennállnak. Ezért ajánljuk, hogy a már eddig megtett jogszabályi változások mellett kerüljön sor további jogszabályi kiigazításokra. A 32. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

32. számú ábra

6.3. Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzetének, szabályszerűségének 2011. évi ellenőrzésében érintett 62 városi önkormányzat utóellenőrzése

A 2014-es esztendő új korszakot nyitott meg, hiszen az ÁSZ törvény elfogadását követően első ízben folytattunk le önálló program alapján utóellenőrzéseket, biztosítva ezzel tevékenységünk hasznosulásának visszacsatolását. Az utóellenőrzés megállapításaira alapozva – a reprezentativitásra tekintettel – az önkormányzati alrendszer egészére levonhatóak következtetések. Az utóellenőrzésről ezért olyan új típusú, holisztikus megközelítésű összegzés készült, amely az ellenőrzés tételes megállapításai mellett az önkormányzati alrendszer szintjén, együttesen elemzi és értékeli az önkormányzatok saját hatáskörben megtett és a kormányzati intézkedések hatását, hasznosulását. Kitekintést tartalmaz továbbá az alrendszer pénzügyi egyensúlyi helyzetének jövőbeni fenntartásához szükséges feladatokra is.

Közzétételi sorszám és link **14224**

Sajtóösszefoglaló **14224-O**

Megállapítások

A 62 várost érintő utóellenőrzés megállapításait tartalmazó összegző számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el. Az intézkedési tervekben előírt feladatok végrehajtására vonatkozó adatokat a 33. számú ábra, míg az előírt feladatok kockázati tényezők szerinti megoszlását a 34. számú ábra mutatja be.

33. számú ábra

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A 2011. ÉVI ÖNKORMÁNYZATI PÉNZÜGYI ELLENŐRZÉSEK UTÓELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

665	Előírt feladat végrehajtásának ellenőrzése
77	Százalékos hasznosítási arány
52	Figyelemfelhívó levél

34. számú ábra

Mi a pénzügyi kockázat?

A pénzügyi kockázat magában foglalja mindazon kockázatokat, amelyek a szervezet pénzügyi helyzetére hatással vannak. Pl.: az adósságszolgálat miatti kockázatot, árfolyamkockázatot, felhalmozási kockázatot, fizetőképességi kockázatot, jövőbeni kötelezettségek kifizethetőségének kockázatát, kamatkockázatot, kezességvállalás kockázatát, likviditási kockázatot, mérlegen kívüli tételek kockázata, nemfizetési kockázat, stb..

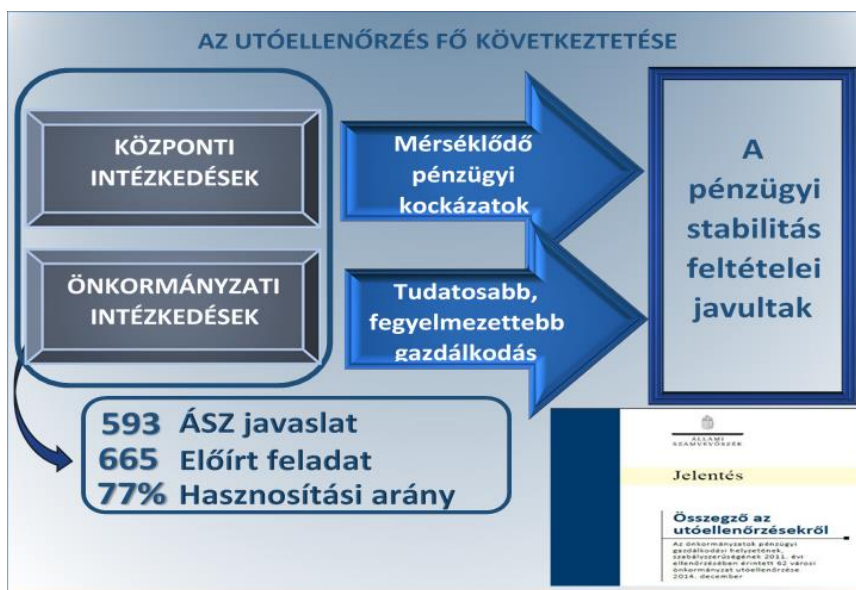
Mi az az adósságkonszolidáció?

Az adósságkonszolidációról szóló Kormány határozat kihirdetését követően több ütemben lezajlott központi intézkedések, amelyek a helyi önkormányzatok adósságállományának a magyar állam által történő átvállalása irányultak. Az adósságkonszolidációs csomag releváns rendelkezéseit a 2012-2014. évi központi költségvetésről szóló törvények tartalmazzák.

Következtetések

A végrehajtott intézkedések hatására az önkormányzatok gazdaságszervező intézkedéseinek tudatossága, tervszerűsége és fegyelmezettsége javult. Fontos hangsúlyozni azonban, hogy a központi intézkedések – kiemelten az adósságkonszolidáció – révén az állam jelentős szerepet vállalt a pénzügyi kockázatok mérséklésében. Az utóellenőrzés megállapításaiból levont következtetések alapján a helyi és központi intézkedések együttes eredményeként a pénzügyi stabilitás hosszú távú fenntarthatóságának feltételei javultak. Az utóellenőrzés fő következtetéseit a 35. számú ábra szemlélteti.

35. számú ábra

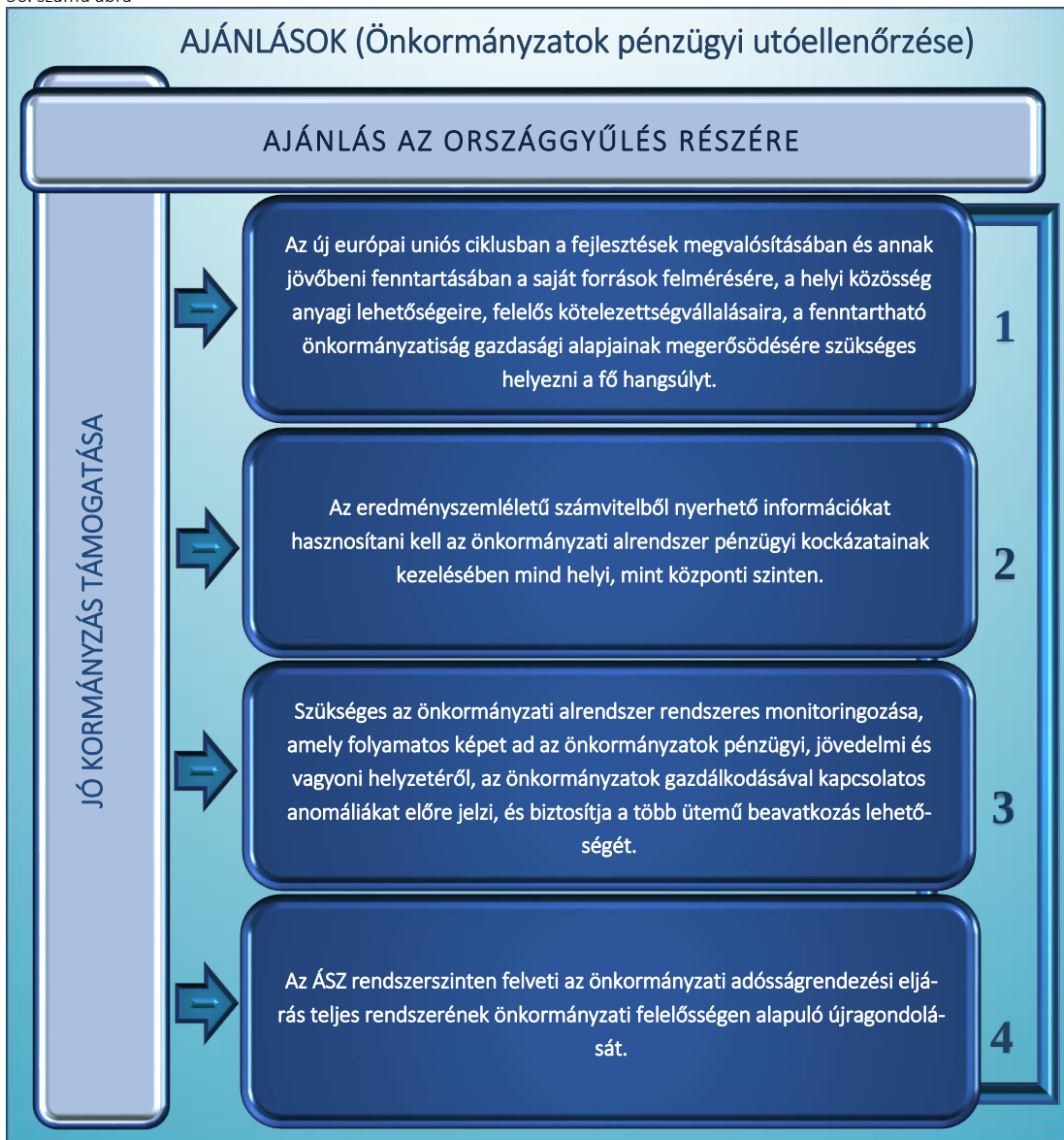

Az ellenőrzött önkormányzatok költségvetési beszámoló adatainak elemzése alapján a 2011. évről a 2013. évre pozitív elmozdulás történt a működési jövedelem növekedésében, a kötelezettségek csökkenésében. A működési egyensúly megteremtésében a kiegészítő támogatások szerepe, jelentősége csökkent. A lejárt szállítói tartozások csökkenése, illetve a lejárt tartozások esedékességének kedvező alakulása következtében a szállítói kitétség miatti kockázat mérséklődött. A kezesség- és garanciavállalásból származó kötelezettségek csökkenésében a jogszabályi előírásokban időközben bekövetkezett, a stabilitási törvényben előírt szigorítás is szerepet játszott.

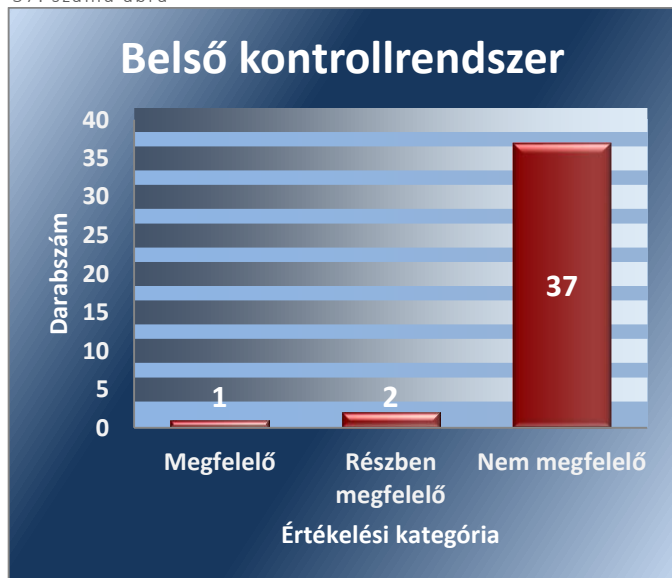
Ajánlások

Az elkövetkező időszakban az önkormányzati alrendszerben a működési egyensúly megteremtése, fenntartása, ezáltal a közfeladat-ellátás zavartalan biztosítása az elsődleges prioritást élvező feladat. A 36. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

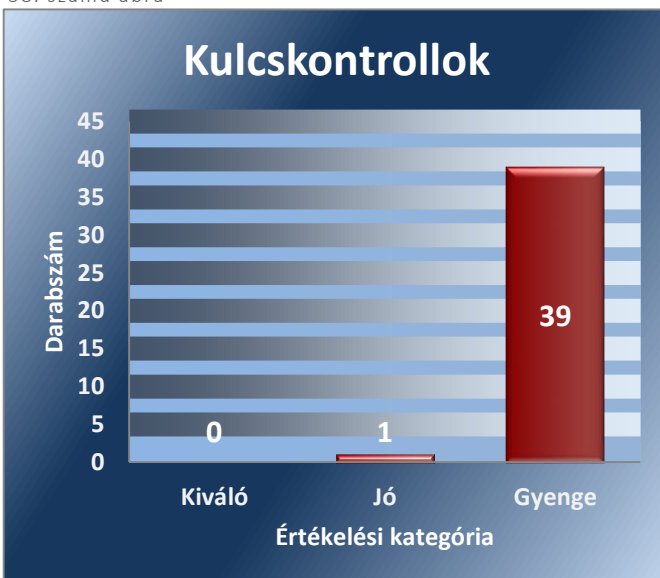
36. számú ábra

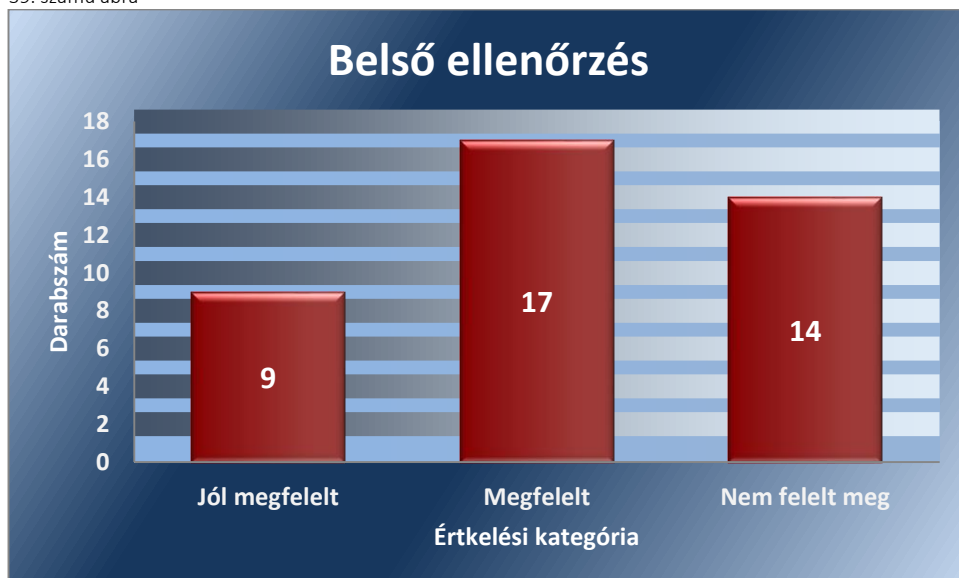
37. számú ábra

38. számú ábra

39. számú ábra

Következtetések

Tekintettel az elért számosságra és a jó kormányzás támogatásának stratégiai céljára az ÁSZ egy tanulmányban elemezte és foglalta össze az elmúlt években lefolytatott 105 önkormányzatot érintő ellenőrzés tapasztalatait. A következtetéseket is az elkészült elemzés tükrében célszerű levonni. Az ellenőrzöttek kiválasztása az ÁSZ kockázateértékelése alapján történt, ezért mind a belső kontrollrendszer kialakítása, mind a kulcskontrollok és a belső ellenőrzés működése megfelelőségének értékelése során közel azonos, vagy hasonló eredmények kerültek megállapításra. Mindkét évben (2013 és 2014) az ellenőrzött önkormányzatok több mint négyötödénél a belső kontrollrendszer kialakítása nem felelt meg a jogszabályi előírásoknak és a kulcskontrollok működése gyenge volt. Fontos azonban kiemelni, hogy ez nem vetíthető rá az egész önkormányzati rendszerre. Sokkal inkább azt jelzi, hogy jól működik az ÁSZ kockázatelemzési rendszere és rendkívül hatékonyan szervezte ellenőrzéseit, vagyis az ÁSZ ott végzett ellenőrzést ahol indokolt volt.

**TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN
A BELSŐ KONTROLLRENDSZERT
ÉRINTŐ ÖNKORMÁNYZATI
ELLENŐRZÉSEK TEKINTETÉBEN**

40 Ellenőrzött
önkormányzat

587 Intézkedési
kötelemmel járó
megállapításon
alapuló javaslat

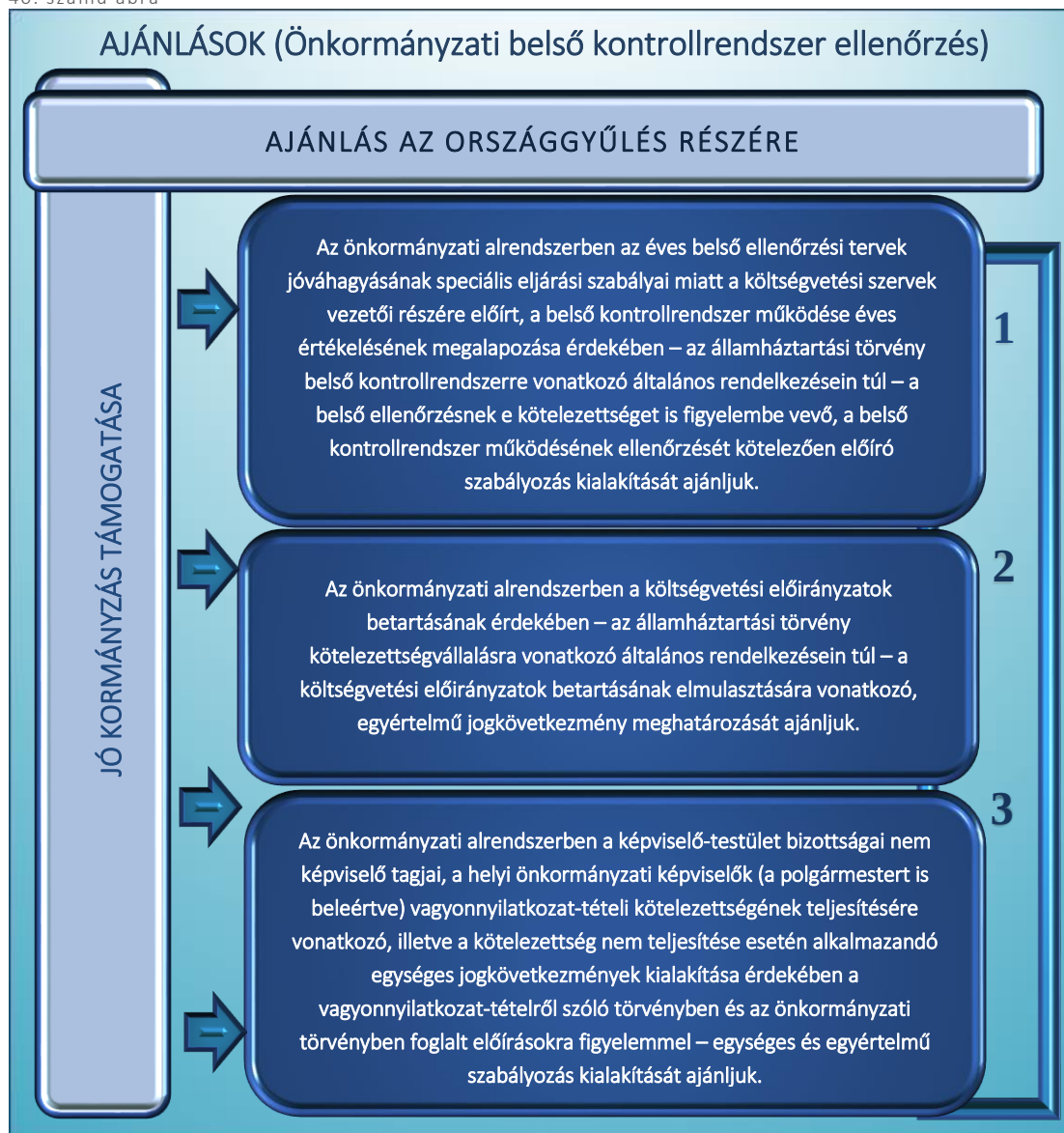
Javaslatok

Az ÁSZ 587 intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslatot fogalmazott meg a jegyzők és a polgármesterek részére. A jegyzőknek szóló javaslatok a kontrollrendszer egyes területei jogszabályoknak megfelelő kiegészítésére, aktualizálására, a kulcskontrollok és a belső ellenőrzés jogszabályi előírásoknak megfelelő működtetésének biztosítására vonatkoztak. A polgármestereknek címzett javaslatok feladatkörébe tartozóan a kötelezettségvállalás szabályszerű végrehajtására, a vagyonyilatkozat-tételi kötelezettség szabályszerűségére, az önkormányzat gazdálkodásának folyamatos figyelemmel kísérésére, az ÁSZ által feltárt hiányosságok okainak polgármester általi kivizsgálására irányultak.

Ajánlások

A 40. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

40. számú ábra

Tanulmány
száma és link

T/369

Tanulmány

**Az önkormányzati
belső kontrollrendszer
ellenőrzésének
tapasztalatai**

2015. január hónapban a belső kontrollrendszer ellenőrzése során felmerült jogi ellentmondások és nem egyértelmű rendelkezések jogszabályok módosításával való kiküszöbölésére, az egyes szabályozások közötti koherencia megteremtésének szükségességére az érintett minisztériumok vezetői figyelmét az ÁSZ felhívta.

Összefoglaló tanulmány az önkormányzati belső kontrollrendszer ellenőrzési tapasztalatairól

Az önkormányzatok belső kontrollrendszerét érintő témacsoportos ellenőrzések hasznosulása érdekében a számvevőszéki tapasztalatokról, a belső kontrollrendszer, az integritás és a korrupciós kockázatok összefüggéseiről tanulmányt (T/369) készített az ÁSZ. A tanulmányban a 2014-ben ellenőrzött 64 önkormányzat tekintetében elemzésre kerültek feltárt hiányosságok, szabálytalanságok, a megszüntetésükre tett számvevőszéki javaslatok. A tanulmányban az ÁSZ kitért az integritás, a korrupció és a belső kontrollrendszer összefüggéseire, a jelentések hasznosulására, továbbá azokat összevetette a 2012. évben végzett 38 önkormányzat belső kontrollrendszer ellenőrzésének tapasztalataival.

6.5. Az önkormányzati vagyongazdálkodás ellenőrzése

A Számvevőszék kiemelten fontosnak tartja az önkormányzati vagyon kezelésének, a vagyonnal való gazdálkodási szabályok betartásának ellenőrzését, mivel ellenőrzési tapasztalataink szerint a pénzügyi folyamatok és az egyensúlyi helyzet a vagyon ellenőrzése nélkül hitelesen nem értékelhető. Ennek megfelelően az ÁSZ 2014-ben 6 vidéki település és 13 fővárosi kerület tekintetében hozta nyilvánosságra a vagyongazdálkodás ellenőrzéséről szóló jelentését. Az ellenőrzések a 2009-2012. közötti időszakot ölelték fel. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (4) bekezdésében foglalt feladatainak.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN AZ ÖNKORMÁNYZATI VAGYONGAZDÁLKODÁS ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

13	Ellenőrzött fővárosi kerület
6	Ellenőrzött település
97	Intézkedési kötelemmel járó megállapításon alapuló javaslat

Megállapítások

A 19 önkormányzat ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 6. pontjában a település nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

A vagyongazdálkodás szabályozásának hiányossága elsősorban a települési önkormányzatoknál volt jellemző, ahol korábban az ÁSZ a belső kontrollokat nem ellenőrizte. A kerületeknél tapasztaltak szerint a vagyongazdálkodás szabályozása megfelelő volt, azonban annak gyakorlati érvényesülése nem volt teljes mértékben megfelelő.

Javaslatok

Az ellenőrzések megállapításai alapján a feltárt szabályozási hiányosságok, illetve a szabályszerűtlen gyakorlat megszüntetésére fogalmaztunk meg javaslatokat.

6.6. A kisebbségi/nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzése

A helyi nemzetiségi önkormányzatok ellenőrzésének folytatásával az ÁSZ célja a terület átláthatóságának, és szabályos működésének támogatása, ezáltal a nemzetiségek társadalmi beágyazottságának erősítése. A terület ellenőrzése a külső kontroll és visszajelzés hiányát is pótolta. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (2)-(3) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZATOK ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

105	Számvevőszéki jelentés
1206	Intézkedési kötelelemmel járó megállapításon alapuló javaslat
18	Értesítés az illetékes kormányhivatal felé

Tanulmány
száma és link

T/367

Az intézet alkalmazása, szellemi értékeinek hozzájárulása a hazánkban élő nemzetiségek jogainak, az integritási szempontok kialakításához és érvényesítéséhez. Az intézetnek hozzájárulnia kell a hazánkban élő nemzetiségek jogainak, az integritási szempontok kialakításához és érvényesítéséhez, valamint az azokhoz kötődő problémák megoldásához az ellenőrzési szervezethez intézkedési tervet kell kidolgozni, amelyet közzé kell tenni az Állami Számvevőszék honlapján. Így tehát egyetlen ellenőrzés nem maradhat el.

Az ellenőrzések és a tanulmány hasznosulása
A 2011-ben hatályba lépő új számviteli törvény (2011. évi CXV. törvény) az ÁSZ ellenőrzési megállapításait, valamint az azokhoz kötődő javaslatokat az ellenőrzési szervezethez intézkedési tervet kell kidolgozni, amelyet közzé kell tenni az Állami Számvevőszék honlapján. Így tehát egyetlen ellenőrzés nem maradhat el.

Megállapítások

A 105 önkormányzat ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 1. pontjában a település nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

Az ellenőrzések tapasztalatai szerint a nemzetiségek jogairól szóló törvények jól vizsgáztak. A hatályos törvények előírják a helyi nemzetiségi önkormányzatok és a helyi önkormányzatok képviselő-testülete által jóváhagyott együttműködési megállapodás megkötését, biztosítják a helyi nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának, működésének szabályszerű feltételrendszerét. Az ellenőrzések további tapasztalata volt, hogy a nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásának szabályossága nagyban függ a velük együttműködési megállapodást kötő és a működési feltételeket biztosító helyi önkormányzatok gazdálkodási tevékenységét végző hivatal feladatellátásától, annak színvonalától.

Javaslatok

A megállapítások alapján az ÁSZ az ellenőrzött szervezetek vezetőinek javaslatokat fogalmazott meg a szabályos gazdálkodás elősegítése érdekében. Az ellenőrzött szervezetek az ÁSZ megállapításaira intézkedési terveket készítettek, továbbá a figyelemfelhívó levelekben megfogalmazottakra megtett intézkedésekről tájékoztatást küldtek. Az intézkedési tervek elkészítése révén tudatosabbá és kontrolláltabbá válhat a nemzetiségi önkormányzatok gazdálkodásához kapcsolódó feladatok szabályozása és ellátása, az együttműködési megállapodásban a feltételek biztosításával kapcsolatos jogszabályi kötelezettség teljesítése.

Összefoglaló tanulmány a helyi nemzetiségi önkormányzatokról

Az összefoglaló tanulmány (T/367) célja, hogy az állampolgárok, a helyi és nemzetiségi önkormányzatok, a szakmai és civil szervezetek, az országgyűlés és a kormányzati szervek szakmai alapon álló értékelést kapjanak az ÁSZ által korábban nem ellenőrzött, de a társadalmi érdeklődésre számot tartó, helyi nemzetiségi önkormányzatok működéséről, gazdálkodásáról, a nemzetiségi feladatok ellátására nyújtott közpénzek felhasználásának szabályszerűségéről. A tanulmány a 2014. első félév végéig befejezett, 155 helyi nemzetiségi önkormányzatra kiterjedő ellenőrzések tapasztalatait dolgozza fel. Összegezi és értékeli az ellenőrzés során feltárt pozitív és negatív tapasztalatokat, megosztja az azokból levonható következtetéseket,

valamint bemutatja az ellenőrzések eredményeit és széles társadalmi hasznosulását.

Ajánlás az Országgyűlés részére

Az ellenőrzési tapasztalataink igazolják az önkormányzati alrendszer rendszeres monitoring tevékenységének szükségességét, amelynek fókuszában az együttműködési megállapodások szabályossága és a kötelező felülvizsgálati kötelezettség teljesítése állhat. Az együttműködési megállapodások monitoringja támogathatja a gazdálkodásért felelős személyek felelősségi rendszerének erősítését. Az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokkal célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

6.7. A települési önkormányzatok társulásának és feladatellátásának ellenőrzése

Az önkormányzati rendszer elmúlt években lezajlott átszervezésének lényeges eleme volt a társulási rendszer átalakítása. Az Állami Számvevőszék a 2011. december 31-én működött különböző társulási szervezetek közül 66 települési önkormányzat társulásának és feladatellátásának szabályszerűségét ellenőrizte. Az ellenőrzés célja annak értékelése volt, hogy a települési önkormányzatok által megkötött társulási megállapodások, a társulások működése szabályos volt-e, a társulások a szabályszerű feladatellátást biztosították-e, a korábbi ÁSZ ellenőrzések megállapításai, javaslatai hasznosultak-e. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (2)-(3) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link

14194

Megállapítások

Az önkormányzati társulások ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtóösszefoglaló

14194-O

Következtetések

A számon kérhető kritériumok hiánya, a társulási megállapodások és a belső szabályzatok tartalmi hiányosságai, illetve az ezekből adódó működési szabálytalanságok korlátozták a társulások átlátható, összehangolt és szabályos feladatellátását. Nem igazolható vissza a gazdaságosabb társulási feladatellátás.

Javaslatok

Hat többcélú társulás elnökének javasoltuk, hogy tekintse át a hatályos társulási megállapodását, és szükség esetén intézkedjen annak érdekében, hogy a társulási megállapodás tartalmazza az intézmény közös alapítása esetén az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó részletes rendelkezéseket. Tíz többcélú társulás elnökének javasoltuk, hogy gondoskodjon a számviteli politika és az annak keretében elkészítendő szabályzatok aktualizálásáról. Az intézményi társulások egynegyedénél javasoltuk a társulás elnökének, hogy tekintse át a hatályos társulási megállapodást és szükség esetén intézkedjen annak érdekében, hogy a társulási megállapodás tartalmazza a jogszabály által előírtakat. Kettő

önkormányzat jegyzőjének tettünk intézkedési javaslatot a fejlesztések számviteli elszámolásával és nyilvántartásával kapcsolatban, egy önkormányzat jegyzőjének pedig a társult feladatellátáshoz kapcsolódó eszközök tételes leltározására tettünk javaslatot. Ezen három önkormányzat polgármestereinek javaslatot tettünk arra vonatkozóan, hogy a számviteli törvény egyes előírásainak megsértése, valamint a beszámolás és a könyvvezetés során feltárt hiányosságok és szabálytalanságok tekintetében indítsanak el a munkajogi felelősség kivizsgálására irányuló eljárást, és ennek eredményének ismeretében a szükséges intézkedéseket tegye meg.

7. Korlátozott ellenőrzési jogkörrel végezhető ellenőrzések

A Számvevőszék e típusú ellenőrzései esetében törvény korlátozza a számvevőszéki ellenőrzés hatókörét. Ebbe a kategóriába tartoznak a pártok és pártalapítványok gazdálkodásának törvényességi ellenőrzései, valamint a választási kampánypénzek felhasználásának és a Magyar Nemzeti Bank (MNB) működésének ellenőrzése. Tekintettel arra, hogy 2014 a választások éve volt, így jelentős kapacitást igényelt a kapcsolódó ellenőrzés lefolytatása.

7.1. A pártok, pártalapítványok ellenőrzése

Az Állami Számvevőszék (ÁSZ) törvényi kötelezettsége, hogy a költségvetési támogatásban részesülő pártok és pártalapítványok gazdálkodását kétféleképpen ellenőrizze. Az ÁSZ a jelentéseiben a pártok és pártalapítványok gazdálkodásának törvényességi ellenőrzése során feltárt hiányosságok bemutatásával támogatja az Országgyűlést a jogszabályi környezet megújításában. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3), illetve (11) bekezdéseiben foglalt feladatainak.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A PÁRTOK ÉS PÁRTALAPÍTVÁNYOK ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

3 Ellenőrzött párt

3 Ellenőrzött
pártalapítvány

28 Intézkedési
kötelemmel járó
megállapításon
alapuló javaslat

Megállapítások az ellenőrzött pártokkal kapcsolatban

A 3 párt ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 8. pontjában a párt nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Megállapítások az ellenőrzött pártalapítványokkal kapcsolatban

A 3 pártalapítvány ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentések az 1. számú melléklet 9. pontjában a pártalapítvány nevére kattintva érhetőek el, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthetőek.

Következtetések

A pártok gazdálkodásának törvényességi ellenőrzései újra megerősítették a közel egy évtizeden át jelzett, a pártok számviteli és beszámolási rendszerét érintő ellentmondásokat. A pártalapítványokra vonatkozó szabályozások nem tartalmaznak kellő garanciát arra, hogy a költségvetési forrásokat csak a pártalapítvány alapító okirat szerinti céljaira lehessen felhasználni.

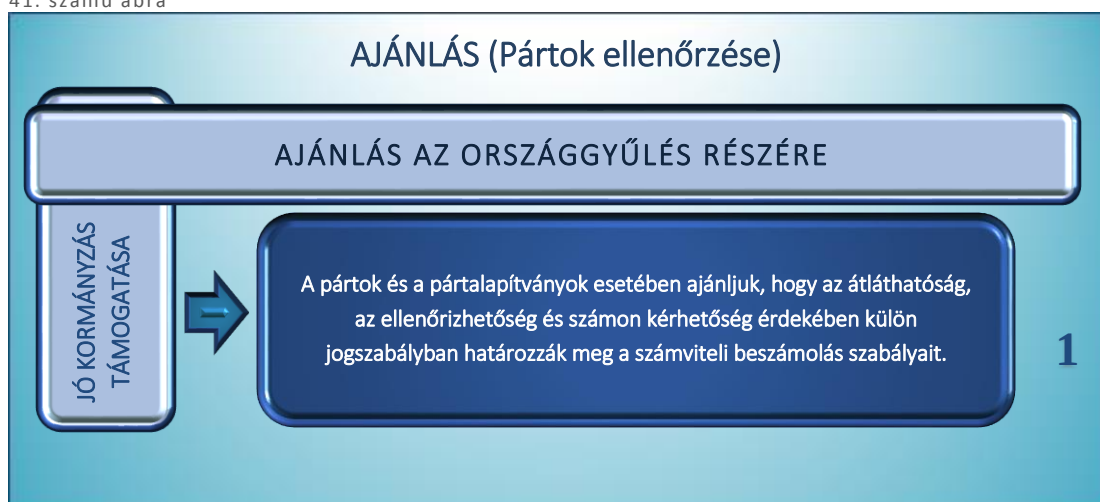
Javaslatok

Az ellenőrzési megállapításai alapján az ÁSZ az ellenőrzött szervezetek vezetőinek javaslatokat fogalmazott meg a törvényes gazdálkodás elősegítése érdekében. Az ellenőrzött szervezetek az ÁSZ megállapításaira intézkedési terveket készítettek, továbbá a figyelemfelhívó levelekben megfogalmazottakra megtett intézkedésekről tájékoztatást küldtek. A jogalkotó figyelembe véve az ÁSZ több éves ellenőrzési megállapításait is a 2014. évben a párttörvényt több lépésben módosította.

Ajánlások

A 41. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

41. számú ábra

8. Gazdasági kamarák ellenőrzése

A 2013-ban lefolytatott ellenőrzés tapasztalatai indokoltá tették e terület ellenőrzési lefedettségének kiszélesítését. Mindemellett a szakképzési rendszer e szegmensének megfelelő működése jelenti a duális képzés alapját, amely az ország versenyképességének növeléséhez járulhat hozzá. Az ellenőrzés lefolytatásával a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (3) bekezdésében foglalt feladatainak.

Közzétételi sor-
szám és link

14055

Megállapítások

A gazdasági kamarák ellenőrzésének megállapításait tartalmazó számvevőszéki jelentés a bekeretezett közzétételi sorszámmra kattintva elérhető, illetve az ÁSZ honlapjáról (www.asz.hu) letölthető. Mindemellett a főbb megállapításokat és a kapcsolódó számszaki adatokat a 42. számú ábra szemlélteti. A sajtó számára készített – a főbb megállapításokat is tartalmazó – összefoglaló az „O” megjelölésű linken érhető el.

Sajtóösszefoglaló

14055-O

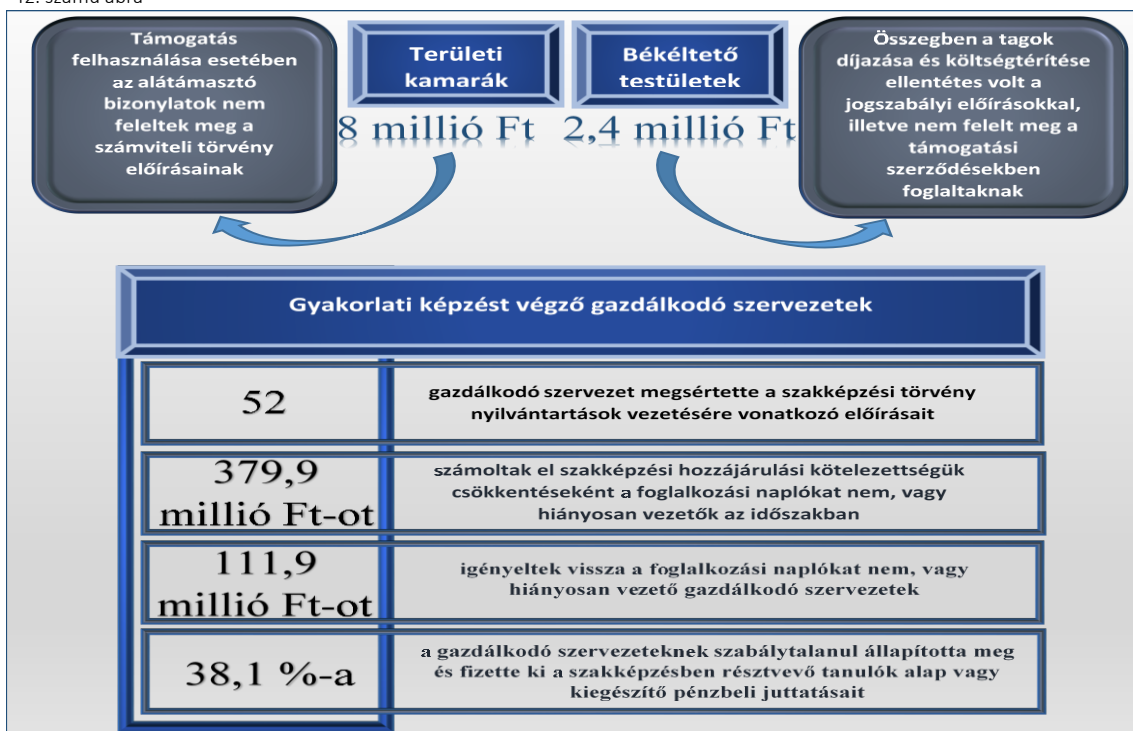

Következtetések

Az ellenőrzések tapasztalatai alapján az látható, hogy az ellenőrzési feladatok, különösen a gyakorlati képzés teljesítésének ellenőrzése a különböző jogszabályokban nem, vagy nem egyértelműen jelennek meg, az ellenőrzések nem zártak.

42. számú ábra

AZ ÁSZ FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI SZÁMOKBAN

TELJESÍTMÁNYÜNK SZÁMOKBAN A KAMARÁK ELLENŐRZÉSE TEKINTETÉBEN

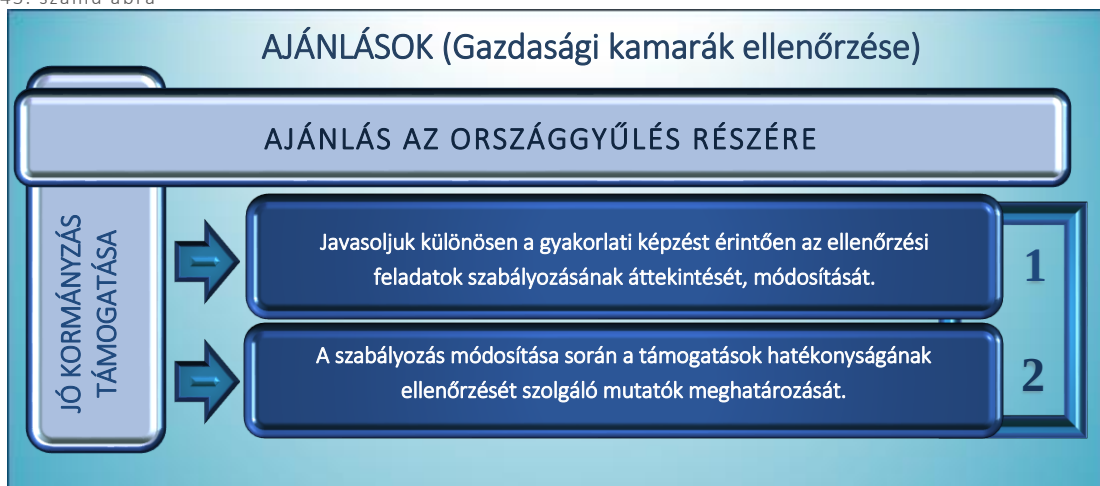
122	Ellenőrzött gazdálkodó szervezet
7	Ellenőrzött területi kereskedelmi és iparkamara
2	Ellenőrzött területi agrárkamara

A szakképzésben a gazdasági kamaráknak döntő szerepük van, ugyanakkor a feltárt szabálytalanságok rámutattak, hogy a területi kamarák ellenőrzései nem voltak eredményesek. Mindennek következtében a szakképzési rendszer jelentős kockázatot hordoz a gyakorlati képzés teljesítése, illetve megfelelő színvonalú és hatékony ellátása és annak ellenőrzése esetében.

Javaslatok

Az ellenőrzés megállapításai alapján javasoltuk a területi kamaráknak, hogy ellenőrzéseik által érvényesítsék a gyakorlati képzést folytató szervezeteknél a szakképzésre vonatkozó törvény előírásainak a betartását, a békéltető testületek elnökei pedig vizsgálják felül a testület tagjainak kifizetett díjak szabályosságát. A 43. számú ábra az Országgyűlés és a képviselők számára szóló ajánlásokat szemlélteti, amelyekkel célunk a látókör szélesítése és az ellenőrzési területtel kapcsolatos releváns nézőpontok bemutatása.

43. számú ábra

9. Tanácsadói és elemzői tevékenység

E tevékenységek igen szerteágazóak, hiszen ide sorolható a központi költségvetésről szóló törvényjavaslat véleményezése, a Költségvetési Tanács feladatellátásának támogatása, a csalás és a korrupció elleni küzdelem. Mindemellett tanácsadó tevékenysége keretében járul hozzá a Számvevőszék a közpénzügyek fejlődésének előmozdításához.

9.1. A központi költségvetési javaslat véleményezése

Az Állami Számvevőszék törvényi kötelezettsége, hogy minden évben véleményezze a Magyarország következő évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslatot. A Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat véleményezésével a Számvevőszék eleget tett az ÁSZ törvény 5. § (1) bekezdésében foglalt feladatainak.

Mi a különbség a vélemény és a jelentés között?

Az ÁSZ véleményét is ellenőrzéssel alapozza meg, azonban ez az ellenőrzés sajátos, hiszen nem intézkedést igénylő megállapításokat tartalmazó jelentés kiadásával zárul. Végterméke egy, az Országgyűlésnek szóló vélemény, amely felhívja a figyelmet, hogy a költségvetési törvény elfogadása előtt milyen feladatokat szükséges még elvégezni, illetve milyen módosításokat célszerű a törvényjavaslatban átvezetni annak érdekében, hogy az Országgyűlés egy, az államadósság-csökkentési követelményt és az egyéb egyensúlyi követelményeket megbízhatóbban teljesítő költségvetési törvényt fogadhasson el a zárószavazáskor.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A LEFEDETTSÉG TEKINTETÉBEN (%)

88,9

Lefedettség a tervezett bevételeknél

82,7

Lefedettség a tervezett kiadásoknál

A vélemény kialakításának szempontrendszere

Az ellenőrzés során az ÁSZ annak megállapítására törekedett, hogy a Magyarország 2015. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat megalapozott-e, az abban szereplő előirányzatok alátámasztottak-e, a bevételek teljesíthetők-e. Megvizsgáltuk, hogy a Kormány elvégezte-e a szükséges háttérszámításokat és rendelkezésre állnak-e a megfelelő jogszabályok, illetve előkészítették-e azok módosításait. Az ÁSZ ezen felül vizsgálta a hiánycél tarthatóságát és az államadósság-szabály betartását, illetve a kockázatok kezelését és a tartalékolási gyakorlatot is.

Lefedettség és kockázatalapú kiválasztás

A 2015. évi központi költségvetési törvényjavaslat kiadásainak 82,7%-át, bevételeinek pedig 88,9%-át ellenőrizte az Állami Számvevőszék. Csak azokat az előirányzatokat nem ellenőrizte, amelyek méretükénél fogva vagy több év tapasztalatai alapján a költségvetési célok szempontjából nem hordoznak jelentős kockázatot. A kockázatalapú kiválasztással az ÁSZ az erőforrásai optimalizálására törekszik, mivel a sok kis előirányzat ellenőrzése nagy kapacitást igényelne, viszont teljesülésük kockázata minimális.

Vélemény a kiadási és bevételi előirányzatokról

Az ÁSZ tételes dokumentum ellenőrzés és elemzés módszerével alakította ki véleményét. Nyilvános módszertana alapján az ellenőrzött kiadási előirányzatok 93,38%-át megalapozottnak, 6,58%-át részben megalapozottnak és 0,04%-a nem megalapozottnak minősítette. A bevételi előirányzatok 71,9%-a megalapozott, 26,9%-a részben megalapozott és 1,2%-a nem megalapozott minősítést kapott. A vizsgált adóbevételek 51,3%-a volt megalapozott, 48,7%-a pedig részben megalapozott. Kiemelendő, hogy nem megalapozott adóbevételt a törvényjavaslat nem tartalmazott. A „részben megalapozott” minősítések azzal függtek össze, hogy a törvényjavaslat benyújtásának időpontjában ezúttal sem álltak rendelkezésre teljes körűen a költségvetést megalapozó jogszabályok.

Hasznosulás

Az ÁSZ véleményét az Országgyűlés a költségvetési törvényjavaslattal együtt tárgyalta, így megállapításai az Országgyűlés vitájában közvetlenül hasznosultak. A Véleményben foglaltak közül két témakört indokolt kiemelni, amelyek a következő évi költségvetések előkészítése és elfogadása szempontjából is jelentőséggel bírnak, így ezekkel kapcsolatban ajánlást fogalmaz meg az ÁSZ.

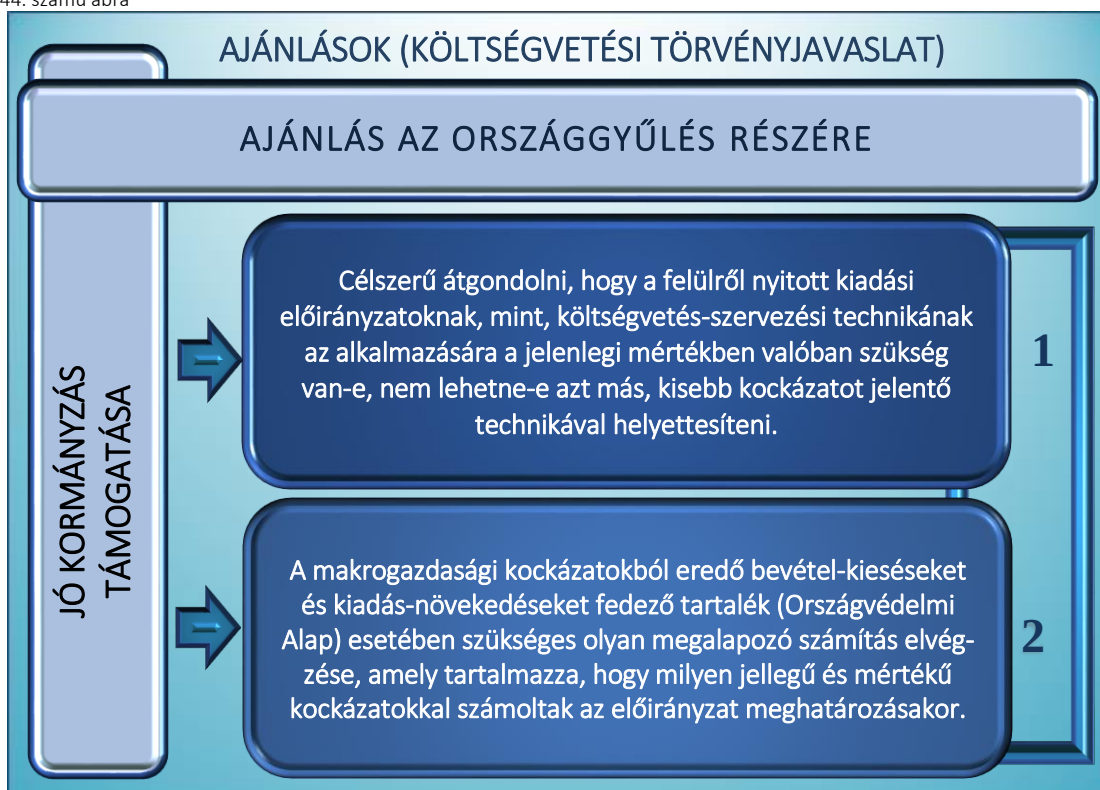
Országgyűlésnek szóló ajánlások indokai

A 2015. évi költségvetési törvénytervezet kiadási főösszegének 57,6%-a felülről nyitott kiadási előirányzat volt. Ezek együttes összege 9946,3 Mrd forint, ami a tervezett hiánycél több mint tízszerese. Nyilvánvaló tehát, hogy egy ekkora összeg a hiánycél betartása szempontjából akkor is kockázatot jelent, ha az előző évi tapasztalatok alapján az ilyen kiadások jelentősen nem haladták meg az adott előirányzatot. Célszerű lenne ezért átgondolni, hogy ennek a költségvetés-szervezési technikának az alkalmazására ilyen mértékben valóban szükség van-e. Az Országvédelmi Alap 60 milliárd forint összegű előirányzatát részben megalapozottnak minősítettük. Az ÁSZ megítélése szerint ennek a tartaléknak kell fedeznie a makrogazdasági kockázatokból eredő bevétel-kieséseket (például a tervezettnél kisebb infláció következményét), kiadás-növekedéseket (például a tervezettnél magasabb kamatszintből eredő többleteket). Ezért gondos elemzést, mérlegelést igényel, hogy a számszerűsíthető kockázatok kezelésére mekkora tartalékot célszerű elkülöníteni. A törvényjavaslat indokolása viszont nem tartalmazta, hogy a 60 milliárd forintos előirányzat meghatározásánál milyen jellegű és mértékű kockázatokkal számoltak. Az ilyen jellegű megalapozó számítások elvégzését az ÁSZ a jövőre nézve is szükségesnek tartja. Az ajánlásokat a 44. számú ábra szemlélteti.

Mi az a felülről nyitott kiadási előirányzat?

A központi alrendszer azon - a költségvetési törvény mellékletében felsorolt - előirányzatai, amelyek teljesülése módosítás nélkül eltérhet (felfelé) az előirányzattól.

44. számú ábra

9.2. A Költségvetési Tanács feladatellátásának támogatása

Az ÁSZ törvény 5. § (13) bekezdésében foglaltak szerint a Számvevőszék az Elnök Költségvetési Tanácsa (KT) kapcsolatos feladatainak ellátásához elemzéseket és tanulmányokat készít, illetve ezek rendelkezésre bocsátásával segíti a KT-t feladatainak ellátásában. Mindemellett az ÁSZ aktuális témakörökben konferenciákat rendez, ezzel is támogatva a KT munkáját.

ÁSZ elemzések a Költségvetési Tanács feladatai ellátásához (link)

[T/362 2014. július](#)

[T/363 2014. augusztus](#)

[T/364 2014. október](#)

[T/368 2014. december](#)

Elemzések és tanulmányok a KT részére

Az ÁSZ a tavalyi esztendőben 4 elemzést készített a KT feladatai ellátásának támogatása érdekében. A Stabilitási törvény értelmében a KT félévente véleményt nyilvánít a központi költségvetésről szóló törvény végrehajtásának helyzetéről és az államadósság várható alakulásáról. E feladat végrehajtásának támogatása érdekében a Számvevőszék elemzést készített az államháztartás 2014. I-VI. havi költségvetési folyamatairól (T/362). Az elemzés a 2014. I. félévi költségvetési adatok és makrogazdasági folyamatok alapján bemutatta, hogy melyek azok kockázatos bevételi előirányzatok, amelyeknek az alulteljesülése, illetve kiadási előirányzatok, amelyeknek a túlteljesülése veszélyezteti a hiánycél elérését. Az elemzés e kockázatok számszerűsítésével és összegzésével segítette a KT átfogó véleményének kialakítását. Az ÁSZ a 2013. évi költségvetési folyamatok utólagos értékeléséhez is készített elemzést a KT számára, amelyet 2014. augusztusában a zárszámadás ellenőrzéséről szóló jelentésével egyidejűleg hozott nyilvánosságra. (T/363). A 2013. évi költségvetési folyamatok makrogazdasági összefüggéseiről készített elemzésben az ÁSZ annak feltárására és bemutatására törekedett, hogy a 2010-2013. évi makrogazdasági folyamatok milyen hatást gyakoroltak a költségvetési egyenlegre és az államadósság alakulására. A költségvetési célok teljesülését leginkább befolyásoló makrogazdasági trendek azonosításával az ÁSZ elő kívánta segíteni a 2015. évi költségvetési törvényjavaslat jobb megalapozását. Közvetlenül ezt a célt szolgálta a Számvevőszéknek az a költségvetési kockázatelemzése, amely a 2015. évi központi költségvetésről szóló törvényjavaslat tervezetéről szóló KT vélemény kialakításához tartalmazott szempontokat (T/364.) Az ÁSZ figyelemmel kísérte a költségvetési törvényjavaslat országgyűlési vitáját. Tételesen értékelte a törvényjavaslathoz benyújtott jelentős kihatású és az Országgyűlés által támogatott módosító javaslatok költségvetési hatásait. Az ezeket összefoglaló elemzésével (T/368) segítette a KT-t a költségvetési törvényjavaslat zárószavazásához való hozzájárulásáról szóló döntés meghozatalában.

Konferenciák a KT munkájának támogatása érdekében

A Számvevőszék 2014. júniusában rendezett konferenciát „Az államadósság-mutató mérséklésének középtávú perspektívái” címmel. A KT alkotmányos feladata az, hogy az államadósság-mutató adott évi csökkentése felett őrködjön. Ezt a feladatot akkor tudja eredményesen ellátni, ha a mutató alakulására ható legfontosabb tényezőket hosszabb távon is vizsgálja. Ezt kívánják segíteni az ÁSZ által évente megrendezett konferenciák, amelyek fórumot adnak a KT tagjai, a kormányzati szervek és a tudományos műhelyek közötti párbeszédre. Ennek szellemében a konferencián a KT elnöke az ÁSZ elnöke és az MNB alelnöke mellett

előadást tartott egy helyettes államtitkár, valamint két tudományos műhely képviselője is. A nyilvánosság és az átláthatóság biztosítása érdekében a zártkörű jelleg ellenére minden ÁSZ által rendezett konferenciáról online számolunk be az ÁSZ Hírportálon.

9.3. Tanácsadó tevékenység keretében készített elemzések és tanulmányok

Az elemzések és tanulmányok készítése két okból is meghatározó elemévé vált az ÁSZ tanácsadó tevékenységének. Egyrészt egy gyorsan változó világban élünk, ahol a gazdasági válság kitörését követően új igények merültek fel többek között a számvevőszékekkel szemben is. Ezek az elvárások megkövetelték az egyes országok számvevőszégeitől, hogy ne csupán múltbéli eseményeket ellenőrizzenek, hanem tanácsadó tevékenységük keretében előtérbe kerüljenek a jelen és a jövő folyamataival foglalkozó elemzések és tanulmányok. Másrészt a „jó kormányzás” támogatása, illetve az általános társadalmi jólétet szolgáló számvevőszéki szerep is abba az irányba mutatott, hogy indokolt fejleszteni ezt a tevékenységet és fokozott aktivitást elérni. Az ÁSZ elemzések elsősorban a tanácsadói tevékenységében hasznosulnak, de alapul szolgálhatnak az ellenőrzési témaválasztáshoz is. A legtöbb elemzésünk ellenőrzéshez kapcsolódik, de készítünk önálló elemzéseket is.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN AZ ELEMZÉSEK ÉS TANULMÁNYOK (NEM KT RÉSZÉRE) TEKINTETÉBEN

20	Elemzés és tanulmány elkészítése kezdődött meg
14	Folyamatban lévő elemzés és tanulmány
3	Nyilvánosságra hozott elemzés és tanulmány
3	Kockázatelemzésre felhasznált elemzés

Az elemzés és tanulmányok számokban

Az ÁSZ 2014-ben összesen 20 elemzés és tanulmány elkészítését kezdte meg, amelyek közül 6 jóváhagyása még a tavalyi évben megtörtént. Az elkészült elemzésekből és tanulmányokból 2 nyilvános, az ÁSZ honlapján elérhető, míg egy tanulmány összefoglalásáról tudományos cikkek jelentek meg. Ezen elemzésekből és tanulmányokból egy nyilvánosságra hozatala 2014-ben, míg egy 2015-ben megtörtént.

Az elemzések típusai

Az egyes ellenőrzésekhez kapcsolódó, ún. összegző elemzések helyzetértékelést adnak az adott területről, és ez alapján fogalmaznak meg különböző felvetéseket és kérdéseket. Az ellenőrzéshez nem kapcsolódó ún. feltáró elemzések pedig elsősorban az ellenőrzési témaválasztásban és a féléves ellenőrzési tervek elkészítésében hasznosulhatnak. Az ÁSZ ezen felül a Költségvetési Tanács munkájának támogatása keretében is készít elemzéseket. Az ÁSZ az Integritás projekt tekintetében is minden évben készít összefoglaló tanulmányt. Az elemzések és tanulmányok rendszerét a 45. számú ábra mutatja be.

45. számú ábra

A KT feladatellátásának támogatásához nem kapcsolódó ÁSZ elemzések és tanulmányok (link)

Gazdasági versenyképességről szóló cikksorozat

Az elemzések céljai

Az ÁSZ elemzések célja többek közt a közszféra, a közpénzfelhasználás kiemelt jelentőségű területeinek feltérképezése, belső és külső összefüggéseinek feltárása, a szabályozási, működési és strukturális változások, tendenciák felmérése, hatásaik értékelése. Az elemzések a fenti célok mellett hozzájárulnak az ÁSZ szakmai reputációjának, valamint tanácsadó szerepének erősítéséhez is. Szintén jellemző, hogy az elkészült elemzések és tanulmányok, valamely konkrét ÁSZ ellenőrzéshez kapcsolódnak. Ez különösen igaz a témacsoportos ellenőrzésekre, amelyek esetében egyfajta másodlagos hasznosulásként készülnek holisztikus megközelítésű elemzések.

Gazdasági versenyképesség számvevői szemmel

A gazdasági versenyképességgel foglalkozó tanulmány elkészítését az ösztönözte, hogy világosabb képet kapjunk arról, hogy az államadósság-mutató nevezőjében szereplő GDP alakulását meghatározó tényezőkre az ÁSZ-nak milyen ráhatása lehet. Az ÁSZ a Pénzügyi Szemle Online honlapon kétrészes cikksorozatot jelentetett meg, amelyben összefoglalta „A számvevőszéki ellenőrzés szempontjai és fókuszterületei a gazdasági versenyképességet befolyásoló állami intézkedések ellenőrzésénél” címmel elkészült tanulmány tapasztalatait. Az első rész a téma aktualitását, a nemzetgazdasági versenyképesség elméleti hátterét, ebben az állam szerepét világította meg röviden, a második rész a versenyképességet befolyásoló állami intézkedések értékelésének módjait elemezte.

9.4. A pénzügyi tudatosság erősítése

A Számvevőszéknek több területen is lehetősége van elősegíteni a közpénzügyek fejlődését, így aktív szerepet vállal a szakmai-tudományos életben, illetve a minél szélesebb körű hasznosulás érdekében a jó gyakorlatokat is közkinccsé teszi, valamint kötődve a társadalmi felelősségvállaláshoz támogatja a pénzügyi kultúra fejlesztését.

Az ÁSZ értelmezésében mi a pénzügyi kultúra?

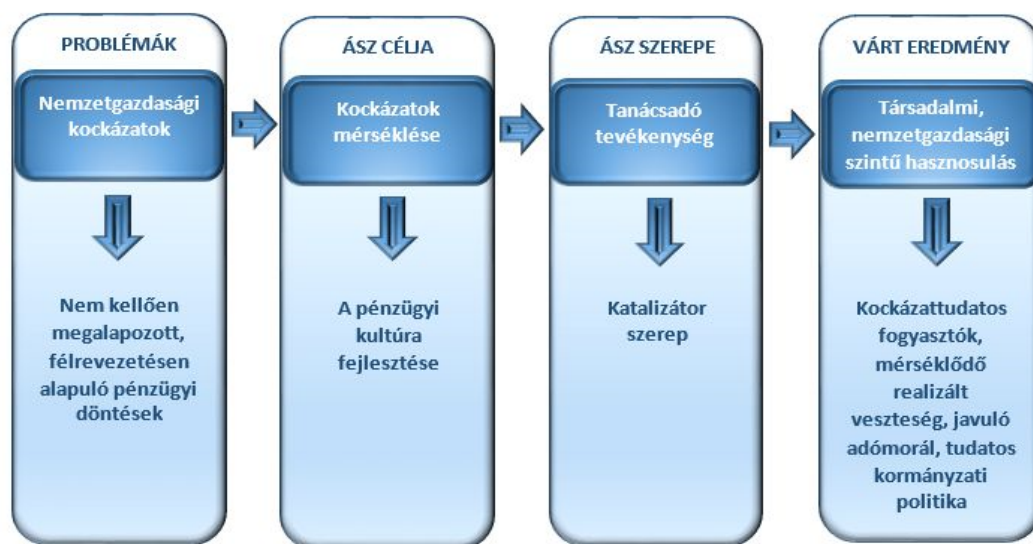
A pénzügyi kultúra a pénzügyi ismeretek és képességek olyan szintje, amelynek segítségével az egyének képesek a tudatos és körültekintő döntéseikhez szükséges alapvető pénzügyi információkat azonosítani, majd azok megszerzése után azokat értelmezni, és ez alapján döntést hozni, felmérve döntésük lehetséges jövőbeni pénzügyi illetve egyéb következményeit.

A Pénzügyi kultúra fejlesztése

Az ÁSZ egyik célja, hogy mérsékelje a nemzetgazdasági kockázatokat, amelyet nem csupán ellenőrzéseinek, de tanácsadó tevékenységén keresztül is képes megvalósítani. A 2008-ban kibontakozó pénzügyi válság rávilágított: társadalmi szinten komoly kockázatot jelentenek az állampolgárok nem kellően megalapozott, esetlegesen félrevezetésen alapuló pénzügyi döntései. A problémakör egyik kezelési módja a pénzügyi kultúra fejlesztése, amelyben lehetőség szerint minden kompetens állami szervnek szerepet kell vállalnia. Az ÁSZ hozzá kíván járulni a lakosság pénzügyi, közpénzügyi, köztelherviselési ismereteinek bővüléséhez, valamint ezzel párhuzamosan a (köz)pénzügyekkel kapcsolatos attitűdök és magatartásformák fejlődéséhez. Magyarország legfőbb pénzügyi ellenőrző szerve társadalmi felelősségvállalásának keretében egyfajta katalizátor szerepet vállalt, amelyen keresztül mind nemzetgazdasági, mind társadalmi szinten hozzáadott értéket teremt. Az ÁSZ, az MNB és az NGM képviselői által 2014. május 8-án megkötött együttműködési megállapodással a szervezet kapcsolódó partneri rendszere immár két szándéknyilatkozaton és két együttműködési megállapodáson nyugszik. A beszámolás

évében aláírt együttműködési megállapodás célja, hogy a felek partner-sége elősegítse a lakosság pénzügyi kultúrájának és pénzügyi tudatossá-gának fejlesztését, hozzájárulva ezzel a kiegyensúlyozott gazdasági fejlő-déséhez, a pénzügyi közvetítés mélyüléséhez, a lakosság pénzügyi kiszol-gáltatottságának csökkentéséhez, és a pénzügyi rendszer kockázatainak mérsékléséhez. Az Országgyűlés 2014-ben a 41/2014. (XI.13.) határoza-tában is elismerte és támogatta az ÁSZ társadalmi szerepvállalását a pénzügyi kultúra fejlesztésében. Az ÁSZ a pénzügyi kultúra fejlesztésének folyamatában, a továbbiakban is kezdeményező, szakmai-tudományos támogató szerepet kíván betölteni. Ezt elsősorban a nemzeti stratégia előkészítésében való részvétellel, a hazai pénzügyi kultúra kezdeménye-zésekre vonatkozó felmérés megvalósításával, valamint a fennálló együttműködésekben fakadó feladatok ellátásával kívánja elérni. A 46. számú ábra az ÁSZ kapcsolódó céljait, szerepét és a hasznosulás főbb megjelenési formáit mutatja be.

46. számú ábra

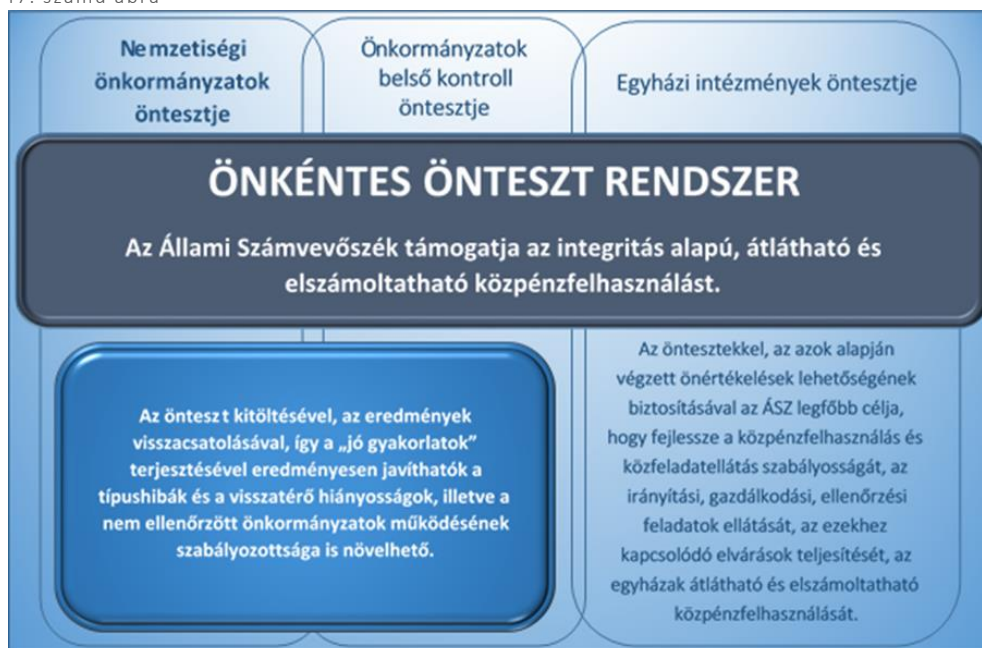

Önteszt rendszer

Az Alaptörvényben megfogalmazottakból kiindulva a közpénzt használókkal szemben alapvető elvárás, hogy közfeladataik ellátása során átlátható, elszámoltatható és takarékos módon gazdálkodjanak az állam által biztosított erőforrásokkal. Ennek támogatására az Állami Számvevőszék több fajta öntesztet dolgozott ki. Az első elkészült önteszt kitöltését elsőként a magyarországi történelmi egyházak vállalták. Az öntesztrel az Állami Számvevőszék az egyházi jogi személyek vezetőinek, vezető testületeinek, fenntartó testületeinek, szervezeteinek és intézményeinek kíván támogatást nyújtani a nem hitéleti célú szakmai feladatellátással összefüggő közpénzfelhasználáshoz és közfeladat ellátáshoz kapcsolódóan. A célokat a 47. számú ábra szemlélteti. Az egyházakat követően az ÁSZ az önkormányzatok, valamint a nemzetiségi önkormányzatok részére is készített önellenőrző teszteket. A települési önkormányzatok belső kontrollrendszerének sorozatellenőrzése és a helyi nemzetiségi önkormányzatok témacsoportos ellenőrzése a szabályozottságot, irányítást és gazdálkodást érintően olyan típushibákra, visszatérő hiányosságokra mutattak rá, amelyek az ÁSZ által összeállított önteszt kitöltésével orvosolhatóak, az érintett területek

fejleszthetők. Az önteszt rendszer alkalmazása során javulhat az
helyhatóságok belső kontrollrendszere, és az önellenőrzési képessége.

47. számú ábra

Az egyházak, a helyi önkormányzatok és helyi nemzetiségi önkormányzatok szabályos közpénzfelhasználásának önellenőrzésére irányuló öntesztek az Állami Számvevőszék 2014. november 10-étől honlapján az érdeklődők számára elektronikusan is elérhetővé tette, amelynek 2014. november 10. és december 31. közötti látogatottsági adatait a 48. számú ábra szemlélteti.

48. számú ábra

A Pénzügyi Szemle

A Pénzügyi Szemle egy negyedévente megjelenő közpénzügyi szakfolyóirat, amely tudományos cikkeket és tanulmányokat jelentet meg. A közpénzügyi folyóirathoz kapcsolódóan az ÁSZ egy tudományos portált is működtet a Pénzügyi Szemle Online-t. Ezáltal az ÁSZ még szélesebb körben tudja emelni és fejleszteni a pénzügyi kultúrát. Az elmúlt évek során a Pénzügyi Szemle számvevőszéki munkához történő illeszkedését fokozatosan növeltük. Mára a legtöbb cikk és tanulmány

kapcsolódik valamilyen formában az ÁSZ által követett szakmai irányokhoz, a beazonosított kockázatokhoz. A Pénzügyi Szemle 2014-ben nemzetközi folyóirattá vált. Míg a korábbi években szinte kizárólag magyar szerzők nyújtottak be kéziratot, tavaly jelentős számú külföldi szerző kereste meg a szerkesztőséget. A Pénzügyi Szemle 2014-ben négy lapszámmal jelentkezett, amelyek fókuszterületei a következők voltak: verseny és szabályozás, integritás, átalakuló önkormányzatok, élethosszig tartó pénzügyi tervezés. A tavalyi évben 10 243 látogató kereste fel a Pénzügyi Szemle magyar oldalát, ami összesen 44 342 oldalmegtekintést és 8272 oldalletöltést jelentett. A 43/2005. (V.26.) és a 35/2009. (V. 12.) OGY határozatokban foglaltaknak megfelelően az ÁSZ tanácsadó tevékenysége keretében egy színvonalas, szakmai véleményformáló, tudományos színvonalú közpénzügyi szakfolyóirattá tette a Pénzügyi Szemlét.

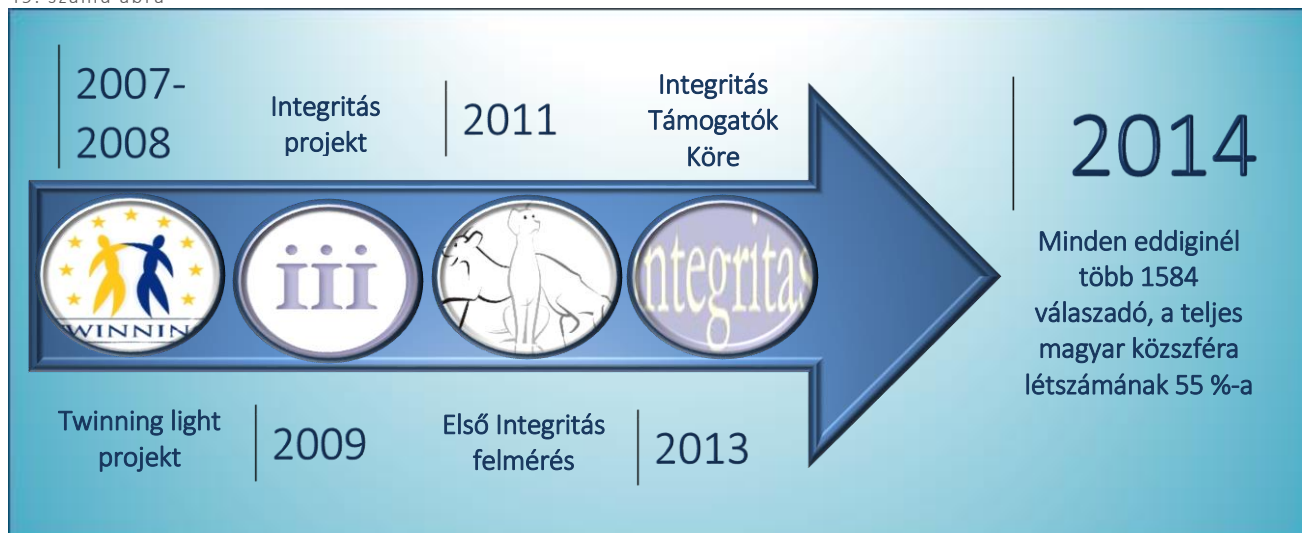
9.5. Csalás és korrupció elleni küzdelem

Az Állami Számvevőszék korrupció elleni küzdelemben betöltött szerepe tekintetében abból kell kiindulni, hogy az ÁSZ törvény egy hivatali típusú legfőbb ellenőrző intézményt hívott életre. Ez azt jelenti, hogy az ÁSZ önálló nyomozati jogkörrel nem rendelkezik és közvetlen szankcionálási lehetősége sincsen az ellenőrzési megállapítások tekintetében, ugyanakkor kezdeményezheti az illetékes hatóságoknál, szerveknél a jogkövetkezmények érvényesítésére vonatkozó eljárást. Mindezek alapján a korrupció elleni küzdelemben az ÁSZ szerepe elsősorban a megelőzés.

Integritás, mint a megelőzés kulcsa

A megelőzésen alapuló korrupció elleni küzdelem leghatékonyabb módja a korrupciós kockázatok feltárása és a velük szembeni védetség kialakítása. A közintézmények számára pedig az integritás jelenti a védetséget, amely a korrupció megelőzését szolgáló intézményi immunrendszert erősíti meg. A preventív jellegű megközelítés fő kérdése, hogy egy szervezet be tudja-e azonosítani a korrupciós veszélyeztetettséget és rendelkezik-e olyan védelmi rendszerrel, amely ellenállóvá teszi, mind a szervezetet, mind az egyént. Ezek megválaszolását segíti az ÁSZ Integritás felmérése, amelyet 2011 óta minden évben lefolytattunk. A felmérés mérőföldköveit a 49. ábra szemlélteti.

49. számú ábra

A magyar modell

Az ÁSZ a 2007-2008 években a holland számvevőszékkel közös, úgynevezett twinning-light projekt keretében megismerte az integritás alapú közigazgatási működés követelményeit érvényesítő korrupciós kockázatfelmérés és kockázatelemzés holland gyakorlatát. Az ÁSZ az elsajátított ismeretek birtokában alakította ki saját módszerét, majd indította el 2009-ben az Integritás Projektet. Ennek eredményeképpen az egyes intézmények szervezeti integritásának erősítésére kifejlesztett holland módszer adaptálásával, továbbfejlesztésével, és az egész magyar közsférára való kiterjesztésével egy egyedülálló „magyar modellt” alakított ki. A „magyar modell” elősegíti egy olyan korrupció ellenes eszközrendszer meghonosítását, amelyben nem a hatóság áll szemben a már megtévedt állampolgárral, hanem ezt megelőzően a közintézmények vezetői köteleződnek el olyan értékek mellett, és alakítanak ki egy olyan belső működési környezetet, amelyek révén szervezetüket és annak dolgozóit meg tudják védeni a korrupció veszélyeivel szemben. Ez azért fontos, mert így az ellenőrző szervek és a hatóságok mellett megjelenik egy több ezres elkötelezett, közpénzt felhasználó vezetői réteg a korrupció elleni küzdelemben, ami a siker kulcsa lehet.

A 2014. évi Integritás felmérés főbb eredményei

A felmérés eredményei visszaigazolták, hogy az ÁSZ integritás felmérése képes a visszacsatolásra, a tendenciák nyomon követésére, a végrehajtott kormányzati intézkedések hatásának mérésére, a korrupciós kockázatok változásának jelzésére. A 2014-es felmérés fontos tanulsága volt, hogy az intézmények integritás-irányításának fejlesztése érdekében megalkotott kormányrendelet rövid idő alatt is jelentős előrelépést eredményezett a jogszabállyal érintett intézményi körben. A 2014-es felmérési eredmények jól jelezték az európai uniós támogatások igénybevétele, illetve a közbeszerzések számának megugrását is a vizsgált időszakban, ami növelte a korrupciós veszélyeztetettséget.

50. számú ábra

Az ÁSZ integritás felmérései tehát érzékeny műszerként jeleznek a korrupciós kockázatok növekedésére (vagy csökkenésére). A hosszú távú együttműködést vállalt intézmények közül 953 idén is kitöltötte a kérdőívet, így ezek az eredmények torzításmentesen összehasonlíthatók a megelőző évvel. Az ÁSZ megállapította, hogy korrupciós kockázataik kismértékben csökkentek, a kontrollok szintje pedig ezzel egyidejűleg emelkedett, vagyis a kockázatok és a kontrollok közötti olló szűkült 2013-hoz képest. A 2011-ben indult Integritás felmérések évenkénti lefolytatásával és az egyre növekvő részvételi aránnyal, az elért változásokkal az ÁSZ teljesítette a 72/2008. (VI.10.) és a 35/2009. (V.12.) OGY határozatban rögzített kapcsolódó feladatokat is. A 2014. évi, immár negyedik Integritás felmérés főbb eredményeit a 50. számú ábra szemlélteti.

Integritás felmérés hasznosítása az ellenőrzési tevékenységben

Az integritás erősítését célzó ÁSZ tevékenység másik fő pillére az intézmények belső kontrollrendszerének, mint az integritás egyik alapjának ellenőrzése, illetve az integritásra vonatkozó szempontok beépítése az ellenőrzési programokba. Az ÁSZ a 2014. évben 14 ellenőrzési programjába építette be a korrupciós veszélyeztetettség és a kontrollok kiépítettségi szintjének meghatározására szolgáló eszközöket és több mint 300 intézmény esetében értékelte azokat, illetve a kapcsolódó megállapítások a számvevőszéki jelentésekben is megjelentek.

A SZERVEZET MŰKÖDÉSE, FEJLESZTÉSE

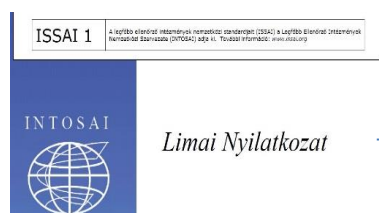
A Számvevőszék az elmúlt négy évben olyan átfogó megújulási folyamaton ment át, amely során szinte valamennyi tevékenység, terület, folyamat átalakult. Nem férhet kétség hozzá, hogy szükség volt a megújulásra, hiszen az új ÁSZ törvényben rögzített feladatok végrehajtása, a nemzetközi követelményeknek történő megfelelés, az állampolgárok és nem utolsósorban az Országgyűlés elvárásainak kielégítése megkövetelte a teljes belső átalakulást. Az elmúlt évek eredményeinek köszönhető, hogy ma a Számvevőszék erős, független intézményként örködik a közpénzügyek átláthatósága, elszámoltathatósága és fejlődése felett. Fontos azonban, hogy megőrizzük dinamizmusunkat a szervezetfejlesztés területén. Összefoglalva a munka nem áll le csak az eszközök változnak. Ezen új eszközök alkalmazásához azonban el kellett érni egy olyan fejlettségi szintet, amely biztosítja a szervezet rugalmasságát és öntanuló képességét. Ez megtörtént és az elkövetkezendő évek szervezetfejlesztési lépéseit a folyamatos önértékelés és a nemzetközi standardokkal összhangban lévő társintézményi felülvizsgálat fogja meghatározni. A nemzetközi módszertani irányelvek szerint fejlesztjük az Állami Számvevőszéket.

1. A működést támogató szakmai eredmények

A Számvevőszék 2014-ben folytatta módszertani megújulását, melynek célja, hogy a nemzetközi standardokkal összhangban lévő ellenőrzési alapelvekkel az ÁSZ biztosítsa az ellenőrzések módszertani hátterének átláthatóságát. A beszámolás évét a nemzetközi aktivitás fokozása is jellemezte. Mindemellett nagy figyelmet fordított a Számvevőszék a szervezeti önértékelésre és a nemzetközi jó gyakorlatok adaptálását lehetővé tevő belső folyamatok kialakítására.

1.1. Módszertani megújulás

Az ÁSZ módszertani stratégiájában célul tűzi ki a meglévő ellenőrzés eljárási szabályai és módszerei továbbfejlesztését és aktualizálását, a hiányzó ellenőrzés-szakmai, módszertani dokumentumok elkészítését. A meglévő ellenőrzés-szakmai szabályok továbbfejlesztése, a hiányzók elkészítése a vonatkozó nemzetközi előírások, útmutatók, standardok figyelembevételével történik. Az ÁSZ ellenőrzés-szakmai szabályainak rendszere az INTOSAI keretrendszerét tekinti irányadónak.

Az ÁSZ ellenőrzés-szakmai szabályrendszere

Az INTOSAI keretrendszer első szintjén található Limai Nyilatkozat (ISSAI 1) a Számvevőszék ellenőrzés-szakmai szabályrendszerének I. szintje is egyben. Az ellenőrzés-szakmai szabályok II. szintjét a Számvevőszék működésére vonatkozó alapelvek képezik. A Számvevőszék az ellenőrzés-szakmai keretrendszernek megfelelően – az INTOSAI által kialakított, elfogadott és kibocsátott standardokat irányadónak tekintve – kidolgozta a Számvevőszék függetlenségét biztosító garanciális

elemeit, az átláthatóság és az elszámoltathatóság számvevőszéki alapelveit, a Számvevőszék Etikai alapelveit, a minőségirányított működésre vonatkozó alapelveit, valamint a számvevőszéki munka hasznosulására vonatkozó alapelveit. Az ellenőrzés-szakmai szabályok III. szintjén találhatóak a számvevőszéki ellenőrzés alapelvei (számvevőszéki ellenőrzési standardok): a számvevőszéki ellenőrzés általános alapelvei és az egyes (pénzügyi-, teljesítmény-, és megfelelőségi) ellenőrzés-típusokra vonatkozó ellenőrzési alapelvek, valamint a kapcsolódó módszertani útmutatók. Az ÁSZ ellenőrzés-szakmai szabályrendszerét a 51. számú ábra mutatja be.

51. számú ábra

A számvevőszéki ellenőrzés-szakmai szabályok rendszere				
Az ellenőrzés-szakmai szabályok elméleti alapját kitöltő dokumentumok rendszere				Irányadó ISSAI
I. szint	Limai Nyilatkozat			ISSAI 1
II. szint	A Számvevőszék működésére vonatkozó alapelvek	A függetlenséget biztosító garanciális elemek		ISSAI 10
		Az átláthatóság és elszámoltathatóság számvevőszéki alapelvei		ISSAI 20
		Etikai alapelvek		ISSAI 30
		A minőségirányított működésre vonatkozó alapelvek		ISSAI 40
		A számvevőszéki munka hasznosulására vonatkozó alapelvek		ISSAI 12
III. szint	A számvevőszéki ellenőrzés alapelvei (számvevőszéki ellenőrzési standardok)	A számvevőszéki ellenőrzés alapelvei	Általános ellenőrzési alapelvek	ISSAI 100
			A pénzügyi ellenőrzés alapelvei	ISSAI 200
			A teljesítmény-ellenőrzés alapelvei	ISSAI 300
			A megfelelőségi ellenőrzés alapelvei	ISSAI 400
		Módszertani útmutatók	Módszertani útmutató a pénzügyi ellenőrzéshez	ISSAI 1000
			Módszertani útmutató a teljesítmény-ellenőrzéshez	ISSAI 3000, 3100, 3200
			Módszertani útmutató a megfelelőségi ellenőrzéshez	ISSAI 4000, 4100
			Egyéb útmutatók	Egyéb INTOSAI útmutatók*

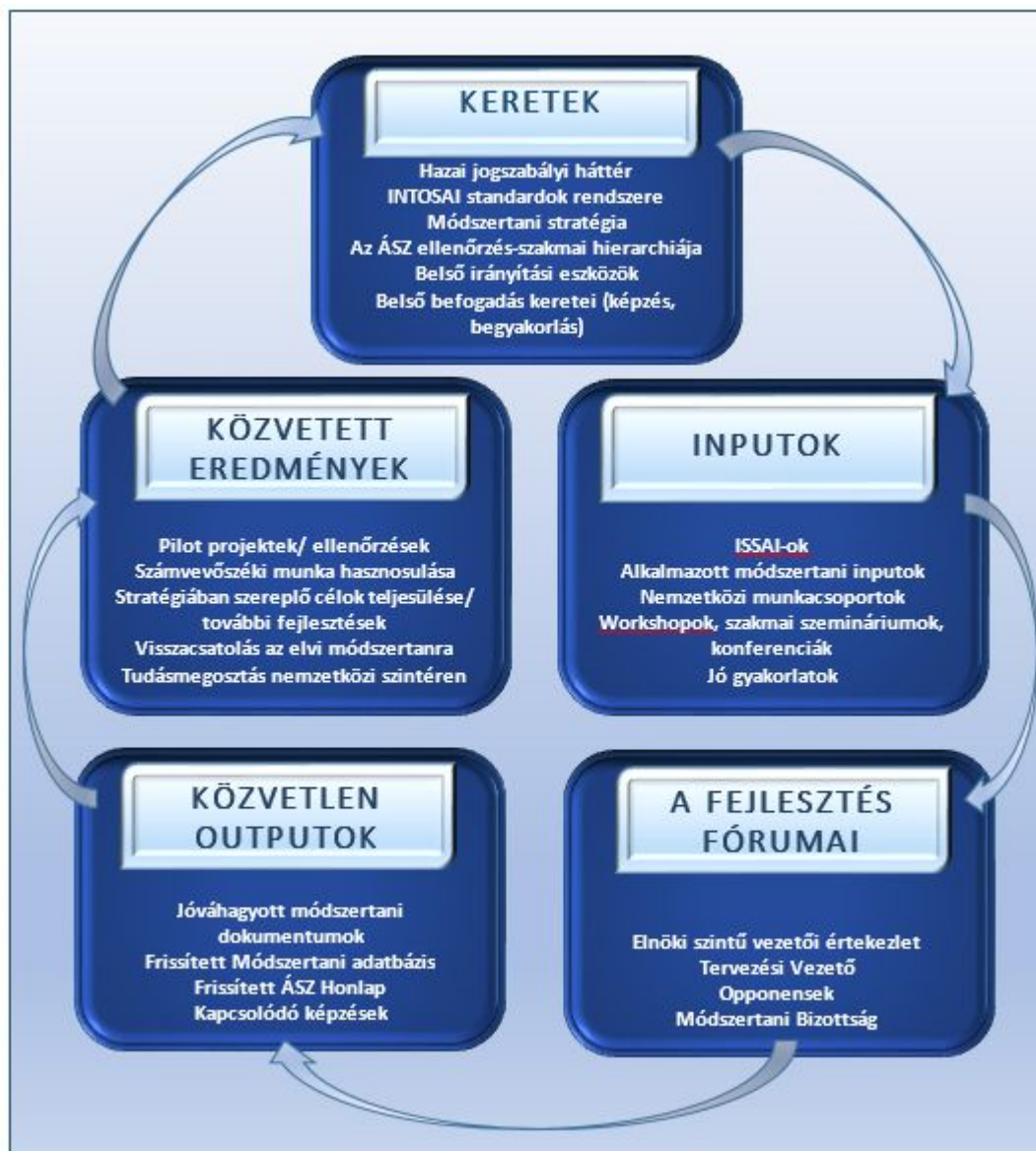
*Egyéb négy számjegyű INTOSAI útmutatók

A 2014. évi módszertani fejlesztés

A 2014. évi módszertani fejlesztés fókuszában az ÁSZ ellenőrzés-szakmai szabályrendszerének III. szintjén álló *négy ellenőrzési alapelv* állt. Az ellenőrzési alapelvek mindegyike a 2013 októberében Pekingben tartott XXI. INTOSAI Kongresszuson elfogadott ISSAI standardokat tekinti irányadónak, amelyek az egész világon közös szakmai alapokra helyezik a közszféra ellenőrzését. Az INTOSAI munkacsoportjai által kidolgozott ellenőrzési alapelvek három eltérő ellenőrzés típust különböztetnek meg: a pénzügyi ellenőrzést, a teljesítmény-ellenőrzést és a megfelelőségi ellenőrzést. A valamennyi ellenőrzés típusra egyaránt alkalmazandó ellenőrzési alapelveket a Közszféra ellenőrzésének általános alapelvei (ISSAI 100) foglalja keretbe. A 2014. évi módszertani fejlesztés során a négy ellenőrzési alapelv közül is kiemelt prioritást

kapott az általános és a megfelelőségi ellenőrzési alapelvek kidolgozása (az új ISSAI 100 és 400 nemzetközi standardokat irányadónak tekintve). A számvevőszéki ellenőrzés alapelvei című módszertani dokumentum a nyilvánosság (célzott felhasználók, adófizetők) és a számvevők részére egyaránt szól. Célja, hogy alapelvi szinten iránymutatást adjon az ÁSZ által lefolytatott ellenőrzésekhez, egyúttal átláthatóbbá tegye az ÁSZ által lefolytatott ellenőrzések módszertani hátterét, ezáltal az ÁSZ tevékenységét. A megfelelőségi ellenőrzésre vonatkozó specifikus alapelveket „A megfelelőségi ellenőrzés alapelvei” című módszertani dokumentum tartalmazza. Az ÁSZ a megfelelőségi ellenőrzés típus bevezetésével a közpénzfelhasználás szabályszerűségének ellenőrzése területén az eddigieknél is szélesebb körű ellenőrzés-szakmai hátteret teremt. Megkezdődött továbbá „A pénzügyi ellenőrzés alapelvei” és „A teljesítmény-ellenőrzés alapelvei” című módszertani dokumentumok kifejlesztése. A zárszámadási ellenőrzés módszertanának megújítása befejeződött, a módszertani dokumentumot 2015 januárjában honlapunkon közzétettük. A módszertani fejlesztés rendszerét a 52. ábra szemlélteti.

52. számú ábra

1.2. Az ÁSZ éves feladatterve

Az ÁSZ 2013-ban megújította az éves feladatterv elkészítésére vonatkozó módszertanát, amely a 2014. évi Feladattervben szerkezetbeli és tartalmi változásokat is eredményezett. Újraértelmeztük az Éves Feladattervnek a szervezet tervezési rendszerében betöltött funkcióját. Ezt követően a tavalyi esztendőben az öntanuló szervezet alapelveihez igazodva, a tapasztalatokat hasznosítva készült el az ÁSZ 2015. évi feladatterve.

Mi az éves feladatterv?

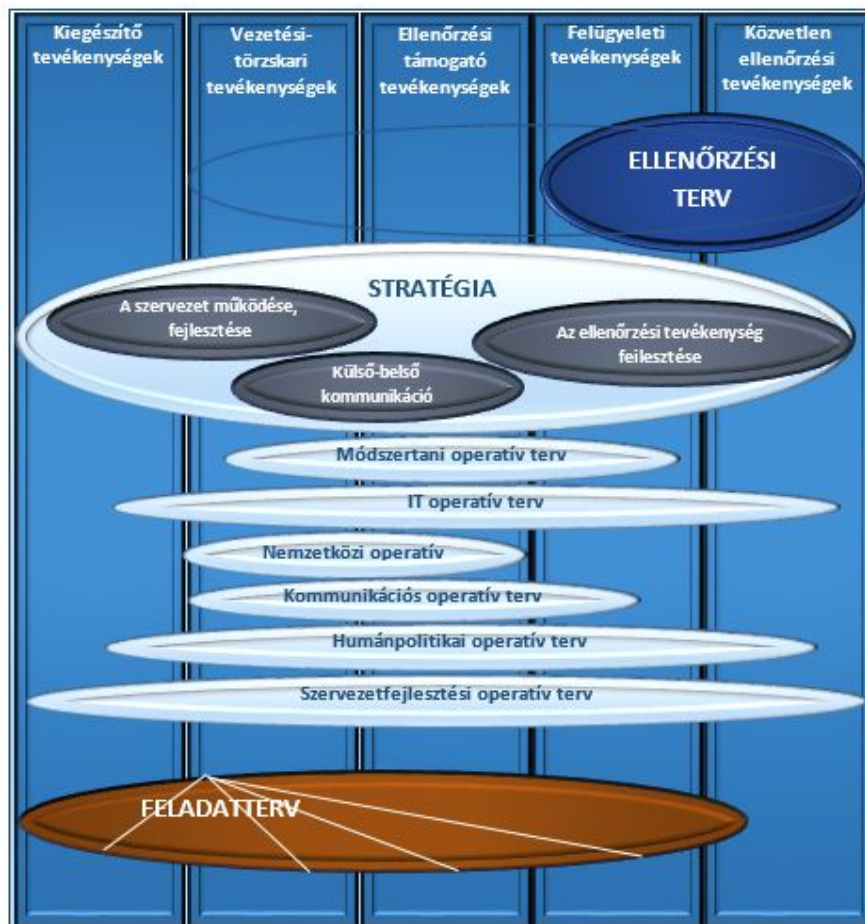
Az Állami Számvevőszék éves feladatterve a vezetés-irányítás eszközeként a számvevőszéki tevékenység vitele és fejlesztése, az ellenőrzési munkát támogató „szakmai infrastruktúra” szempontjából kiemelt jelentőségű, valamint az egyéb, az ellenőrzési tervében nem szereplő feladatokat tartalmazza (Pl: HR, informatika, stb.).

Az éves feladatterv elhelyezése a tervezési rendszerben

Csoport ismerveket tekintve az éves feladatterv belső teljes nyilvánosságú, az ÁSZ szervezetét teljes egészében felölelő, tevékenységét részben lefedő, a komplett tervezési rendszer részét képező terv. Az éves feladattervet tehát szükséges elkülöníteni - a kapcsolódási pontok megtartása mellett - az ellenőrzési tervtől. Szintén indokolt az intézményi és funkcionális stratégiáktól, illetve operatív tervektől történő elkülönítés, az esetleges tartalmi átfedések megszüntetése. A megújítás eredményeképpen a 2014-es éves feladattervben mind az ellenőrzési tervtől, mind a stratégiai dokumentumrendszerrel jól definiáltan elkülönített feladatokat rögzített a szervezet. Az ÁSZ működését és tevékenységét több terv jellegű dokumentum határozza meg. A 53. számú ábra három, az ÁSZ szakmai tevékenysége és működése szempontjából kiemelt jelentőségű terv egymáshoz való viszonyát mutatja be.

53. számú ábra

AZ ÁSZ TERVDOKUMENTUMOK RENDSZERE ÉS VISZONYA

Az éves feladat tartalma, elkészítésének elvei

Az éves feladatterv elkészítése során kiemelt figyelmet fordítottunk arra, hogy a végső dokumentum széles körű belső konzultáción alapuljon. A Feladatterv azokat a feladatokat tartalmazza, amelyek a szervezet jelentős részének együttműködéséből származnak, és/vagy az ÁSZ működését, gazdálkodását, szakmai feladatellátását a szervezet egésze szempontjából meghatározzák, valamint az ÁSZ humán kapacitását – akár projekt rendszerben, akár hagyományos osztályszerkezetben – releváns módon lekötik. A feladatterv feladatainak meghatározása során figyelembe vettük az ÁSZ feladatait és hatásköreit meghatározó jogszabályokat is. Ennek kapcsán – egyúttal a minőségirányított működés, valamint a megfelelő kontrolling-monitoring funkciók biztosítása érdekében a feladat ellátásának alapjául szolgáló törvényi hivatkozás is feltüntetésre került.

1.3. Önértékelés és társintézményi felülvizsgálat

Az önértékelés és a társintézményi felülvizsgálat az intézményi működés hatékonyságának elemzésére és értékelésére szolgáló nemzetközi szinten is elismert módszerek. Ezek egymással szoros kapcsolatban vannak, hiszen általánosan elfogadott gyakorlat, hogy a társintézményi felülvizsgálatot önértékelés előzi meg. Mindkét módszer alkalmazása az ÁSZ fejlesztési irányainak megalapozott beazonosítását szolgálja.

Mi a társintézményi felülvizsgálat?

Egy adott ország számvevőszékének önkéntes ellenőrzése más számvevőszék(ek) önkéntes ellenőrzési vizsgálatával - általánosságban vagy egy adott szakmai területen. A résztvevők maguk döntenek a vizsgálat tartalmáról, kiterjedtségéről, módszeréről és az eredmények hasznosításáról.

Nemzetközi szerepvállalás az társintézményi felülvizsgálatok

Az INTOSAI Kapacitásfejlesztési Bizottság 3. számú Albizottságának célja a legjobb gyakorlat megismerésének elősegítése és a minőség biztosítása társintézményi felülvizsgálatokon (peer review) keresztül. Az Állami Számvevőszék tagja az Albizottságnak. A 2010-ben elfogadott peer review-val foglalkozó ISSAI 5600-as útmutató felülvizsgálatára külön munkacsoportot hoztak létre, amelynek szintén tagja az ÁSZ. Az útmutató mellékletét, az ún. strukturális részeket a munkacsoport tagjaként az ÁSZ dolgozta ki. Ez magában foglalta a stratégiai tervezés, az emberi erőforrások, a motiváció, a toborzás, a képzés és a támogató funkciók (IT, közösségi kapcsolatok és kommunikáció) témakörét.

Belső feltételrendszer kialakítása

A társintézményi felülvizsgálat belső folyamatok koncepcionális jellegű kialakítása 2014-ben megtörtént. A társintézményi felülvizsgálat és az önértékelés belső feltételrendszerének megteremtése szerteágazó célrendszert szolgál az elszámoltathatóság növelésétől, a folyamatos minőséget fejlesztő visszacsatolások biztosításán át egészen a kapcsolódó speciális szaktudás megszerzéséig. Egy adott ország számvevőszékének önkéntes ellenőrzése más számvevőszék(ek) önkéntes ellenőrzési vizsgálatával - általánosságban vagy egy adott szakmai területen. A résztvevők maguk döntenek a vizsgálat tartalmáról, kiterjedtségéről, módszeréről és az eredmények hasznosításáról.

Informatikai önértékelés

A svájci számvevőszék képviselőinek szakértői irányítása mellett 2014-ben az ÁSZ elvégezte informatikai önértékelését. A lefolytatott önértékelés célkitűzése volt, hogy vizsgálja és értékelje a működési és

informatikai folyamatok összhangját, a működési folyamatok támogatottságát és javaslatot tegyen a fejlesztési irányokra.

Kommunikációs önértékelés

A tavalyi esztendőben az ÁSZ lefolytatta kommunikációs önértékelését, amelyet 2015-ben a lengyel és a litván számvevőszék közreműködésével végrehajtott társintézményi felülvizsgálat követett. Az önértékelés kiemelt célja volt, hogy hozzájáruljon a kommunikációs tevékenység átfogó értékeléséhez, ezáltal az intézmény külső kommunikációjának hosszú távú fejlesztéséhez. Az önértékelés tárgya a számvevőszéki jelentések nyilvánosságához, hasznosulásához kapcsolódó külső intézményi kommunikáció, valamint a számvevőszék tevékenysége által érintett szervezetek és intézmények kezelése volt. Az önértékelés megállapította, hogy a 2010–2014 között eltelt négy év alatt alapjaiban újult meg az Állami Számvevőszék kommunikációs tevékenysége. Az ÁSZ munkájának széles körű hasznosulása és a „jó kormányzás” támogatása érdekében egy olyan átláthatóságot biztosító rendszert épített fel, amely segítségével az állampolgárok megismerhetik a közpénzből fenntartott intézmény működését, adóforintjaik hasznosítását.

Együttműködés az informatikai módszertanok fejlesztésére

Az ÁSZ 2014-ben fokozott figyelmet fordított a nemzetközi jó gyakorlatok átvételét lehetővé tevő szakmai kapcsolatok ápolására. Ennek szellemében 2014 májusában együttműködési keret-megállapodást kötött az Állami Számvevőszék és az ISACA Magyarország Egyesület. Az együttműködés célja, hogy hozzájáruljon a legújabb informatikai-ellenőrzési és információbiztonsági módszertanok meghonosításához, valamint az ÁSZ informatikai ellenőrzéseinek fejlesztésén keresztül támogassa a közintézmények pénzügyi-gazdasági rendszereinek átlátható és biztonságos működését.

1.4. Nemzetközi aktivitás

Az ÁSZ 2014-ben is aktív szerepet vállalt nemzetközi szinten, tevékenységünket a jó gyakorlatok megosztása és a keleti kapcsolatok építése jellemezte.

Aktív nemzetközi szerepvállalás

Az ÁSZ-t 2014-ben is erős nemzetközi aktivitás jellemezte a legkülönbözőbb területeken. Az ÁSZ képviseltette magát az INTOSAI etikai konferenciáján, amelynek középpontjában etikai kérdések ellenőrzési munkában való alkalmazhatósága állt. Az ÁSZ az eredmény szemléletű számvitelre történő áttérés tekintetében is figyelemmel kíséri az aktuális nemzetközi eseményeket. Ezzel összhangban az ÁSZ szerepet vállalt az európai számvevőszékek külön munkacsoportjában is. Ezt a munkacsoportot azon Európai Bizottság által létrehozott munkacsoport tevékenységének nyomán követésére és véleményezésére hozták létre, amely az Európai Költségvetési Számviteli Standardok kialakításával kapcsolatos irányítási elvek és struktúra kidolgozásával foglalkozik. Az ÁSZ 2014-ben részt vett az EUROSAI kongresszusán és az azt megelőző Kormányzótanács ülésen is. Ez utóbbin Domokos László elnök beszámolt az ÁSZ angol nyelvű honlapján kezelt Minőségirányítási Jó Gyakorlatok Adatbázis működéséről és az elért eredményekről. Az EUROSAI kongresszus plenáris ülésein és témaülésein az Elnök által vezetett

delegáció tagjait nagy aktivitás jellemezte. A 41/2013. (V.27.) számú, az Állami Számvevőszék 2012. évi tevékenységéről szóló beszámoló tudomásulvételéről szóló országgyűlési határozat megvalósítása érdekében az ÁSZ felvette a kapcsolatot az INTOSAI-on belül működő, a fejlődő országok kapacitásfejlesztésével foglalkozó szervezettel (IDI) annak érdekében, hogy közreműködőként szakmai segítséget tudjon nyújtani az IDI programjaiban.

Nemzetközi konferenciák

Az ÁSZ 2014-ben két nagy volumenű nemzetközi rendezvénynek is otthont adott. A 2014 márciusában megrendezett „Nemzetközi jó gyakorlatok szeminárium – A közszféra integritásának erősítése” című szakmai konferencián az ÁSZ szakértői bemutatták a szervezet Integritás Felmérésének módszertanát és a kapcsolódó tapasztalatokat. A rendezvény keretében több mint 20 fejlődő ország 35 képviselője ismerhette meg a „magyar modellt”. Az ÁSZ másik kiemelt eseménye a szintén 2014 márciusában megrendezett nemzetközi szeminárium volt a számvevőszékek függetlenségének témájában. A rendezvényen több európai ország számvevőszékének képviselője tartott előadást a számvevőszéki függetlenség előfeltételeiről és következményeiről.

2. A működést támogató szervezeti eredmények

A Számvevőszék stratégiai jelentőségű célja, hogy mintaintézményként működjön. Az ÁSZ a minőségi követelmények középpontba állításával, a felelősség és elszámoltathatóság feltételeinek széles körű megteremtésével, a meglévő egyéni tudás fejlesztésével, az elköteleződés megbecsülésével, a belső kontrollrendszer megfelelő kialakításával és működtetésével kíván példát mutatni a közpénzből gazdálkodó szervezetek számára.

2.1. Minőségirányított működés

Az állampolgárok jogos várakozásainak kielégítése, továbbá a közvéleményben kialakult elismerő kép kivívása és megtartása érdekében az Állami Számvevőszék folyamatosan növeli szervezettségét, és a jogszerűség szem előtt tartása mellett alkalmazza a minőségi garanciák rendszerét. Az ÁSZ a minőségirányított működés keretében kialakítja, működteti, folyamatosan felülvizsgálja és továbbfejleszti a minőségre irányuló folyamatait és eljárásait, annak érdekében, hogy az ellenőrzési következtetései, megállapításai az elérhető legnagyobb mértékben megalapozottak, megbízhatóak és helytállóak legyenek, továbbá biztosítsa a megfelelő minőségű számvevőszéki jelentés előállítását. Az ÁSZ a minőségirányítás rendszerének kialakítása és működtetése során az ISSAI40 nemzetközi minőségirányítási standardot vette alapul, amely alapot biztosít a minőségirányítási intézkedések magas színvonalon történő elvégzéséhez.

A minőségirányítási rendszer

A megvalósuló minőségirányítás a szervezet vezetésére és szabályozására vonatkozó összehangolt tevékenység rendszere, amely az ellenőrzési területet teljes körűen lefedi. A minőségbiztosítás során több lépcsőben kerül felülvizsgálatra minden, az ÁSZ ellenőrzési tevékenysége során keletkezett dokumentum. Az elnök által kiadmányozott ellenőrzéshez kapcsolódó levelek illetve a számvevőszéki jelentések folyamatba épített, többszintű, egymástól elkülönült tartalmi felülvizsgálat után és a főbb kontrollpontok szabályszerűségi és formai monitoringozását követően kerülnek megküldésre. A minőségirányítási rendszert az 54. számú ábra szemlélteti.

54. számú ábra

2.2. Belső szabályozási környezet

A belső szabályozási környezet az Állami Számvevőszék belső kontrollrendszerének stratégiai fontos eleme, ezért a szervezet nagy hangsúlyt fektet arra, hogy egységeinek működése átlátható, hiteles és a naprakész szabályozókra visszavezethető legyen.

Mi az ellenőrzési, illetve az azt támogató és kiegészítő funkció?

Az ellenőrzéssel közvetlenül összefüggő funkció az ellenőrzések végrehajtását, az ellenőrzési kapacitások leghatékonyabb felhasználását biztosítja. Az ellenőrzési támogató funkció közvetlen ellenőrzés-támogatást biztosít az ellenőrzések gördülékeny lebonyolításának elősegítésével. Az ellenőrzési kiegészítő funkció biztosítja az Állami Számvevőszék szabályszerű, gazdaságos, hatékony, eredményes és kiszámítható működésének – a feladatkörébe tartozó – feltételeit.

Naprakész belső szabályozási környezet

A szabályozás és a rugalmas munkaszervezet összhangjának megteremtése érdekében 2014 folyamán mintegy 30 belső szabályozó eszköz módosítása és kiadása történt meg. Ezzel párhuzamosan előkészületeket tettünk a teljes szabályozási rendszer megújítása és új alapokra történő helyezése érdekében, melynek operatív munkálatai 2015-ben folytatódnak.

Felelősség erősítése és az előterjesztések fejlesztése

A belső működésben az év során előtérbe került szabályozási szinten is a konkrét felelősség telepítésének igénye, ezen keresztül a számon kérhetőség érvényesíthetősége, melyet a szervezeti működési szabályozásban (SZMSZ, ügyrendek) megjelenítettünk. Ezen túlmenően megtörtént a törzskari, az ellenőrzést támogató és az ellenőrzési kiegészítő funkciót ellátó szervezeti egységeken készülő előterjesztések, számvevői munkaanyagok formai és tartalmi követelményeinek továbbfejlesztése. Az előterjesztések formátumára vonatkozó új követelményrendszer javította az előterjesztések minőségét, hatékonyabbá vált a vezetői döntéshozatal és hozzájárult az ÁSZ szervezeti kultúrájának fejlesztéséhez.

2.3. Belső kontrollrendszer

A Számvevőszék saját működésén keresztül is példát kíván mutatni a közintézmények számára. Ennek megfelelően folyamatosan fejlesztjük belső kontrollrendszerünk egyes elemeit, hogy a jogszabályi előírásoknak történő megfelelés mellett belső folyamatainkat példaértékű minőség jellemezze.

Belső kontrollrendszer teljes körű felülvizsgálata és működése

Az ÁSZ stratégiájában meghatározott alapérték a „folyamatos szervezeti megújulás”, amellyel a belső kontrollrendszernek is lépést kell tartania. Az ÁSZ a szervezeti változásokkal összhangban folyamatosan aktualizálja és fejleszti kontrollkörnyezetét, kockázatkezelési rendszerét, kontrolltevékenységeit, információs és kommunikációs rendszerét és a monitoring rendszerét. A **kontrollkörnyezet** részét képező belső szabályzatok egyértelműen meghatározzák a tevékenységi kört. Az ÁSZ fő feladataiból kiindulva kerültek kialakításra az ÁSZ teljes tevékenységét lefedő belső irányítási eszközök (utasítások, intézkedések, szabályzatok) és az egyes szervezeti egységek feladatait meghatározó ügyrendek, amelyeknek elválaszthatatlan részét képezik a kialakított ellenőrzési nyomvonalak is, biztosítva a tevékenységek nyomon követését és utólagos ellenőrzését. Az irányítási eszközök lefedik az ÁSZ teljes tevékenységét, meghatározzák a feladatokat, felelősségi szinteket, a beszámolási kötelezettségeket és az ellenőrzési jogköröket. Az irányítási eszközök aktualizálására rendszeresen sor kerül, azok kellő

hatékonysággal támogatják a folyamatokat. A kialakított humánerőforrás-gazdálkodási rendszer és annak keretében elkészített munkaköri leírások – és az azokhoz elválaszthatatlanul kapcsolódó feladatki szabó vezetői utasítások illetve munkaköri leírás kiegészítések – a vezetők és az alkalmazottak feladatait kellő részletességgel meghatározzák. Az etikai elvárások írásban meghatározottak. Az ÁSZ **kockázatkezelési rendszert** működtet, rendelkezik kockázatkezelési szabályzattal, amelynek alkalmazásával a beazonosított kockázati tényezők bekövetkezésének valószínűsége és a szervezetre gyakorolt hatása és így a kockázati tényezők értéke is meghatározásra kerül, a kockázatok kezelési módjának egyidejű rögzítésével. A kockázatkezelés felülvizsgálata minden évben megtörténik, amelyhez az ÁSZ elkészítette a stratégiai céljait veszélyeztető, intézményi szintű kockázatnyilvántartását. Az éves integritás felmérési projekt keretében az ÁSZ nem csak a felkért költségvetési intézmények, hanem saját szervezetére vonatkozó korrupciós kockázatokat is felmérte. **Kontrolltevékenységek** keretében a feladat- és hatáskörök folyamaton belüli szétválasztása, pontos elhatárolása automatikusan hozzájárult a folyamatok felügyelet és kontroll alatt tartásához, jelentősen mérsékelve a kockázatok bekövetkezésének valószínűségét. A jogkörgyakorlók naprakész nyilvántartását, nyomon követését informatikai alkalmazás is támogatja. A „négy szem elve” mind a pénzügyi, mind a reálfolyamatok során érvényesült, a feladatvégzés folytonossága biztosított volt. Az ellenőrzési (alap) tevékenységet támogató iránymutató kontrollok biztosították az egyes, szakmailag elkülönülő tevékenységek kellő színvonalú végrehajtását és a feladatokat végző egységek és személyek függetlenségét. A belső kontrollrendszer öt pillérét és az azokat felépítő elemeket az 55. számú ábra szemlélteti.

55. számú ábra

A vezetői munkát támogató, tájékoztató és döntés-előkészítő testületek és más fórumok alapján működtetett információs és kommunikáció és az ehhez kapcsolódó informatikai alapra helyezett döntéshozatali rendszer a vezetés minden szintjén megfelelően működött. Az iratok nyilvántartásba vételi rendjének kialakítása, a jól felépített iktatási rendszer alkalmazása, továbbá a hozzáférések szabályozása kellően támogatta az iratok nyomon követését és a bizalmas információk védelmét. A belső és külső kapcsolattartás rendjét a belső irányítási eszközök meghatározzák. Az ÁSZ által működtetett nyomon követési (monitoring) rendszer a gazdasági és szakmai szabályzatokban foglaltak szerint az ellenőrzési rendszeren keresztül biztosította a tevékenységek folyamatos kontrollját. Az ellenőrzési tevékenység monitoringozása, az említett iránymutató kontrollok alapján, kellő hatékonysággal történt. A jogszabályi előírásoknak megfelelően működtetett, funkcionálisan független belső ellenőrzés a monitoring során végzett értékelésével támogatta az ÁSZ kontrollrendszerének hatékony működését.

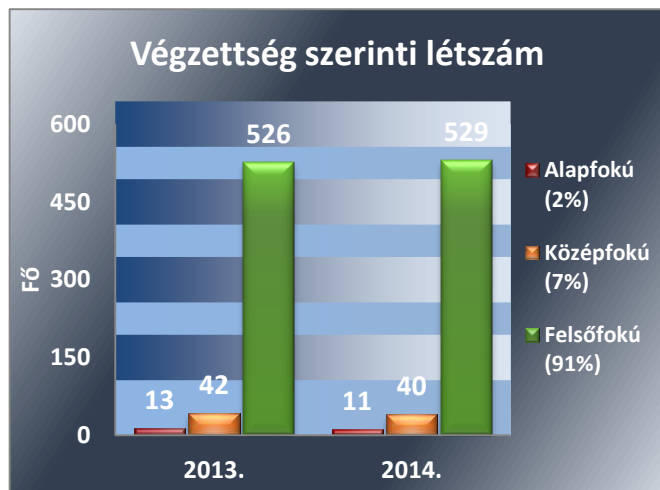
2.4. Létszámmal kapcsolatos információk

Az ÁSZ Humán erőforrás Stratégiája a szervezet célkitűzései meghatározása során figyelemmel van arra is, hogy az ember nem csak erőforrás, hanem az emberi méltóság, és alapvető jogok hordozója, és mint ilyen, önmagában értékes. Mindemellett az ÁSZ stratégiai célja, hogy erősítse kapacitását, fejlessze a szervezet külső és belső reagáló képességét, hogy a felmerülő kihívásokra (a környezet változásaira, illetve a mértékadó közvélemény elvárásaira) mielőbbi, érdemi válaszok szülessenek. Az Állami Számvevőszék engedélyezett létszáma a tavalyi esztendőben 598 fő volt.

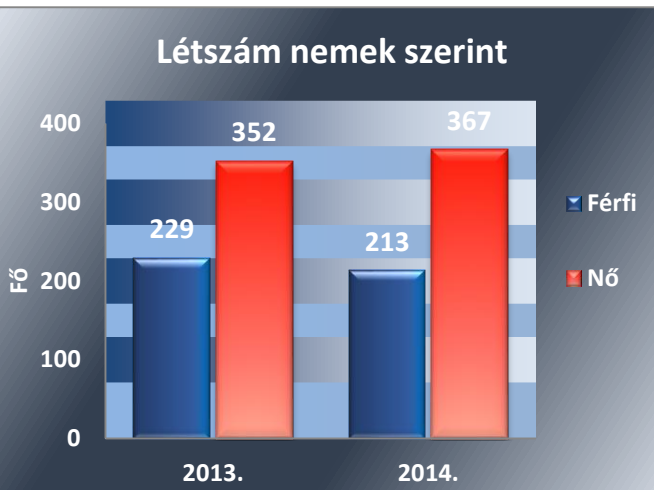
Létszámadatok végzettség és nemek szerint

Az ÁSZ 2014. december 31-ei záró létszáma 580 fő volt. A létszám 63%-a nő, míg 37%-a férfi. Mindkét nem esetében 91% a felsőfokú végzettségűek aránya. Az ÁSZ személyi állományának 91 %-a felsőfokú, míg 9 %-a alacsony vagy középfokú végzettséggel rendelkezik. A személyi állomány nem és végzettség szerinti megoszlásában szignifikáns változás nem tapasztalható 2013 és 2014 között. A létszám végzettség szerinti megoszlását az 56. számú, míg a személyi állomány nemek szerinti megoszlását az 57. számú diagram mutatja be. A létszám végzettség és nemek szerinti megoszlását pedig az 58. számú ábra szemlélteti.

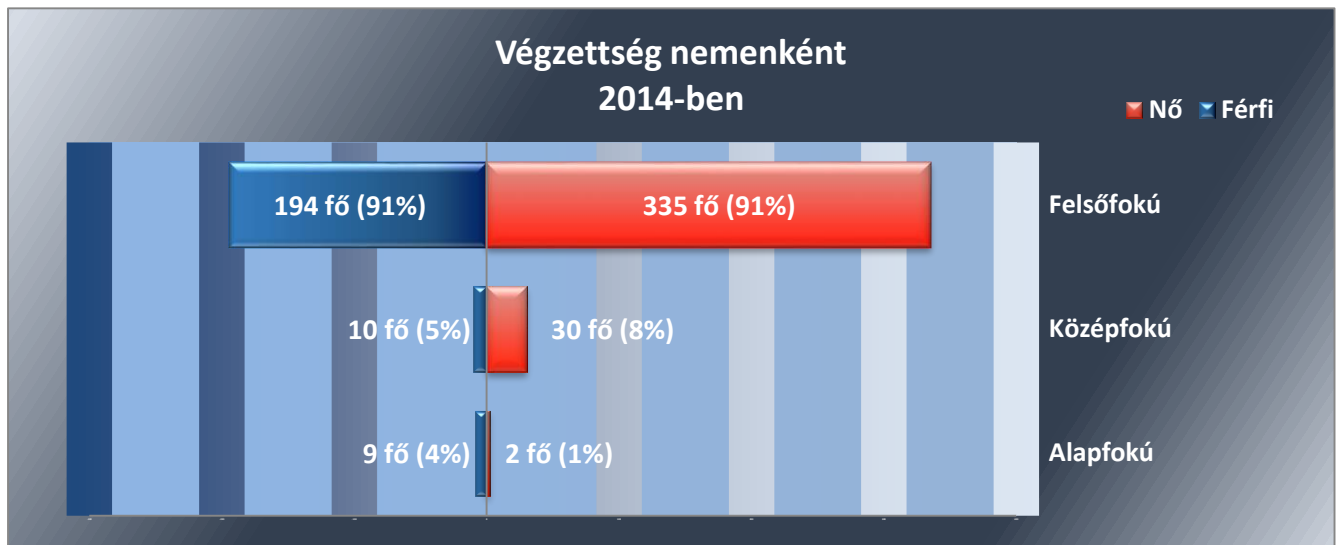
56. számú ábra

57. számú ábra

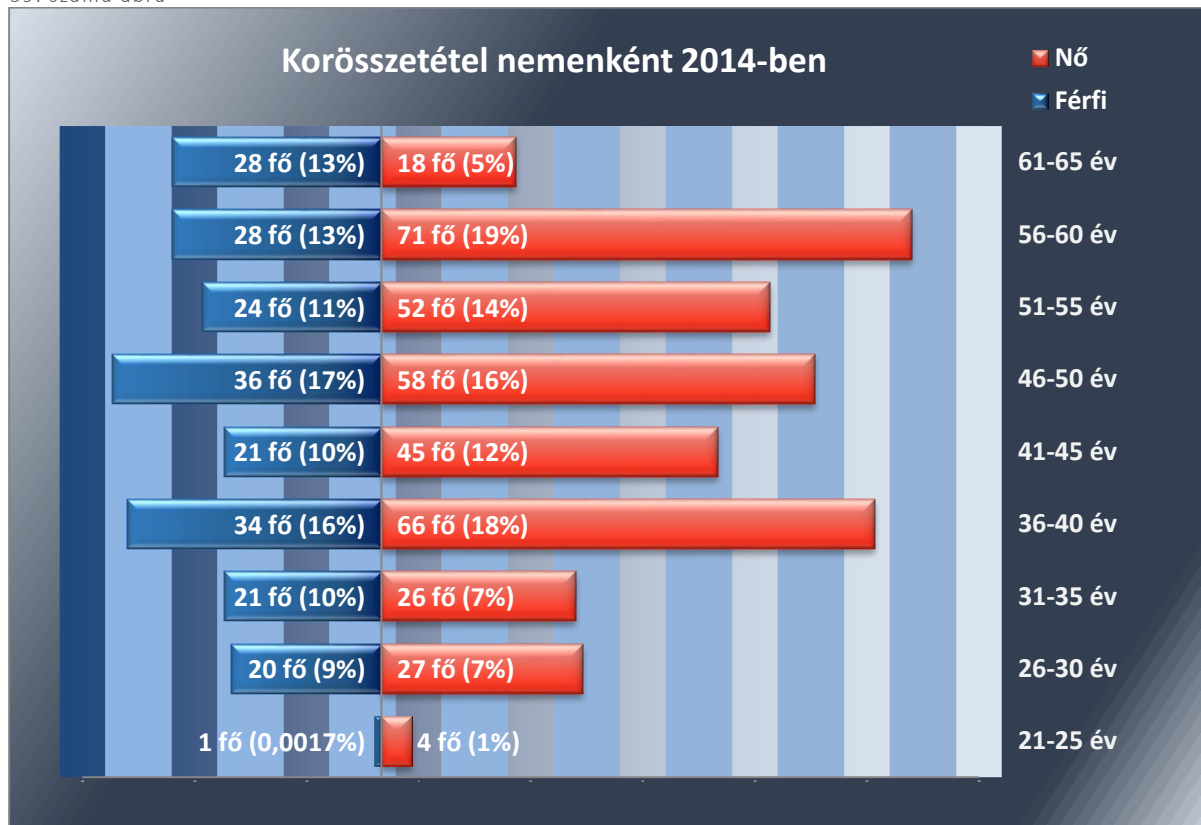
58. számú ábra

Eredmények

Az ÁSZ személyi állománya korösszetétele alapján is nagy szakmai és munkatapasztalattal rendelkezik, hiszen a létszám közel fele 36 és 50 év közötti, míg az 51 év felettiek aránya 38%. Mindemellett a fiatalabb generáció is helyet kap a szervezetben, mivel a 35 év alattiak aránya eléri a 17%-ot. Ez utóbbi számadat javult a társadalmi felelősségvállalás keretében indított gyakornoki-programmal, amely mára az utánpótlási rendszer részévé vált. Az ÁSZ személyi állományának nemek szerinti korösszetételét az 59. számú diagram mutatja be.

59. számú ábra

2.5. Képzési rendszer, teljesítményértékelés, életpálya

Az ÁSZ Stratégiában rögzített célja, hogy gondoskodjon a legfontosabb szakmai érték a szaktudás megőrzéséről és fejlesztéséről. A 2014. esztendő innovációjaként összekötöttük a teljesítményértékelés eredményeit (ezen belül a foglalkoztatottak fejlesztendő területeit) a képzési rendszerrel. Hisszük, hogy az ÁSZ céljai iránt hosszú távon elkötelezett, a szakmai tudás folyamatos megújítására kész munkatársak a kiváló teljesítményre, a minőségre nem csupán stratégiai célként, hanem szervezeti értéként tekintenek. Ezt a megközelítést és a teljesítményorientált működést támogatja a számvevői életpálya-modell is.

TELJESÍTMÉNYÜNK SZÁMOKBAN A KÉPZÉSI RENDSZER TEKINTETÉBEN

9 Teljes szervezetet érintő képzések, vizsgák

3,6 Egy főre jutó képzések száma

Képzési rendszer

Az ÁSZ 2013-ban megkezdte a képzési rendszer megújítását, amelynek keretében kidolgozott tananyag-fejlesztési koncepcióban foglaltakat 2014-ben ültettük át a gyakorlatba. Kialakításra került a belső tananyagok fejlesztésének módszertana, illetve a tananyagírók első csoportjának felkészítése is megtörtént. A train the trainer jellegű képzésen a munkatársak elsajátították a tananyagok létrehozásával kapcsolatos legfontosabb ismereteket és követelményeket. Ennek alapján születtek meg az első tananyagok, amelyek a szervezeti célkitűzésekhez is igazodtak. Az ÁSZ nagy hangsúlyt helyez az elemzésekre, ezért az egyik első kifejlesztett tananyag a statisztikai ismereteket ölelte fel. A korábbi évekhez hasonlóan fenntartottuk a képzési volument: az alkalmazottak átlagosan 3 képzésen vettek részt az év során. A képzések nagy részéhez (elsősorban a belső képzésekhez) vizsgakötelezettség is társul. A teljes szervezetet érintő képzések és/vagy vizsgák száma tavaly 9 volt. Ezek közül kiemeltet érdemel az eredmény szemléletű számvitellel kapcsolatos képzés, a különböző módszertani dokumentumokkal, illetve a belső szabályozások változásával kapcsolatos vizsgák. Az egy főre jutó képzések száma 3,6 nap volt. Célunk a belső képzések és a saját fejlesztésű tananyagok arányának további növelése. 2014-ben megalkottuk a szervezet Képzési Katalógusát.

Teljesítményértékelés

A 2013-ban megújított teljesítményértékelési rendszer finomhangolását tavaly több körben végeztük. Ezek közül kiemelkedő újítás, innováció volt, hogy összekötöttük a teljesítményértékelés eredményeit (ezen belül a foglalkoztatottak fejlesztendő területeit) a képzési rendszerrel. Odafigyelünk a dolgozóinkra: évente átlagosan 4 teljesítményértékelés készül minden foglalkoztatottra vonatkozóan. A gyakori értékelés és a rendszeres visszacsatolás növeli a feladatellátás színvonalát, ezáltal is hozzájárul a minőségirányított működéshez.

Életpálya

A számvevői életpálya-modell a teljesítményorientált működést támogatja. Ennek alapvető célja, hogy hosszú távú tervezés keretében biztosítsa a kulcsmunkaköröket betöltő (vezető és szakértő) munkatársak utánpótlását, akik munkájukat magas szakmai színvonalon, motiváló feltételrendszer mellett végzik. A rendszernek biztosítania kell, hogy a számvevőszék munkatársai számára kiszámítható karrier lehetőségeket nyújtson és megteremtse a szervezeti célokkal való

azonosulást. Az életpálya-modellt az esélyegyenlőség biztosítása, az átlátható erőforrás-gazdálkodás és a teljesítményértékelés foglalja keretbe.

2.6. Vezetői utánpótlási rendszer és Gyakornoki Program

Az ÁSZ Stratégiája is rögzíti, hogy a szervezet a társadalmi felelősségvállalás és az esélyegyenlőség elveinek érvényre juttatása érdekében gyakornoki programot működtet. A 2011-ben útjára indított gyakornoki rendszer folyamatosan fejlődött, míg nem integrálódott az ÁSZ életpálya modelljébe. Ezzel az utánpótlás részévé vált. A 2014. évben a számvevő gyakornokok közel 20%-ából lett számvevő. A teljesítményt elismerő szervezeti kultúra megteremtésének részeként pedig vezetői utánpótlási rendszert működtet az ÁSZ.

Gyakornoki program

A társadalmi felelősségvállalás jegyében 2011. évben elindított gyakornoki program az elmúlt évben tovább csiszolódott. A pályakezdő, diplomás fiatalok számára munkatapasztalat megszerzését támogató rendszerünk már korábban a munkaerő-utánpótlás részévé vált. Ennek megfelelően a 2014. évben a többlépcsős pályázati eljárásban sikerrel szereplő gyakornok kollégáink ma már számvevőként folytatják pályafutásukat szervezetünkönél. Ahhoz, hogy gyakornokaink számvevőként ténylegesen megállják a helyüket a gyakorlati tapasztalatokat támogató rotációs rendszert kellett megerősítenünk. Ma már az egyes kiválasztási lépcsőkben személyre szabott fejlődési ajánlásokat fogalmazunk meg és a felkészülési periódusokban nyomon követjük a gyakornokok feladatait, erőforrás elosztási rendszerünkben érvényesítve a megfogalmazott ajánlásokat.

60. számú ábra

A VEZETŐI UTÁNPÓTLÁS ÉS A GYAKORNOKI PROGRAM KERETEI

Vezetői utánpótlási rendszer

Az Állami Számvevőszék vezető utánpótlási tevékenységét is újjáalakította, mellyel a vezetői feladatok folyamatos és megfelelő színvonalú ellátását biztosítani képes rendszer jött létre. A vezetői utánpótlás és a gyakornoki program rendszerét a 60. számú ábra szemlélteti. A projekt alapú feladatellátás fokozott vezetői

követelményeket támaszt, így a kiválasztás lényeges eleme az e követelményekhez való alkalmazkodás. A vezetői utánpótlás bázisának alapvetően a belső munkaerő állományt tekintjük. Ezzel a belső karrier utak lehetőségét megnyitottuk, mindenki számára esélyt biztosítva az előrelépésre, amely a teljesítményt elismerő szervezeti kultúrát is támogatja, erősíti az elköteleződést. A kiválasztás mérés alapján történik, amely a személyes vállalás, az önkéntesség és az alkalmasság hármas feltétele alapján szűri a belső pályázókat. A vezetői utánpótlásban a felkészítés rendszere is hangsúlyt kapott, melyben fontos szempont a fokozatosan növekvő követelmény és a fokozatosan növekvő felelősség. A kiválasztást követően a szervezet egyes funkcionális egységei -on the job fejlesztési jelleggel-, feladatokkal bízhatják meg a vezető utánpótlás csapat tagjait, amely a szakmai tudást, szervezeti ismereteiket, eljárásainkra vonatkozó ismereteiket is mélyíti. Az egyéni szintű fejlesztésen túl csoportos fejlődést támogató vezetői felkészítési programot is szerveztünk.

2.7. A gazdálkodás eredményessége

Az ÁSZ gazdálkodásában az előző évek gyakorlatához hasonlóan 2014. évben is kiemelt feladatot jelentett a fenntartható fejlődés biztosítása, az erőforrások takarékos felhasználása. A stratégiájában meghatározottak szerint működésében érvényesíti a gazdaságosság, hatékonyság, eredményesség és fenntarthatóság alapértékeit.

Könyvvizsgálattal alátámasztott ésszerű és takarékos gazdálkodás

Az intézmény gazdálkodását az Országgyűlés elnöke által közbeszerzési eljárás útján kiválasztott és megbízott független könyvvizsgáló ellenőrizte. Ellenőrzése során megállapította, hogy az Állami Számvevőszék költségvetési fejezet a költségvetési törvényben meghatározott keretek között, a költségvetési előirányzatok nagyságrendjét figyelembe véve, a jogszabályok és belső szabályzatok betartása mellett az alaptevékenységét biztosító, ésszerű, takarékos gazdálkodást folytatott.

A szervezeti működés eredményességét mutató intézkedéseink

2011. év decemberében az Állami Számvevőszék elindított egy tudatos, az erőforrásokkal való hatékonyabb gazdálkodást biztosító intézkedés sorozatot. Ennek során több, a hatékonyságot növelő intézkedés került végrehajtásra az elmúlt években, úgy, mint az ÁSZ Kutató Intézetének megszüntetése, az ÁSZ rossz műszaki és gazdasági körülmények között működő könyvtára helyett oktatási és információ szolgáltató hely kialakítása, a Budapesten dolgozó munkatársak elhelyezéseinek ésszerűsítése, az ellenőrzésben részt vevő számvevők arányának növelése a meglévő létszámon belül. Az Állami Számvevőszéknél további szervezetfejlesztésre került sor a Gazdasági igazgatóságon a 2014. évi hatékonysági, megtakarítási, gazdaságossági projekt bevezetésével. A projekt célja az ellenőrzésre rendelkezésre álló munkanapok számának növelése, a munkafolyamatok optimalizálása, az elért megtakarítások beruházásokra történő visszafizetése. A projekt kapcsán a Gazdasági igazgatóság működési folyamatai átvilágításra kerültek, jelentős tartalékok kerültek feltárára:

- ✓ Az üzemeltetési feltételeink a hatékonyságnövelő és költségcsökkentő döntéseink következtében a munkavégzés feltételei javultak, Budapesten felszámoltunk 539 m² bérelt irodaterületet.
- ✓ Készletraktáraink megszüntetésével 1156 db bizonylat feldolgozásával tehermentesítettük a Gazdasági igazgatóság adminisztratív feladatainak ellátását.
- ✓ Az adminisztratív teher és bürokráciacsökkentés elvét szem előtt tartva egyszerűsítettük cafeteria rendszerünket, csökkentettük a kifizetések gyakoriságát. Az egyszerűsítések hatásaként egyrészt megfeleltek a számfejtési elemszámok, másrészt a kiosztások gyakoriságának változása 91%-os mértékű munkaóra megtakarítást eredményezett a feladat ellátásban résztvevő alkalmazotti munkakörben
- ✓ Beszerzéseinknél törekedtünk a vidéki telephelyek ellátásából adódó szállítási költségek minimalizálására, szerződéseink ismételt felülvizsgálatával, új beszerzési szempontok meghatározásával.
- ✓ Az ÁSZ Gazdasági igazgatóság területén a folyamat optimalizálás velejárójaként az emberi erőforrások optimálisabb felhasználását is megjelöltük célkitűzéseink között, így a korábbi 34 munkakörből a feladatok átrendezésével 25 munkakört alakítottunk ki, a munkakörök összevonásával párhuzamosan jelentősen csökkentettük a számvevői jogviszonyban ellátott feladatköröket, így növelve az ellenőrzésre rendelkezésre álló munkanapok számát.

A Gazdasági igazgatóság 2014.évben megkezdett működési folyamatainak ésszerűsítése tovább folytatódik a hatékonyság növelése mellett, melynek eredménye 2015. évben realizálódik. A realizált eredményeink fenntarthatóságát hatékonysági biztos folyamatba épített ellenőrzése biztosítja. Az ÁSZ 2014.évi szervezeti változtatásaiból, a működési folyamatok racionalizálásából származó év végére elért megtakarításaink beruházásokra történő visszapótlására 2014. évben, a rendelkezésre álló időtáv rövidege miatt nem volt lehetőség, ezért a kötelezettségvállalással nem terhelt 276,8 millió Ft maradvány a központi költségvetés részére felajánlásra került.

AZ ÁSZ 2014. ÉVI GAZDÁLKODÁSA

Az Állami Számvevőszék a központi költségvetés szerkezetében önálló fejezetet alkot, beszámolóját maga állítja össze, és azt továbbra is a Kormány változtatás nélkül terjeszti be a központi költségvetésről, illetve annak végrehajtásáról szóló törvényjavaslat részeként az Országgyűlésnek.

1. Az Állami Számvevőszék költségvetési beszámolója

A könyvvizsgálói vélemény szerint az Állami Számvevőszék költségvetési fejezet 2014. évi beszámolója a fennálló vagyoni, pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő év gazdálkodásának eredményéről megbízható és valós képet adnak.

1.1. A költségvetési előirányzatok adatai

A szervezet szakmai feladatainak ellátására az Országgyűlés az elmúlt évben a költségvetési törvényben 8 089,7 millió forintot hagyott jóvá, melynek fedezetét 8 069,7 millió forint költségvetési támogatás és 20,0 millió forint saját bevétel biztosította.

Költségvetési előirányzatok és teljesülésük alakulása

A 368/2011.(XII.31.) Kormány rendelet előírásait betartva a tárgyév folyamán a különböző jogcímenek végrehajtott 635,8 millió forint értékű módosítások következtében az eredeti kiadási és bevételi előirányzatok összege 8 725,5 millió forintra emelkedtek, az alábbiak szerint:

- ✓ 2013. költségvetési év maradványával összefüggésben intézményi szinten 453,5 millió Ft, valamint a fejezeti kezelésű előirányzatnál a 2013. évi XCII. törvény 7. § (3) bekezdése szerint megképzett 153,2 millió Ft fejezeti tartalék,
- ✓ a 495/2013.(XII.29.) Korm. rendeletben meghatározottak alapján fizetett bérkompenzáció összege 1,5 millió Ft,
- ✓ a 2004. évi CXXII tv. alapján a prémiumévek programmal kapcsolatos munkáltatói költségek megtérítése 19,2 millió Ft,
- ✓ a munkáltatói lakáskölcsönök összegének visszatérülése 3,8 millió Ft,
- ✓ saját működési bevételeink túlteljesítése 4,6 millió Ft.

Az ÁSZ fejezet 2014. évi kiadásai 7 697,1 millió forintban, a módosított előirányzatok 88,2%-ában teljesültek. A felhasznált előirányzatból 83,5%-ot a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok kiadásainak együttes összege (6 422,2 millió forint) tett ki, a dologi kiadások aránya 9,6 %, az egyéb működési célú kiadásoké 2,4 %, a felhalmozási kiadásoké 4,5 % volt az összes kiadásból. A rendelkezésre álló kiadási előirányzatok összességében biztosították az intézmény alapfeladatának zavartalan ellátásához szükséges működési, üzemeltetési feltételeket. Fejezeti szinten 2014. évben a bevételek és kiadások különbözeteként keletkező maradvány összege 1 025,3 millió forint, amely maradvány teljes egészében az ÁSZ Gazdálkodó szervezeténél keletkezett. A maradvány összegéből 748,5 millió forint a feladatok, a teljesítések 2015.

évre való áthúzódásának következtében a kötelezettséggel terhelt maradvány összege. Az **év folyamán** a főbb költségvetési előirányzatok és teljesítésük a következők szerint alakult:

Kiemelt előirányzat megnevezése	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Teljesítés	Teljesítés/módosított előirányzat
Személyi juttatások	5 281,3	5 211,0	5 039,2	96,70
Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	1 444,6	1 433,6	1 383,0	96,47
Dologi kiadások	1 146,9	1 119,4	741,4	66,23
Egyéb működési célú kiadások	2,0	190,8	186,3	97,64
Felújítások	36,0	42,1	37,3	88,60
Beruházások	178,9	726,5	308,5	42,46
Egyéb felhalmozási célú kiadások	0,0	2,1	1,4	66,67
Kiadások összesen	8 089,7	8 725,5	7 697,1	88,21
Működési bevételek	17,0	21,7	21,6	99,54
Felhalmozási bevételek	3,0	3,0	0,0	0,00
Felhalmozási célú átvett pénzeszközök	0,0	3,7	3,7	100,00
Finanszírozási bevételek	8 069,7	8 090,4	8 090,4	100,00
Maradvány igénybevétele	0,0	606,7	606,7	100,00
Bevételek összesen	8 089,7	8 725,5	8 722,4	99,96

Ezen összegből a takarékos gazdálkodás következményeként 247,5 millió Ft képződött, 29,3 millió Ft pedig a 2013. évi kötelezettségvállalással terhelt, de alacsonyabb összegben teljesült kötelezettségvállalás maradványának összege. Az intézmény nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközeinek könyvszerinti (nettó) értéke 2014. év végén 3 354,7 millió Ft. A Nemzeti vagyonba tartozó befektetett eszközök (korábbi elnevezés: befektetett eszközök) könyv szerinti értéke 47,8 millió Ft-tal csökkent. A csökkenés az immateriális javak és tárgyi eszközök állományváltozásaiból adódik, amely összefüggésben áll a számviteli elszámolásokat érintő módosításokkal. Az intézmény 2014. évben összesen 345,8 millió Ft kiadást teljesített beruházásokra és felújításokra, a kötelezettségvállalással terhelt maradvány összege ezen a jogcímen 393,7 millió Ft. A biztonsági szoftverbeszerzések, valamint azok licenceinek megújítása az ÁSZ-nál kezelt és tárolt adatok biztonságát (integritását, bizalmasságát és sértetlenségét) valósította meg. Az intézmény szoftverfejlesztésre összesen 120,5 millió Ft összeget fordított, melyből meghatározó részt az MS Office 2013. licence, Lotus Domino/ Notes licencek megújítása és a katasztrófatűró rendszer képviselt. A gépek, berendezések megújítása során 2014. évben megvalósult a forgóvillás beléptető rendszer és a video rögzítő rendszer kiépítése, sor került hordozható számítógépek (Notebook) cseréjére, szervergép cserére, háttértár, dokumentum kamera szkennerek beszerzésre, valamint a távoli munkavégzés feltételeit biztosító RSA kulcs cserékre is.

MELLÉKLETEK

■ I. SZ. MELLÉKLET: TÉMACSOPORTOS ELLENŐRZÉSEK, ILLETVE PÁRTOK ÉS PÁRTALAPÍTVÁNYOK TÖRVÉNYESSÉGI ELLENŐRZÉSE

1. A helyi nemzetiségi/kisebbségi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzése (105 db)

- 14009 [Hőgyész - Roma](#)
- 14010 [Hőgyész - Német](#)
- 14011 [Jánossomorja - Német](#)
- 14012 [Jánossomorja - Roma](#)
- 14013 [Mátraverebély - Roma](#)
- 14026 [Mezőkeresztes - Roma](#)
- 14027 [Cikó - Német](#)
- 14028 [Sajóbábony - Szlovák](#)
- 14029 [Tét - Roma](#)
- 14030 [Tomba - Horvát](#)
- 14031 [Bélapátfalva - Roma](#)
- 14054 [Tiszabura - Roma](#)
- 14101 [Terézváros - Bolgár](#)
- 14102 [Terézváros - Görög](#)
- 14103 [Terézváros - Német](#)
- 14104 [Terézváros - Ruszin](#)
- 14105 [Terézváros - Lengyel](#)
- 14106 [Terézváros - Örmény](#)
- 14107 [XV. kerület - Bolgár](#)
- 14108 [XV. kerület - Cigány](#)
- 14109 [XV. kerület - Horvát](#)
- 14110 [XV. kerület - Görög](#)
- 14111 [XV. kerület - Német](#)
- 14112 [XV. kerület - Örmény](#)
- 14113 [Gyöngyös - Roma](#)
- 14114 [Gyöngyös - Ruszin](#)
- 14115 [Létavértes - Roma](#)
- 14116 [Létavértes - Román](#)
- 14131 [Jászfákóhalma - Roma](#)
- 14132 [Erzsébetváros - Bolgár](#)
- 14133 [Erzsébetváros - Cigány](#)
- 14134 [Erzsébetváros - Görög](#)
- 14135 [Erzsébetváros - Horvát](#)
- 14136 [Erzsébetváros - Lengyel](#)
- 14137 [Erzsébetváros - Örmény](#)
- 14138 [Encs - Roma](#)
- 14139 [Füzesabony - Roma](#)
- 14140 [Gyömrő - Roma](#)
- 14141 [Gyömrő - Ruszin](#)
- 14142 [Herend - Német](#)
- 14143 [Újfehértó - Roma](#)
- 14144 [Zsámbék - Német](#)
- 14145 [XVI. kerület - Bolgár](#)
- 14146 [XVI. kerület - Görög](#)

- 14148 [Kunmadaras - Roma](#)
- 14149 [XXII. kerület - Német](#)
- 14150 [Ferencváros - Bolgár](#)
- 14151 [Ferencváros - Roma](#)
- 14152 [Ferencváros - Szerb](#)
- 14153 [Erzsébetváros - Román](#)
- 14154 [Erzsébetváros - Ruszin](#)
- 14155 [Erzsébetváros - Szerb](#)
- 14156 [Terézváros - Roma](#)
- 14157 [Terézváros - Szerb](#)
- 14158 [Terézváros - Szlovák](#)
- 14159 [XV. kerület - Román](#)
- 14160 [XV. kerület - Szerb](#)
- 14161 [XV. kerület - Ukrán](#)
- 14162 [XIII. kerület - Örmény](#)
- 14163 [XIII. kerület - Roma](#)
- 14164 [XIII. kerület - Bolgár](#)
- 14165 [XIII. kerület - Görög](#)
- 14166 [XIII. kerület - Ruszin](#)
- 14167 [XXII. kerület - Bolgár](#)
- 14168 [XXII. kerület - Görög](#)
- 14169 [XXII. kerület - Horvát](#)
- 14170 [XVIII. kerület - Bolgár](#)
- 14171 [XVIII. kerület - Lengyel](#)
- 14172 [XVIII. kerület - Örmény](#)
- 14173 [XXII. kerület - Roma](#)
- 14175 [XVIII. kerület - Görög](#)
- 14176 [XVIII. kerület - Horvát](#)
- 14177 [XVIII. kerület - Roma](#)
- 14178 [XVI. kerület - Lengyel](#)
- 14179 [XVI. kerület - Német](#)
- 14180 [XVI. kerület - Örmény](#)
- 14181 [XVI. kerület - Roma](#)
- 14182 [XVIII. kerület - Szerb](#)
- 14183 [XVIII. kerület - Német](#)
- 14184 [XVIII. kerület - Ruszin](#)
- 14185 [XVIII. kerület - Szlovén](#)
- 14186 [XIII. kerület - Horvát](#)
- 14187 [XIII. kerület - Lengyel](#)
- 14188 [XIII. kerület - Német](#)
- 14189 [XIII. kerület - Szerb](#)
- 14190 [XVI. kerület - Román](#)
- 14191 [XVI. kerület - Ruszin](#)
- 14192 [XVI. kerület - Szlovák](#)
- 14193 [XVI. kerület - Ukrán](#)
- 14202 [XIII. kerület - Román](#)
- 14203 [XIII. kerület - Szlovák](#)
- 14208 [Ferencváros - Görög](#)
- 14209 [Ferencváros - Német](#)
- 14210 [Ferencváros - Örmény](#)
- 14211 [Ferencváros - Román](#)
- 14212 [Ferencváros - Ruszin](#)

- 14213 [Ferencváros - Szlovák](#)
- 14214 [Ferencváros - Ukrán](#)
- 14223 [Mátraterenye - Roma](#)
- 14225 [Lepsény - Roma](#)
- 14226 [Kazincbarcika - Roma](#)
- 14227 [Dunaharaszti - Lengyel](#)
- 14228 [Békés - Roma](#)
- 14229 [Abaújszántó - Roma](#)
- 14230 [Óbuda-Békásmegyer - Cigány](#)

2. Az önkormányzatok belső kontrollrendszere kialakításának, egyes kontrolltevékenységek és a belső ellenőrzés működésének ellenőrzése (40 db)

- 14014 [Mezőhegyes](#)
- 14040 [Csemő](#)
- 14041 [Szabadegyháza](#)
- 14042 [Szabadbattyán](#)
- 14057 [Egercsehi](#)
- 14063 [Mezőszilas](#)
- 14064 [Koroncó](#)
- 14065 [Gyöngyössolymos](#)
- 14072 [Abasár](#)
- 14073 [Fertőszéplak](#)
- 14077 [Pázmánd](#)
- 14078 [Csetény](#)
- 14079 [Füle](#)
- 14084 [Bodrogkisfalud](#)
- 14085 [Bükkszék](#)
- 14086 [Dejtár](#)
- 14087 [Egerfarmos](#)
- 14088 [Gesztely](#)
- 14089 [Ibrány](#)
- 14090 [Nógrádkövesd](#)
- 14091 [Borzavár](#)
- 14092 [Istvándi](#)
- 14093 [Karád](#)
- 14094 [Marcaltó](#)
- 14095 [Pétfürdő](#)
- 14096 [Vácrátót](#)
- 14117 [Csapi](#)
- 14118 [Esztergom](#)
- 14119 [Gelse](#)
- 14120 [Juta](#)
- 14121 [Kunszentmárton](#)
- 14122 [Tolnanémedi](#)
- 14123 [Vonyarcvashegy](#)
- 14124 [Nyírbátor](#)
- 14125 [Nyírmeggyes](#)
- 14126 [Ricse](#)
- 14127 [Taktabái](#)
- 14128 [Tiszaújváros](#)
- 14215 [Cserépváralfa](#)

14216 [Romhány](#)

3. Az önkormányzatok pénzügyi gazdálkodási helyzete értékelésének, és gazdálkodása szabályosságának ellenőrzése (11 db)

14020 [Gyömrő](#)

14021 [Gyöngyös](#)

14022 [Létavértes](#)

14023 [Füzesabony](#)

14024 [Újfehértó](#)

14070 [Encs](#)

14071 [Csákvár](#)

14075 [Herend](#)

14076 [Zsámbék](#)

14100 [Jászfákóhalma](#)

14195 [Kunmadaras](#)

4. Az önkormányzatok többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságok közfeladat-ellátásának ellenőrzése (Színházak, 17 db)

14033 [Bábszínház](#)

14034 [Katona József Színház](#)

14035 [Kolibri Színház](#)

14036 [Örkény István Színház](#)

14037 [Radnóti Miklós Színház](#)

14038 [Új Színház](#)

14043 [Trafó Kortárs Művészetek Háza](#)

14044 [Madách Színház](#)

14045 [Thália Színház](#)

14046 [Centrál Színház](#)

14047 [József Attila Színház](#)

14048 [Vígyszínház](#)

14056 [Bárka Színház](#)

14066 [Csiky Gergely Színház](#)

14067 [Miskolci Operafesztivál](#)

14068 [Várszínház és Kultúrmozgó Esztergom](#)

14069 [Weöres Sándor Színház](#)

5. Az állami tulajdonban (résztulajdonban) lévő gazdálkodó szervezetek vagyonértékmegőrző és gyarapító tevékenységének ellenőrzése (Víz-közmű társaságok, 5 db)

14049 [Duna Menti Regionális Vízmű Zrt](#)

14050 [Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt](#)

14051 [Északmagyarországi Regionális Vízművek Zrt](#)

14052 [Dunántúli Regionális Vízmű Zrt](#)

14053 [Északdunántúli Vízmű Zrt](#)

6. Az önkormányzatok vagyongazdálkodása szabályszerűségének ellenőrzése (19 db)

14058 [Balatonfenyves](#)

14059 [Baracs](#)

14060 [Borgáta](#)

- 14061 [Cikó](#)
- 14062 [Kőöstetetlen](#)
- 14080 [Budafok-Tétény](#)
- 14081 [Terézváros](#)
- 14082 [Erzsébetváros](#)
- 14083 [XV. kerület](#)
- 14099 [XVI. kerület](#)
- 14129 [XIII. kerület](#)
- 14147 [IX. kerület](#)
- 14174 [XVIII. kerület](#)
- 14206 [Tiszabura](#)
- 14217 [IV. kerület](#)
- 14219 [II. kerület](#)
- 14220 [I. kerület](#)
- 14231 [III. kerület](#)
- 14232 [XVII. kerület](#)

7. Felsőoktatási intézmények gazdálkodásának ellenőrzése (9 db)

- 14196 [Szolnoki Főiskola](#)
- 14197 [Pannon Egyetem](#)
- 14198 [Károly Róbert Főiskola](#)
- 14199 [Magyar Képzőművészeti Egyetem](#)
- 14200 [Miskolci Egyetem](#)
- 14201 [Széchenyi István Egyetem](#)
- 14204 [Eszterházy Károly Főiskola](#)
- 14205 [Magyar Táncművészeti Főiskola](#)
- 14218 [Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem](#)

8. Pártok gazdálkodása törvényességének ellenőrzése (3 db)

- 14003 [Magyar Szocialista Párt](#)
- 14007 [Jobbik Magyarországért Mozgalom](#)
- 14008 [Lehet Más a Politika](#)

9. Pártalapítványok gazdálkodása törvényességének ellenőrzése (3db)

- 14004 [Gyarapodó Magyarországért Alapítvány](#)
- 14005 [Táncsics Mihály Alapítvány](#)
- 14006 [Ökopolisz Alapítvány](#)

■ II. SZ. MELLÉKLET: KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS**Az Állami Számvevőszék vezetése részére
A 2014. évi éves költségvetési beszámolóról készült jelentés**

Elvégeztük az Állami Számvevőszék költségvetési fejezet mellékelt 2014. évi éves költségvetési beszámolóinak (Állami Számvevőszék gazdálkodó szervezet és fejezeti kezelésű előirányzata) a könyvvizsgálatát, amely éves költségvetési beszámoló az alábbi kimutatásokból áll:

- **2014. évi költségvetési jelentésből, amely szerint a teljesített költségvetési kiadás fejezet szinten 7.697.179 e Ft, a teljesített költségvetési bevétel 8.722.480 e Ft,**
- **maradvány-kimutatásból, amely szerint az összes maradvány 1.025.301 e Ft,**
- **adatszolgáltatásokból, valamint a 2014. december 31-i fordulónapra elkészített mérlegből melyben az eszközök és források egyező összege 4.396.389 e Ft, az ezen időponttal végződő évre vonatkozó eredmény-kimutatásból, amelyben a mérleg szerinti eredmény -110.180 e Ft, továbbá szakfeladatonként a költségekről és megtérült költségekről szóló kimutatásból, és kiegészítő mellékletből áll.**

A vezetés felelőssége az éves költségvetési beszámolóért

A vezetés felelős az éves költségvetési beszámolóinak a számvitelről szóló 2000. évi C. törvényben, illetve az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendeletben foglaltakkal összhangban történő elkészítéséért és valós bemutatásáért, valamint az olyan belső kontrollokért, amelyeket a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állításoktól mentes éves költségvetési beszámoló elkészítése.

A könyvvizsgáló felelőssége

A mi felelősségünk az éves költségvetési beszámoló véleményezése könyvvizsgálatunk alapján. Könyvvizsgálatunkat a Magyar Nemzeti Könyvvizsgálói Standardokkal összhangban hajtottuk végre. Ezek a standardok megkövetelik, hogy megfeleljünk az etikai követelményeknek, valamint hogy a könyvvizsgálatot úgy tervezzük meg és hajtsuk végre, hogy kellő bizonyosságot szerezzünk arról, hogy az éves költségvetési beszámoló mentes-e a lényeges hibás állításoktól. A könyvvizsgálat magában foglalja olyan eljárások végrehajtását, amelyek célja könyvvizsgálati bizonyítékot szerezni az éves költségvetési beszámolóban szereplő összegekről és közzétételekről. A kiválasztott eljárások, beleértve az éves költségvetési beszámoló akár csalásból, akár hibából eredő, lényeges hibás állításai kockázatainak felmérését is, a könyvvizsgáló megítélésétől függenek. A kockázatok ilyen felmérésekor a könyvvizsgáló az éves költségvetési beszámolóinak az intézmény általi elkészítése és valós bemutatása szempontjából releváns belső kontrollt azért mérlegeli, hogy olyan könyvvizsgálói eljárásokat tervezzen meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy az intézmény belső kontrolljának hatékonyságára vonatkozóan véleményt mondjon. A könyvvizsgálat magában foglalja továbbá az alkalmazott számviteli politikák megfelelőségének és a vezetés (a gazdálkodásért felelősök) által készített számviteli becslések ésszerűségének, valamint az éves költségvetési beszámoló átfogó prezentálásának értékelését is.

Dialog Plusz Audit Kft. | Független Könyvvizsgálói Jelentés | 2015. március 25.

Meggyőződésünk, hogy a megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő alapot nyújt a könyvvizsgálói véleményünk megadásához.

Vélemény:

A könyvvizsgálat során az Állami Számvevőszék 2014. évi éves költségvetési beszámolóját, annak részeit, és tételeit (költségvetési jelentést, maradvány kimutatást, mérleget, eredmény kimutatást, költségekről és megtérült költségekről szóló kimutatást, kiegészítő mellékletet) azok könyvelési és bizonylati alátámasztását áttekintettük.

Munkánkat az érvényes Magyar Nemzeti Könyvvizsgálati Standardokban foglaltak szerint - továbbá azon jogszabályok alapján, amelyek a könyvvizsgáló számára a beszámolóban szereplő adatok vonatkozásában feladatokat határoznak meg - végeztük, és ennek alapján elegendő és megfelelő bizonyosságot szereztünk arról, hogy az éves költségvetési beszámolót a számvitelről szóló 2000. évi C. Törvényben, illetve az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendeletben, valamint az egyéb jogszabályokban foglaltak és az általános számviteli elvek szerint készítették el.

Véleményünk szerint az éves költségvetési beszámoló az Állami Számvevőszék. 2014. évi költségvetése teljesítéséről, a 2014. december 31-én fennálló vagyoni, pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő év gazdálkodásának eredményéről megbízható és valós képet ad.

Budapest, 2015. március 25.

Villányi András

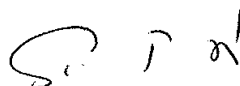
ügyvezető igazgató

Dialog Plusz Audit Könyvvizsgáló Kft.

1137 Bp., Katona József u. 14.

MKVK nyilvántartásba vételi

szám: 000088

Gáspárné Farkas Ágota

vizsgálatvezető

bejegyzett könyvvizsgáló

MKVK tagsági szám: 002289